

Talousarvio 2024 & taloussuunnitelma 2024-2027

Kouvolan kaupunki

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle 13.11.2023

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus	1
2	Yleiset lähtökohdat.....	4
2.1	Kouvolan kaupungin toimintaympäristö.....	4
2.1.1	Kouvolan kaupungin organisaatio	4
2.1.2	Väestö	4
2.1.3	Työ	5
2.1.4	Asuminen.....	7
2.2	Taloudelliset lähtökohdat	7
2.2.1	Yleinen taloudellinen tilanne	7
2.2.2	Kuntatalous.....	8
2.2.3	Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne	8
2.2.4	Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman laadinta	10
2.3	Talousarvion rakenne ja sitovuus.....	13
2.3.1	Talousarvion osat	13
2.3.2	Talousarvion sitovuus	13
2.3.3	Tilivelvollisuus.....	14
2.4	Henkilöstö.....	15
2.5	Kouvolan kaupunkistrategia	18
2.5.1	Strategian visio, kasvukärjet ja tavoitteet	18
2.5.2	Kaupungin arvot.....	18
2.5.3	Strategian ohjaavuus	19
2.5.4	Suunnitelmakauden tavoitteet.....	19
2.5.5	Strategian jalkauttaminen henkilöstölle jatkuu suunnittelukaudella	20
2.5.6	Edunvalvontasuunnitelma	20
2.5.7	Kärki- ja edunvalvontahankkeet	20
2.6	Kuntakonsernin riskianalyysi.....	22
2.7	Kouvolan kaupungin konserni	27
3	Käyttötalousosa	37
3.1	Konsernipalvelut	37
3.1.1	Tarkastuslautakunta	37
3.1.2	Kaupunginhallitus	38
3.2	Sivistys	44
3.2.1	Kasvatus- ja opetuslautakunta	44
3.2.2	Liikunta- ja kulttuurilautakunta.....	48
3.3	Tekniikka ja ympäristö	52
3.3.1	Tekninen lautakunta	52
3.3.2	Kymen jätelautakunta	58

3.4	Käyttötalous toimialoittain ja toimielimittäin	62
4	Tuloslaskelmaosa	63
5	Investointiosa.....	67
6	Rahoitusosa.....	72
7	Liitteet.....	74
7.1	Tilivelvolliset	74
7.2	Investointien 10 vuoden suunnitelma	75
7.3	Merkittävimpien investointien erittelyt.....	76

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kouvolan kaupungin strategisena linjauksena on kaupungin hallittu, vakaa talous. Investoinnit mitoitetaan kestävästi ja ne tähtäävät alueen hyvinvoinnin sekä elinvoiman kasvuun. Samaan aikaan, kun taloutta tasapainotetaan, pitää riittää resursseja uuden kehittämiseen ja erityisesti kaupungin edunvalvontaan. Tämä kaikki edellyttää sekä yhteistyötä että päätöksentekokykyä.

Tiukka taloustilanne johtuu alenevista valtionosuuksista

Kuntien taloustilanne on erittäin tiukka, niin myös Kouvolan. Kaupungin taloutta tulee tasapainottaa vuoteen 2027 mennessä pysyvästi noin 25 miljoonalla eurolla. Tasapainottamista tarvitaan, jotta kaupungilla on varaa tuottaa tulevaisuudessakin lakisääteiset peruspalvelunsa.

Talouden tasapainottamisen tarve tunnistettiin jo vuoden 2023 talousarviota valmisteltaessa. Vuoden 2024 talousarviovalmistelun aikana tasapainottamistarve on kasvanut merkittävästi. Syynä on erityisesti hyvinvointialueuudistukseen liittyvä valtionosuuksien aleneminen.

Päivitettyjen laskelmien mukaan Kouvolan valtionosuudet vähenevät vuodesta 2023 vuoteen 2024 yhteensä noin 21 miljoonalla eurolla, mikä johtaa kokonaisuudessaan noin 4,1 miljoonan euron negatiiviseen valtionosuuteen. Valtionrahoituksen muutokset kohtelevat kuntia eriarvoisesti ja tilanteeseen tulee etsiä ratkaisu uudistettaessa kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää.

Laskevien valtionosuuksien lisäksi tasapainotustarvetta kasvattavat alenevat verotulot sekä korko-, työllisyys-, indeksi- ja yleinen taloudellinen kehitys.

Valmistellut sopeutustoimet jatkavat aiempien vuosien työtä

Viime valtuustokaudella tehtiin merkittäviä palveluverkkopäätöksiä sekä hyväksyttiin talouden sopeuttamishjelma säästöineen. Esimerkiksi kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa on haettu säästöjä kehittämällä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palveluverkkoa.

Sama linja jatkuu. Vuoden 2024 talousarvioesitykseen on sisällytetty joukko sopeutustoimia, jotka kohdistuvat kaupungin palveluihin, henkilöstöön ja omistuksiin. Menojen pienennystä haetaan tarkastelemalla avustuksia, kiinteistöjä, palvelujen tuottamistapoja, palveluverkkoja, digitalisaatiota ja henkilöstökustannuksia. Tulojen lisäyksiä taas tavoitellaan taksojen ja maksujen korotuksista, kertaluonteisista myyntivoitoista, rahoitustuotoista ja verojen korotuksesta.

Sopeutustarvetta kuvaa osaltaan se, että vaikka ensi vuoden talousarviokehyykseen sisältyy merkittävästi sopeuttamistoimenpiteitä, on talousarvioesitys vuodelle 2024 edelleen 10,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Taloutta sopeuttamalla saadaan suunnitelmakaudella talous käännettyä positiiviseksi.

Osa palveluista tuotetaan aiempaa keskitetympin

Talousarvion valmistelussa lähtökohtana on, että kaupunki järjestää jatkossakin lähipalveluita kahdeksassa taajamassa: Elimäen kirkonkylä, Inkeroinen, Jaalan kirkonkylä, Korja, Kouvolan keskusta, Kuusankoski, Myllykoski ja Valkeala. Lähipalveluita ovat esimerkiksi varhaiskasvatus, alakoulut, kirjastopalvelut ja kuntopolut sekä lähiliikuntapaikat. Osa palveluista taas järjestetään tulevaisuudessa keskitettyinä. Tämä koskee erityisesti laajaa väestöpohjaa palvelevia toimintoja, kuten jäähalleja ja uimahalleja.

Palveluverkkojen tarkastelu vapauttaa resursseja palvelujen parantamiseen, investointeihin ja kaupungin kehittämiseen.

Tavoitteena on, että tulevaisuuden palveluverkkoon kuuluvat palvelut ovat laadukkaita ja niiden tilat sekä rakennukset vastaavat nykyajan vaatimuksia. Esimerkiksi perusopetuksessa palveluverkon tarkastelu mahdollistaa resurssin suuntaamisen sisällöllisiin parannuksiin. Toinen esimerkki on uusi

uimahalli, jonka allaspinta-ala on suurin piirtein sama kuin nykyisten hallien yhteensä ja palvelutaso merkittävästi parempi.

Palveluverkkoja tulee sopeuttaa myös siksi, että ne eivät vastaa kouvolaisten tulevia palvelutarpeita. Kun väki vähenee ja vanhenee, on voitava tarkastella sitä, missä ja miten palveluja tuotetaan.

Henkilöstömäärä jatkaa vähenemistään

Kouvolan kaupungilla on noudatettu määrätietoisesti tiukkaa henkilöstösuunnittelua vuodesta 2019 lähtien, jolloin sote-palvelut hallintoineen siirtyivät kuntayhtymälle. Samaa linjaa noudatetaan tulevina vuosinakin ja kaupungin henkilöstömäärä jatkaa vähenemistään. Eläkepoistumasta ja muusta lähtövaihtuvuudesta on hyödynnetty vuodesta 2019 alkaen keskimäärin 21 prosenttia.

Hyvinvointialueiden varsinaisen toiminnan käynnistymisen vaikutukset henkilöstöön ovat olleet enää vähäiset. Henkilöstötarvetta tarkastellaan jatkuvasti suhteessa muuttuviin palveluverkkoihin ja palvelujen tuottamistapoihin sekä toimintojen kehittämiseen ja digitalisaation edistämiseen. Henkilöstön siirtyminen eläkkeelle jatkuu lähivuosina runsaana, joten samanaikaisesti on tehtävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan osaavan työvoiman saaminen kaupungin palveluihin. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn tukeminen ovat myös keskeinen osa hyvää talouden hoitoa. Vuonna 2024 panostetaan merkittävästi työkykyjohtamisen kehittämiseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Kaupunki investoi – panostukset kohdistuvat erityisesti lapsiin ja nuoriin

Kaupunki tekee investointeja, jotka tuottavat käyttötaloussäästöjä ja lisäävät elinvoimaa. Tulevaisuuden panostukset kohdistuvat strategiamme mukaisesti erityisesti lapsiin ja nuoriin. Esimerkkejä tällaisista investoinneista ovat koulut, päiväkodit ja uimahalli. Ne myös tuovat säästöjä tehostaessaan henkilöstön käyttöä ja vähentäessään rakennusten ylläpitokustannuksia.

Kouvolan teatterin peruskorjaus- ja laajennushanke jatkuu suunnitellusti. Tämänhetkisen arvion ja investointiohjelman mukaan teatterikokonaisuus valmistuu vuonna 2028. Urheilupuiston uimahallin laajentaminen nykyaikaiseksi, kuntalaisia monipuolisesti palvelevaksi liikuntapaikaksi on edennyt rakennussuunnitteluun. Tavoitteena on, että uutta hallia päästään rakentamaan syksyllä 2024 ja se valmistuu syksyllä 2026. Uusi monitoimiareena taas nostaisi toteutuessaan kaupungin kilpaurheilun olosuhteet uudelle tasolle ja toisi monipuoliset liikuntapalvelut osaksi niin koululaisten, urheiluseurojen kuin kaupunkilaistenkin arkea. Hankkeen suunnittelu etenee yksityisen rahoittajan löytyessä.

Kaupunki myös edistää kärkihankkeitaan eli kehittää yrityksille tarjottavaa tonttutuotantoa ja Käyrälammen aluetta. Lisäksi kaupunki parantaa koulutustarjontaansa muun muassa yliopisto-opetusta lisäämällä.

Edunvalvonta: Itärata, Valtatie 15, koulutus ja turvallisuus

Edunvalvonnan osalta kaupungin hallitusohjelmatavoitteisiin on nostettu isoista liikennehankkeista Itärata ja Valtatie 15, yliopistotasoinen koulutustarjonta alueella, sekä turvallisuus sisältäen huoltovarmuuden. Geopoliittinen tilanne korostaa itäisen Suomen merkitystä koko valtakunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden osalta. Alueen saavutettavuus taataan huolehtimalla liikenneinfrastraa.

Kouvolan kaupunki on myös solminut viidentoista muun kunnan kanssa sopimuksen kasvukaupunkien kehittämisyhteistyöstä. Tavoitteena on luoda verkostomaiseen kehittämiseen perustuva kumppanuus kasvukaupunkien välillä ja ratkaista kasvua hidastavia pullonkauloja yhteistyössä valtion kanssa.

Merkittävä tulevaisuuden muutos on myös TE2024-uudistus, jossa pääosa nykyisten TE-toimistojen palveluista siirtyy kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alussa. Uudistuksen tavoitteena on nopeuttaa työnhakijoiden työllistymistä. Toisena tavoitteena on kuntien elinvoiman kasvattaminen.

Lopuksi

Toimenpiteillä – niin palveluja koskevalla kuin muullakin sopeuttamisella – turvaamme erittäin haasteellisessa tilanteessakin tasapainoisen talouden ja kohtuullisen veroprosentin.

Kouvola kehittää jatkossakin palveluja yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Työhön otetaan mukaan laajalla rintamalla kouvolaalaiset ihmiset – niin kuntalaiset, yritykset, yhdistykset kuin kaupungin henkilöstökin.

Marita Toikka

Kaupunginjohtaja

2 Yleiset lähtökohdat

2.1 Kouvolan kaupungin toimintaympäristö

2.1.1 Kouvolan kaupungin organisaatio

Kouvolan kaupungin toimielin- ja palveluorganisaation muodostavat kolme toimialaa sekä niihin liittyvä luottamushenkilörakenne ja kaupungin johto. Organisaation ohjausmekanismi perustuu kaupunkistrategiaan.

Luottamushenkilöorganisaatio koostuu kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta ja sen alaisesta elinvoimajaostosta, keskusvaalilautakunnasta, tarkastuslautakunnasta, kasvatusta ja opetuslautakunnasta, liikunta- ja kulttuurilautakunnasta, teknisestä lautakunnasta ja sen alaisesta lupajaostosta sekä Kymen jätelautakunnasta.

Kaupungin palveluorganisaation toimialat ovat Konsernipalvelut, Sivistys sekä Tekniikka ja ympäristö. Kaupungin strategisesta ohjauksesta, toiminnan ohjauksesta sekä edunvalvonnasta vastaa kaupunginjohtaja. Hänen alaisuudessaan apulaiskaupunginjohtaja vastaa toiminnanohjauksesta. Toimialajohtajat vastaavat kaupunginjohtajan alaisuudessa kaupungin kolmen substanssitoimialan johtamisesta.

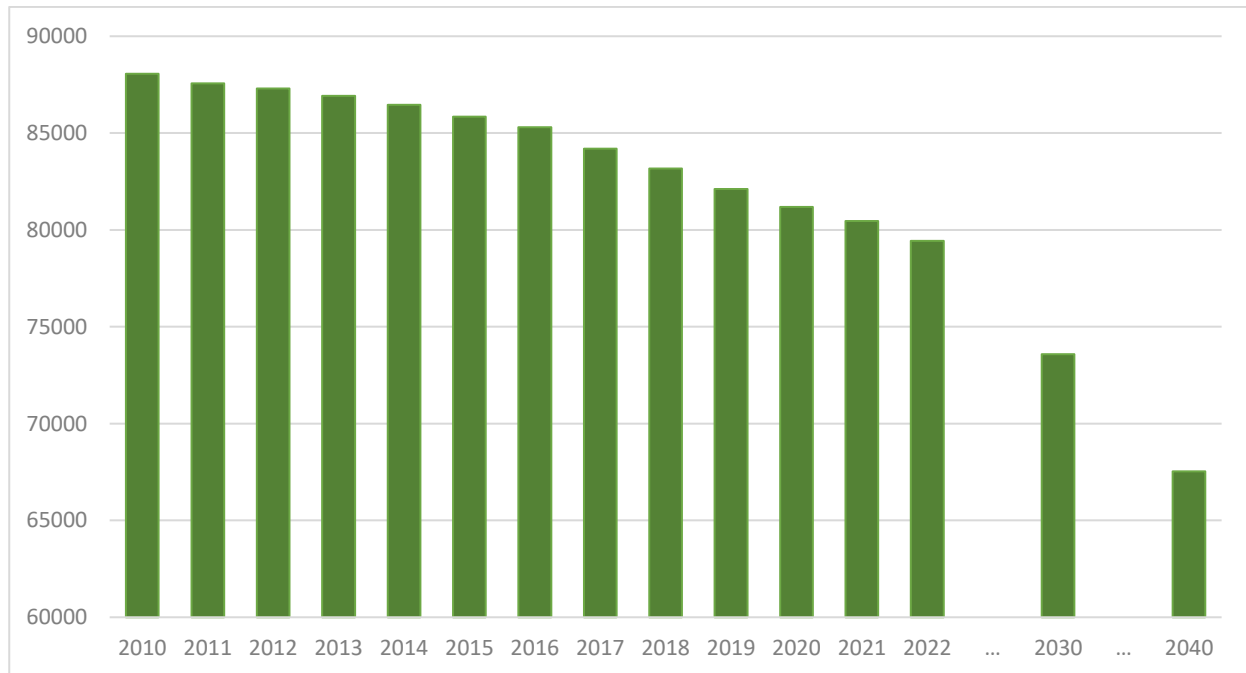

Konsernipalvelujen palveluina ovat hallinto ja hankinnat, talous ja strategia, henkilöstöpalvelut sekä tilapalvelut. Sivistyksen toimiala muodostuu kahdesta palvelusta: kasvatusta ja opetusta sekä liikuntaa ja kulttuuria. Tekniikka ja ympäristö –toimialan palveluina ovat viranomaispalvelut, kaupunkisuunnittelu, yhdyskuntatekniikka ja kiinteistöpalvelut.

2.1.2 Väestö

Tulevaisuuden palvelutarpeita arvioidaan pääasiassa väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Väestömäärä on laskeva ja ennusteiden perusteella laskeva suunta jatkuu edelleen. Ennusteet perustuvat toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen

tulevaan kehitykseen. Vuosien 2017-2019 aikana väestö on vähentynyt yli tuhannella hengellä vuosittain, vuonna 2020 vähennys oli 926 henkilöä ja 733 henkilöä vuonna 2021. Vuosi 2021 herätti toivoa suunnan muutoksesta, kun syntyvyys kasvoi edelliseen vuoteen nähden 11 % ja muuttotappio pieneni 41 %. Vuonna 2022 palattiin yli tuhannen hengen vähenemään, väestö väheni 1 025 hengellä ja oli vuoden lopussa 79 429. Syntyvyys oli uuden Kouvolan ajan matalin, 442 lasta, ja kuolleisuus korkein, 1 231 henkeä. Luonnollinen väestönmuutos oli -789. Kuntien välinen nettomuutto on negatiivinen. Nettomaahanmuutto on positiivinen ja sen ennakoitaan kasvavan. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2030 Kouvossa on 73 577 asukasta ja vuonna 2040 enää 67 532.

2.1.3 Työ

Kouvossa oli elokuussa 2023 työttömänä 3 443 henkilöä. Työttömien määrä on kasvanut Kouvossa edellisen vuoden elokuusta 3 %, kun koko Kaakkois-Suomessa työttömyys kasvoi elokuussa 5 %. Koko maassa työttömyys kasvoi elokuussa 4 %. Elokuussa työttömien osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Kouvossa 9,7 %, kun se edellisen vuoden elokuussa oli 9,3 %. Kymenlaaksossa työttömyysaste oli elokuussa 9,9 %, Kaakkois-Suomessa 9,8 % ja koko maassa 8,5 %.

Elokuussa alle 25-vuotiaita nuoria oli Kouvossa työttömänä 333, missä kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan on 1,2 %. Yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut 0,8 % ja on nyt 1 472 hlöä. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli 12 kk työttömänä olleita oli Kouvossa elokuussa 1 072 eli noin 31 % kaikista alueen työttömistä. Edellisen vuoden elokuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömiä oli 5 % enemmän. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt kasvuun, mikä on huolestuttava suunta huomioiden talouden taantumisen vahvistuminen.

Kokoaikaisesti lomautettujen määrä on kasvanut Kouvossa merkittävästi. Elokuussa 2023 lomautettuja oli 239, mikä on noin 7 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Vuotta aiemmin vastaavaan ajankohtaan lomautettuja oli Kouvossa 3,2 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Lomautettujen määrä on Kouvossa kasvanut 117 % elokuusta 2022 elokuuhun 2023. Koko Kaakkois-Suomessa lomautettujen määrä on samassa ajassa kasvanut +132 %.

Elokuun lopussa Kouvossa oli avoinna 483 työpaikkaa. Määrä on 40 % pienempi kuin vuosi sitten elokuussa. (Lähde: Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus, elokuu 2023).

Lomautusten lisäksi vuoden 2023 aikana käytiin useita muutosneuvotteluita, jotka johtivat irtisanomisiin (Fazer/Korian tehdas, 82 työsuhdetta päättyi meijeriliiketoiminnan loppuessa elokuussa;

Kouvolan Ammattiopisto Oy Eduko, 43 työsuhdetta päättyi; Stora Enso, Anjalan paperitehtaan toisen paperikoneen sulkeminen elokuun lopussa, 50 työsuhdetta päättyi irtisanomisiin).

Myös konkurssien määrä on kasvussa. Kun vuonna 2022 Kouvolassa konkurssiin hakeutui 22 yritystä, niin vuoden 2023 tammi-elokuussa konkurssimenettelyyn hakeutui jo 17 yritystä. Konkurssit osuivat monille toimialoille, joista rakentaminen oli erityisesti edustettuna (Lähde: www.konkurssit.com).

TE24-uudistuksen valmistelu etenee suunnitellusti. Laki työvoimapalvelujen järjestämiseksi (380/2023) hyväksyttiin eduskunnassa 1.3.2023. Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Kaikkiaan siirtyviä lakisääteisiä tehtäviä on noin 100.

Kouvolan kaupunginhallitus hyväksyi työvoimapalvelujen siirron, järjestämisvastuun ja lakisääteisen suunnitelman työvoimapalvelujen järjestämiseksi (380/2023, §15) kokouksessaan 14.8.2023 ja kaupunginvaltuusto kokouksessaan 4.9.2023. Päätökset toimitettiin Työ- ja elinkeinoministeriölle tiedoksi määräyksen mukaan kahden viikon kuluessa päätöksenteosta 13.9.2023. Ministeriön tavoitteena on saada työllisyysalueet valtioneuvoston päätettäväksi helmikuussa 2024.

Kouvolan TE24-uudistuksen valmistelua tukee 1.4.2023 käynnistynyt kaupungin hallinnoima Vaikuttavat työllisyyspolut -hanke (ESR+ -osarahoitteinen) Hankkeen päätavoitteena on luoda työllisyyden palveluekosysteemi, jonka varaan työvoimapalvelut siirtyvät vuoden 2025 alussa. Palveluekosysteemin rakentamiseen liittyvällä kehittämistyöllä parannetaan asiakasprosessia ja vahvistetaan sitä kautta työllisyyttä ja elinvoimaa. Hanke jatkaa toimintaansa 30.9.2025 saakka.

Vaikuttavat työllisyyspolut -hankkeen alla käynnistettiin kevään 2023 aikana kuusi teematyöryhmää: Henkilöasiakkaan palveluprosessi, Nuorten palvelut, Monialaiset palvelut, Maahanmuuttajien ja kotoutujien palvelut, Osaamisen kehittäminen sekä Työnantaja- ja yrityspalvelut. Työryhmien edustus on monialainen, mutta erityisesti haluttiin korostaa siirtyvien palveluiden vahvaa edustusta. Kaupungin toiveen mukaan sekä Kaakkois-Suomen TE-toimisto että Kaakkois-Suomen ELY-keskus on nimennyt 2–3 edustajaa jokaiseen työryhmään.

Uusi hallitusohjelma tulee tuomaan paljon muutoksia niin työmarkkinoille kuin sosiaaliturvaan. Esimerkiksi työsopimuslain sääntelyä määräaikaisesta työsopimuksesta muutetaan siten, että jatkossa työsopimus olisi mahdollista tehdä määräaikaisena myös ilman erityistä perustetta vuodeksi. Henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen sääntelyä muutetaan niin, että työsopimuksen päättämiseen riittäisi jatkossa asiallinen syy.

Sosiaaliturvan puolella lapsikorotukset, korotusosat sekä suojaosat poistetaan. Uusi yleistuki sisältäisi perusosan elämiseen, asumisosan asumiseen ja harkinnanvaraisen osan viimesijaiseksi turvaksi. Myös toimeentulotukeen toteutetaan useita uudistuksia. Sen velvoittavuutta lisätään laajentamalla niin kutsuttua alentamismenettelyä. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan työssäoloehto pidennetään nykyisestä 26 viikosta 12 kuukauteen eikä työssäoloehto kartu palkkatuetusta työstä. Työssäoloehdon euroistaminen otetaan käyttöön. Ansioturvan tasoa porrastetaan, lomakorvausten jaksotus poistetaan, ja omavastuupäivät palautetaan viidestä seitsemään. Nykymuotoinen työmarkkinatuki uudistetaan. Työttömäksi jääneelle henkilölle turvataan laaja alkukartoitus, jonka jälkeen hän vastaanottaa yksilöllisiä ja työllistymistä edistäviä palveluita velvoitteineen. Erityisesti nuoret alle 30-vuotiaat ohjataan nopeasti työllisyyspalveluiden piiriin. (Lähde: Hallitusohjelma (valtioneuvosto.fi.)

Hallitusohjelman uudistukset tulevat voimaan tilanteessa, jossa maan talous on ajautumassa taantumaan. Työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden, kääntymisen kasvuun on jo nähtävissä.

Kouvolan kaupungin tavoitteena on kuitenkin jatkaa vahvaa palkkatukityöllistämistä ja saada 250 pitkäaikaistyötöntä, yli 12 kuukautta työttömänä ollutta henkilöä takaisin työn pariin vuoden 2024 aikana. Omavalmentajatoimintamallilla tuetaan jatkopolkua joko opiskeluun tai uuteen työhön

palkkatukijakson päätyttyä. Nuorille tarjotaan työmahdollisuuksia kaupungin kesätyöpaikkojen ja kesätyöseteleiden turvin.

2.1.4 Asuminen

Kouvolassa on yhteensä noin 51 300 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 900, rivitaloissa noin 6 600, kerrostaloissa noin 18 000 asuntoa ja muissa rakennuksissa yhteensä noin 1 700 asuntoa. Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustajamiin palveluiden läheisyyteen. Myös palveluasuntorakentaminen keskittyy keskustajamiin erityisesti ydinkeskustan ja Kuusankosken keskustojen tuntumaan.

Kouvola on aktiivisten kaupunki. Asumisessa tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki tarjoaa monipuolisia asumisen mahdollisuuksia. Asumispoliittisen linjausten mukaisesti Kouvolan kaupunki kehittää asumisalueita: 1. Keskustamaisen asumisen alueet, joissa kehitetään keskustamaista asumista; 2. Luonnonläheisen asumisen alueet, joissa korostetaan asumisen väljyyttä ja luonnon rauhaa; 3. Maaseutu ja sen kylät, joissa asumista ja toimimista halutaan edistää suunnitelmallisesti.

Pientalotonttien kysyntä on jo muutaman vuoden ollut poikkeuksellisen matalalla tasolla. Toisaalta vanhojen asuntojen kauppa on Kouvolassa käynyt hyvin, ja tarjontaa on sillä sektorilla runsaasti. Kerrostalotonttien kysyntä on jälleen heräämässä. Pientalotonttien kysynnässä on odotettavissa merkittävää kasvua vasta, jos muuttotappiota saadaan taitettua ja vanhoista perheasunnoista tulee niukkuutta. Tällöinkin kysyntä tulee kohdistumaan muutamaa keskeiseen taajamaan, ei tasaisesti koko kaupungin alueelle.

Maankäytön toteuttamissuunnitelma on laadittu myös asumista varten. Suunnitelma ohjaa pientalotonttituotantoa. Siinä määritellään tulevaisuuden tarpeita ja sisältö päivitetään vuosittain.

Kouvola perusti kaksivuotisen projektin ranta-asumisen edistämiseksi vuonna 2021. Tällä hetkellä kaavahankkeita viedään eteenpäin nykyisen vakituisen henkilöstön ja konsulttien voimin. Rantayleiskaavoja on työn alla eri vaiheissa viisi kappaletta, joista ensimmäinen oli hyväksyttävänä ennen kesää 2023. Seuraavat kaksi rantayleiskaavaa hyväksytään ensi vuoden aikana ja loput pyritään saamaan valmiiksi 2026 mennessä.

2.2 Taloudelliset lähtökohdat

2.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Syksyllä julkistetut talousennusteet kertovat, että talouden näkymät ovat heikentyneet kesän ja kevään ennusteista. Nordea, OP ja Kuntarahoitus arvioivat suhdanne-ennusteissaan talouden taantumien siirtyvän sekä pitkittyvän. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan olevan erittäin pientä tai jopa nollassa. Korkokuipun sen sijaan ennustetaan olevan lähellä. Työmarkkinatilanne puolestaan kääntyisi heikompaan ensi vuonna. Hallitusohjelmassa esitetyt sosiaaliturvan leikkaukset sen sijaan heikentäisivät kuntien taloutta työttömyysturva- ja toimeentulomenojen kautta. (Lähde: Suomen Kuntaliitto, Minna Punakallion blogi 12.9.2023.)

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous ei kasva vuonna 2023, mutta kääntyy kasvuun vuonna 2024, kun ostovoima kasvaa. Ostovoimaa kasvattaa palkkojen ja etuuksien nousu sekä inflaation hidastuminen. Korkojen nousu pysähtyy ja laskee ensi vuonna. Työllisyyden lasku jää lyhytaikaiseksi ja työllisyysaste jatkaa kasvuaan. Asuntorakentaminen on jyrkässä laskussa, mutta energiasiirtymä lisää investointeja. Julkinen talous heikkenee hallituksen toimista huolimatta ja sen alijäämä kasvaa ja pysyy suurena. Myös velkasuhde jatkaa kasvuaan, vaikka se välillä pysähtyy. (Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus: Syksy 2023.)

Talousnäkymät niin Suomessa kuin globaalisti ovat viilentyneet viime aikoina. Inflaatio sekä korkojen nousu heikentävät kuluttajien ostovoimaa ja jarruttavat yritysten investointeja. Suomen ennustetaan olevan taantumassa loppuvuonna 2023, mikä tulee heikentämään myös ensi vuoden alun näkymiä. Keskuspankit ovat siirtyneet tarkkailuasemiin inflaatiopaineiden hieman hellitettyä ja talouskuvan muututtua synkemmäksi. Euroopan keskuspankin retoriikka on pehmentynyt, mikä omalta osaltaan

signaloi sitä, että alettaisiin olla jo korkosyklin huipulla. EKP nosti syyskuussa talletuskorkonsa 4 prosenttiin ja markkinoiden konsensusnäkemys tuntuu olevan, että kymmenes peräkkäinen koronnasto oli toistaiseksi viimeinen. Ensimmäisen koronlaskun odotetaan toteutuvan euroalueella vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla. Korkojen laskutahdin uskotaan kuitenkin olevan jokseenkin maltillinen. Markkinat odottavat euroalueen inflaation painuvan 3 prosentin tuntumaan vuonna 2024. Korkojen lasku ja inflaation aleneminen toki lisäävät kuluttajien ostovoimaa ja kasvattaisivat yritysten investointihalukkuutta.

Maailmantalouden viimeaikojen lievä vastatuuli ei ole vielä pahemmin näkynyt sijoitusmarkkinoilla. Yritysten luottamuksen heikentyminen ja investointihankkeiden väheneminen kuitenkin huolestuttaa. Kiinan talousmahti on alkanut osoittaa heikkenemisen merkkejä, ja Eurooppa on kärsinyt Ukrainassa käytävän sodan vaikutuksista. Yhdysvaltain ja Kiinan välillä jännitteet ovat kasvaneet ja suurvaltasuhteiden edelleen kiristyminen vaikuttaisi negatiivisesti maailman talouteen. Reaalitaloudella on olennainen merkitys sijoitusmarkkinoiden kehitykselle. Geopolitiikan ennakoimattomuus ja taloudellinen epävarmuus luovat uhkan tulevan vuoden sijoitusmarkkinoiden ylle. Taloudessa näyttää nyt olevan enemmän riskejä ennakoitua huonommasta kuin paremmasta kehityksestä. On kuitenkin hyvä pitää mielessä, että sijoittaminen on ennen kaikkea pitkäjänteistä toimintaa ja mahdollisen laskukauden jälkeen alkaa taas jossain vaiheessa uusi nousu.

2.2.2 Kuntatalous

Vuosi 2023 oli kuntataloudessa historiallinen, sillä sote-uudistus tuli voimaan vuoden alusta ja kavensi kuntien tehtäväkenttää. Uudistus vaikutti merkittävästi sekä kuntien toimintaan että talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuivat merkittävästi tehtävien siirryttyä hyvinvointialueille sekä niiden rahoituksen siirryttyä valtiolle. Kuluva vuosi tulee olemaan kuntien osalta vielä kohtuullisen hyvä, koska verotuloja saadaan vielä osin vuoden 2022 veroprosenttien mukaan. Lisäksi valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset tarkentuvat vasta vuonna 2024, kun tiedot vuoden 2022 lopullisista toteutuneista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannuksista on selvillä. Kuntaliiton arvion mukaan hallituksen budjettiriihen esitykset eivät tuo oleellisia muutoksia kuntien talouteen. Kiinteistöverotukseen tehtävä maapohjien veron alarajan korotus sen sijaan tuo kunnille lisää tuloja, Kouvola tämä ei korotus ei koske.

Valtionosuudet ja verotulot

Hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus säilytetään ja kuntien tehtävien rahoitusta vahvistettaessa painotetaan yleiskatteellisia valtionosuuksia valtionavustusten sijaan. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotulojen tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Perusperiaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulee jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden. Uuden rahoitusjärjestelmän on määrä olla voimassa 1.1.2026 alkaen. (Lähde: Valtioneuvosto, Hallitusohjelma 2023.)

2.2.3 Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne

Kouvolan kaupungin talous tarvitsee tasapainottamista. Tämän hetken arvion mukaan tasapainottamistarve on noin 25 milj. euroa. Kaupunki on varautunut tulevina vuosina mittaviin sopeuttamistoimiin, jotka jatkavat aiemmin tehtyä pitkäjänteistä sopeutustyötä. Kouvolaassa on tehty paljon toimenpiteitä, joilla taloutta on tasapainotettu. Merkittävin talouden tasapainottamistarpeeseen

vaikuttava tekijä on sote-uudistuksesta johtuva valtionosuuksien leikkaus vuoden 2024 alusta. Kouvolan osalta vuoden 2024 valtionosuuksista leikataan sote-uudistuksesta johtuvia valtionosuuksia noin 21 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Myös verorahoitus pienenee, kun uudistusta edeltävien vanhojen verovuosien tilitykset jäävät pois.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Kouvolan kaupungilla on taseessa kertynyttä alijäämää noin 0,5 milj. euroa. Tilinpäätösarvio vuodelle 2023 on 12,0 milj. euroa ylijäämäinen. Talousarvioesityksen mukainen vuoden 2024 alijäämä on 10,3 milj. euroa ja vuodelta 2023 kertyvä kumulatiivinen ylijäämä tulee lähes käytettyä. Suunnitelmakaudella talous tulee tasapainottumaan ja kääntymään positiiviseksi tehtyjen toimenpiteiden mukaisesti.

Talouden tasapainottaminen

Vuoden 2024 talousarviota varten talouden sopeuttamistyön valmistelu ohjausryhmää varten alkoi jo vuosi sitten syksyllä. Kaupunginhallituksen asettaman kehittämis- ja sopeuttamistyön ohjausryhmässä käsitellyt esitykset toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi on huomioitu talousarviossa. Toimenpiteet linjattiin alustavasti ohjausryhmässä ja ne viedään päätöksentekoon ao. toimielimiin päätöksentekoprosessin mukaisesti. Valmistelun aikana sopeuttamistarve kasvoi merkittävästi. Syynä tähän on hyvinvointialueuudistukseen liittyvä valtionosuuksien aleneminen. Lisäksi laskevat verotulot sekä korko-, työllisyys-, indeksi- ja yleinen taloudellinen kehitys ovat lisänneet tasapainotustarvetta ja taloudellista epävarmuutta. Kaupungin negatiivinen väestökehitys vaikuttaa tulopohjan pienentymiseen sekä valtionosuuksien että verotulojen osalta.

Sopeuttamistyössä tehtyjen esityksien pohjalta talousarvioon vuodelle 2024 sisältyy erilaisia toimenpiteitä yhteensä noin 13,1 milj. euroa. Taloussuunnittelukaudella vuonna 2027 toimenpiteiden vaikutukset ovat yhteensä 20,9 milj. euroa. Pysyvällä tasolla summat ovat yhteensä kumulatiivisesti vuoteen 2030 mennessä noin 22,5 milj. euroa, kun ne toteutuvat täysimääräisesti. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi toimialat velvoitettiin etsimään lisää säästöjä yhteensä 2 milj. eurolla. Lisäsäästöjä haetaan esim. henkilöstöstä, palvelujen ostoista ja tuottamisesta, palveluverkoista sekä avustuksista. Alla oleva sopeuttamistoimenpiteiden koostetaulukko on ollut pohjana syksyn talousarvioesityksessä. Lopullinen taulukko päivitetään talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Sopeuttamistoimenpiteet, milj. euroa	Yhteensä	2024	2025	2026	2027
Avustus	2,1	1,3	1,3	2,1	2,1
Digitalisaatio	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2
Henkilöstökustannukset	2,2	1,4	2,1	2,2	2,2
Kiinteistöt	1,8	0,4	0,8	1,2	1,4
Myyntivoitto	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Osinkotuotot	5,0	4,0	4,5	5,0	5,0
Palvelujen tuottaminen	1,9	1,1	1,6	1,9	1,9
Palveluverkko	3,7	0,1	0,4	0,7	2,5
Taksojen/maksujen korotus	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Veronkorotus	5,3	4,5	5,2	5,3	5,3
Sopeutustoimenpiteet yhteensä	22,5	13,1	16,4	18,9	20,9
Toimialojen lisäsäästöt	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	24,5	15,1	18,4	20,9	22,9

Kaupunginhallitus käsitteli talousarviota kokouksessaan 6.11.2023. Kokouksessa tehtiin useita ilman äänestystä hyväksytyjä muutosesityksiä ja lisäksi muutosesityksiä, joista äänestettiin. Yksi tehdyistä ja kannatetuista muutosesityksistä koski vuosille 2024–2027 kohdistettua lisäsäästöä: talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtäväkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. euroa suunnittelukauteen 2027 mennessä. Summa kohdistuu vuosittain

seuraavasti: v. 2024: 1 milj. euroa, v. 2025: 2 milj. euroa, v. 2026: 3 milj. euroa ja v. 2027: 4 milj. euroa.

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä:

- kaupunginhallitus 30 % eli 300 000 euroa
- kasvatus- ja opetuslautakunta 25 % eli 250 000 euroa
- liikunta- ja kulttuurilautakunta 15 % eli 150 000 euroa
- tekninen lautakunta 30 % eli 300 000 euroa.

Teknisesti nämä säästötavoitteet on talousarviossa kohdistettu henkilöstökuluihin. Selvitysten valmistuessa kaupunginhallitus voi esittää kaupunginvaltuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Myös kohdistuminen eri kuluihin tarkistetaan.

2.2.4 Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman laadinta

Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät merkittävimmät lakisääteiset kustannusten lisäykset ovat valtakunnallisten arvioiden mukaiset palkkojen korotukset 3 prosentin kasvulla (3,9 milj. euroa), korkokustannukset 4 prosentin mukaan 2024 (2,5 milj. euroa) ja siitä eteenpäin 3 prosenttia ja vaalien järjestäminen (0,3 milj. euroa). Tulopohjaan vaikuttavia lakisääteisiä muutoksia ovat verotulojen väheneminen 16 milj. euroa sekä valtionosuusleikkaukset noin 21 milj. euroa. Muita välttämättömiä muutostarpeita on indeksikorotukset 2,1 milj. euroa. Kustannuksia alentavina tekijöinä on huomioitu työmarkkinatuen kuntaosuuden pieneminen 1 milj. euroa, energiakustannusten ja hintojen lasku 1 milj. euroa energiatehokkuustoimenpiteet 0,1 milj. euroa sekä täyttämättä jätetyt tehtävät 0,4 milj. euroa.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	51,5	44,0	44,4	42,6	42,5	42,4	42,8
Valmistus omaan käyttöön	1,5	1,7	1,6	1,9	1,9	1,9	1,9
Toimintamenot	-617,1	-234,6	-238,0	-231,2	-242,7	-241,4	-241,2
Toimintakate	-564,1	-189,0	-192,0	-186,8	-198,3	-197,0	-196,5
Verotulot	381,0	206,0	211,5	201,8	209,5	214,9	219,4
Valtionosuudet	179,2	16,6	16,6	-4,1	10,2	12,3	14,6
Rahoitustulot ja -menot	9,1	6,5	3,8	6,3	7,2	6,7	5,7
Vuosikate	5,1	40,2	39,9	17,3	28,6	36,8	43,2
Poistot ja arvonalentumiset	-25,2	-28,3	-28,0	-27,6	-27,9	-28,4	-30,5
Tilikauden tulos	-20,1	11,9	11,9	-10,3	0,7	8,5	12,7
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli/alijäämä	-20,0	11,9	12,0	-10,3	0,8	8,6	12,7
Kertynyt yli-/alijäämä	-0,5	11,4	11,5	1,2	2,0	10,5	23,3
Kunnallisveroprosentti	21,25	8,61	8,61	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakatteen muutos %	3,3	-65,4	-66,0	-2,7	6,2	-0,6	-0,3
Vuosikate, % poistoista	20,3	141,9	142,4	62,5	102,5	129,9	141,6
Vuosikate, euroa/asukas	64,3	512	508	222	370	482	571
Asukasmäärä vuoden lopussa	79 434	78 462	78 462	77 916	77 145	76 391	75 659

Lainakanta

Kaupungin lainakanta tulee kasvamaan tulevien vuosien aikana, koska kaupunki investoi merkittävästi palveluverkkoon perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, sekä liikunnan ja kulttuurin osalta. Kaupunki panostaa myös kärkihankkeisiin sekä yhdyskuntatekniikkaan. Kaupungilla on merkittävä korjausvelka sekä rakennuksissa että yhdyskuntatekniikan infrassa. Myös korjausvelkaa pyritään pienentämään. Investointien avulla pyritään saavuttamaan pysyviä käyttötalouden säästöjä, jotka eivät nykyisellä palveluverkolla ole mahdollisia. Investointien mahdollistaminen vaatii lainanoton lisäämistä.

Lainamäärä, euroa/asukas	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kouvolan kaupunki	3 286	3 194	4 400	4 022	4 414	4 795	5 026	5 194
Kuntien keskimääräinen lainakanta	3 458	3 465	3 385					

Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lainasalkun suojausasteen yläraja-arvo on tällä hetkellä 80 % ja alaraja-arvo 25 %. Kaupungin pitkäaikaisen lainasalkun suojausaste on 31.8.2023 nykyisistä suoja- ja lainapääomista laskettuna n. 56 %. Lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on elokuun lopussa 1,56 vuotta ja pääomasitoumus on keskimäärin 4 vuotta. Keskikorko (viimeiset 12 kuukautta) on 1,60 % (sis. marginaalin). Keskikorkoennuste lainasalkulle vuodelle 2024 on n. 2,60 %. Suojausasteen kehitys on varsin riippuvainen lainakannan kasvutahdista ja uusien lainojen nostoajankohdista sekä korkosidonnaisuudesta. Odotettavissa oleva lainakannan kasvu tulee ilman suojaustoimenpiteitä pudottamaan lähivuosina sekä suojausastetta että korkosidonnaisuusaikaa. Tämä lisää lainasalkun korkoriskiä. Tulevien suojausten ajoittamisen osalta markkinatilanteella on merkitystä eikä hinnoittelu nykymarkkinassa välttämättä tunnu kovin houkuttelevalta.

Tuloslaskelman tuloarvioiden ja menoarvioiden jakautuminen

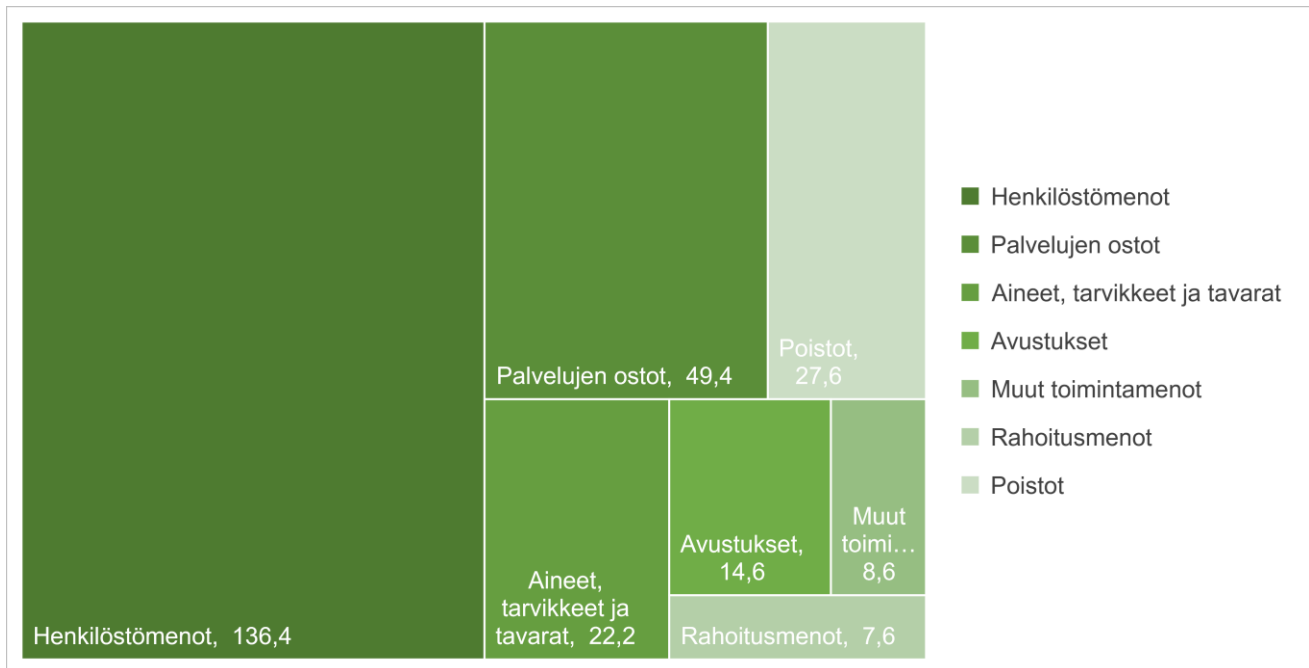
Verotulojen arvioitu kertymä on 201,8 milj. euroa ja valtionosuuksien kertymä on negatiivinen, -4,1 milj. euroa. Julkisen rahoituksen, verotulojen ja valtionosuuksien osuus on yhteensä noin 78 prosenttia tuloslaskelman tuloista. Toimintatulojen osuus on 42,6 milj. euroa eli 17 prosenttia tuloslaskelman tuloista. Rahoitustuloja arvioidaan kertyvän 13,9 milj. euroa, osuus 5 % tuloslaskelman tuloista.

2.2.4.1 Tuloslaskelman tuloarviot, TA 2024 (milj. euroa)

Henkilöstömenot ovat 136,4 milj. euroa. Niiden osuus tuloslaskelman määrärahoista on 51 prosenttia. Palvelujen ostot ovat 49,4 milj. euroa, osuus 19 % tuloslaskelman määrärahoista. Aineet, tarvikkeet ja

tavarat ovat 22,2 milj. euroa, avustusmenot 14,6 milj. euroa, muut toimintamenot 8,6 milj. euroa ja rahoitusmenot 7,6 milj. euroa, yhteensä noin 20 % tuloslaskelman määrärahoista. Poistot ovat 27,6 milj. euroa, osuus tuloslaskelman määrärahojen ja poistojen yhteissummasta on 10 %.

2.2.4.2 Tuloslaskelman määrärahat ja poistot, TA 2024 (milj. euroa)

2.3 Talousarvion rakenne ja sitovuus

2.3.1 Talousarvion osat

Kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Lisäksi kunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä on soveltuvin osin voimassa mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarviossa on seuraavat osat: yleiset lähtökohdat, käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi-, rahoitusosa ja liitteet. Organisaatioon ei sisälly liikelaitoksia eikä taseyksiköitä.

2.3.2 Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on lautakunnan/kaupunginhallituksen toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet. Lautakunnan tavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vastaa toimialajohtaja. Lautakunnan talousarvio- ja määrärahamuutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Palkkatukimäärärahat on keskitetty konsernipalveluiden työllistämisen edistämisen talousarvioon. Hallinnointi hoidetaan työllistämisyksikössä. Työsopimukset tehdään toimialoilla ja työnjohto on toimialan vastuulla. Palkkatukimääräraha pitää sisällään vain palkkoihin liittyvät kustannukset, muut työllistettävien kustannukset kuuluvat toimialalle. Keskitetyn palkkatukityöllistämisen avulla voidaan varmistaa, että työllistäminen, ja erityisesti lakisääteisten velvoitetyöllistettävien sijoittaminen toimii ilman suuria viiveitä.

Tuloslaskelmaosassa verotulojen ja valtionosuuksien tuloarviot ovat sitovia eriä. Rahoitustuottojen ja -kuluksen sitovuus on tuloarvioiden ja määrärahojen erotus.

Investointiosan sitovuustaso kaupunginvaltuuston nähden on määritelty seuraavassa taulukossa. Tilapalveluiden investointien osalta kaupunginhallitus päättää pieninvestointien kohdistumisesta käyttösunnitelman hyväksymisen yhteydessä sekä tämän tason talousarviomuutoksista. Tekninen lautakunta päättää osaltaan käyttösunnitelmassa investointien tarkemmasta kohdistumisesta sekä tämän tason talousarviomuutoksista. Investoinniksi katsotaan yli 30 000 euron hankinnat, joita käytetään palvelutuotannossa useana tilikautena ja jotka kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi, poikkeuksena pysyvien vastaavien sijoitukset sekä maa- ja vesialueet, joista ei kirjata poistoja.

Rahoitusosassa sitovina erinä ovat antolainasaamisten lisäykset ja pitkäaikaisten lainojen lisäykset.

Kuntalain mukaan kaupunginvaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Hallintosäännön mukaan toimielimet päättävät toimialallaan palveluista ja tuotteista perittävistä maksuista sekä hinnoista, vuokrista ja korvauksista ja niiden määräytymisperusteista sekä yksittäistapauksessa alennuksen tai vapautuksen myöntämisestä kaupungille tulevaan maksuun. Toimielimien on huolehdittava, että kaupungin päätettävissä olevat maksut tarkistetaan kustannusten nousua vastaavasti ja kaupungille kuuluvat tulot peritään tehtyjen sopimusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti.

Kaupunginhallitus antaa talousarviosta erillisen täytäntöönpano-ohjeen valtuuston hyväksytyä talousarvion.

Sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden, 1 000 euroa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Netto
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Tarkastuslautakunta	N	189	0	-189
Kaupunginhallitus	N	66 950	68 078	1 128
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	154 824	9 306	-145 519
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	N	28 961	3 479	-25 482
Tekninen lautakunta	N	55 399	38 684	-16 715
Kymen jätelautakunta	N	367	367	0
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		306 691	119 914	-186 777
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B		201 800	201 800
Valtionosuudet	B		-4 083	-4 083
Rahoitustuotot ja -kulut	N	7 609	13 930	6 321
TULOSLASKELMA YHTEENSÄ		7 609	211 647	17 261
INVESTOINTIOSA				
Kärkihankkeet				
Yritysalueet	B	1 750		-1 750
Käyrälammen kehittäminen	B	2 300		-2 300
Kaupunginhallitus				
Konsernipalvelut/Aineettomat hyödykkeet	B	943		-943
Konsernipalvelut/Sijoitukset	B	290		-290
Konsernipalvelut, Tilapalvelut	B	18 258		-18 258
Tekninen lautakunta				
Maa- ja vesialueet	B	2 500	500	-2 000
Muut pitkävaikutteiset menot	B	250		-250
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	8 355	118	-8 238
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		34 646	618	-34 029
RAHOITUSOSA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	B	200		-200
Antolainasaamisten vähennykset			167	167
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		60 000	60 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		31 600		-31 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0
Oman pääomanmuutokset				
Vaikutus maksuvalmiuteen		11 600		-11 600
YHTEENSÄ		392 345	392 345	0

B = sitovuus määrärahat ja tuloarviot

N = sitovuus tuloarvioiden ja määrärahojen erotus

2.3.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtävälueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta

muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen. Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta. Tilivelvolliset on lueteltu kohdassa 7.1.

2.4 Henkilöstö

Kaupunkistrategian sisäisen toiminnan linjauksia ovat hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen. Henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteutumista. Kaupunginhallitus hyväksyi 17.5.2021 kaupungin uuden henkilöstöohjelman vuosille 2021–2024. Ohjelmassa on määritelty henkilöstöjohtamisen visioksi ”Rakkaudesta lajiin – me teemme Kouvolaan”. Visiossa korostuu kuntatyön ihmisläheisyys ja työskentely yhteisen hyvän puolesta. Kaupungin henkilöstö on aktiivisesti tekemässä ja rakentamassa Kouvolaan yhdessä asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Henkilöstöohjelmassa on asetettu kolme henkilöstöjohtamisen tavoitetta, jotka ovat osaava ja riittävä henkilöstö, hyvinvoiva henkilöstö ja turvallinen työyhteisö sekä hyvä johtaminen ja osallistuva työyhteisö. Ohjelmassa määritellään jokaista tavoitetta koskevat linjaukset ja mittarit sekä niiden saavuttamiseksi tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Henkilöstöohjelma uudistetaan vuoden 2024 aikana.

Henkilöstöohjelmassa on määritelty myös hyvän johtamisen periaatteet Kouvolaan kaupungilla, ja mitä ne tarkoittavat toimintatapoina ja johtamisen tekoina. Hyvän johtamisen periaatteet ovat: luomme selkeän suunnan yhdessä, toimimme arvostavasti, innostamme vaikuttamaan ja uudistamme asiakaslähtöisesti.

Kouvolaan kaupungin henkilöstöohjelman tavoitteet ja painopisteet vuosille 2021–2024

Henkilöstömäärä

Kaupungin palveluksessa oli elokuun 2023 lopussa henkilöstöä yhteensä 2817, joista vakinaisia oli 2204, määräaikaisia 461 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 152. Henkilöstö on vähentynyt edellisvuodesta 183:lla. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti vuodenvaihteessa liikkeenluovutuksella toteutetut henkilöstösiirrot. Kasvatuksen ja opetuksen kasvun tuesta sekä kiinteistöpalveluista siirtyi hyvinvointialueelle 56 vakinaista ja 11 määräaikaista työntekijää. Vastaavasti Kymsotelta siirtyi kaupungille kotoutumisen palvelujen siirron yhteydessä 2 vakinaista ja 1 määräaikainen työntekijä. Määräaikaisen henkilöstön määrä vaihtelee toiminnallisista syistä eri aikoina. Henkilöstö jakautuu toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Henkilöstö	Henkilöstö	Muutos, lkm	Muutos- %
				31.8.2023 hlö	31.8.2022 hlö		
Konsernipalvelut	115	19	27	161	152	9	5,9
Sivistys	1 626	362	66	2 054	2 169	-115	-5,3
Tekniikka ja ympäristö	463	80	59	602	679	-77	-11,3
Yhteensä	2 204	461	152	2 817	3 000	-183	-6,1
Henkilöstö 31.8.2022	2 306	506	188	3 000			
Henkilöstö 31.8.2021	2 554	580	164	3 298			

Vakinainen henkilöstö on tilastoitu sille toimialalle, jolla hän työskentelee tilastointipäivänä riippumatta sen hetkisen palvelussuhteen luonteesta. Tilasto sisältää myös virka-/työvapaalla olevat henkilöt. Sivutoimiset eivät sisälly lukuihin.

Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt merkittävästi vuodesta 2019 alkaen, jolloin sote-palvelut hallintoineen siirtyivät kuntayhtymälle. Vakinaisen henkilöstö on vähentynyt (pl. liikkeenluovutukset) yhteensä 199:llä.

Tarkemmin henkilöstömäärää kuvaa henkilötyövuosi (htv), jolla tarkoitetaan tässä koko tarkasteluajanjakson kokoaikatyössä ollutta henkilöä. Tunnusluvusta ei vähennetä vuosilomia tai palkallisia poissaoloja. Henkilötyövuodet ovat vähentyneet yhteensä 93,29:llä.

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Tot. 1.8.2023	Tot. 1.8.2022	Muutos,	Muutos-
						htv	%
Konsernipalvelut	109,46	28,84	29,49	167,79	142,99	24,80	17,3
Sivistys	1 403,69	439,43	82,36	1 925,48	1 972,40	-46,92	-2,4
Tekniikka ja ympäristö	424,79	82,55	55,25	562,59	633,77	-71,18	-11,2
Yhteensä	1 937,94	550,82	167,10	2 655,86	2 749,16	-93,30	-3,39
Tot. 1-8/2022	2 005,01	570,66	173,50	2 749,17			
Tot. 1-8/2021	2 245,06	612,53	137,61	2 995,20			

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana tulee olla kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan.

Ennusteiden mukaan kaupungin vakinaista henkilöstöä siirtyy vanhuuseläkkeelle toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	-2024	2025	2026	2027	Yhteensä	% vakinaisesta
						henkilöstöstä
Konsernipalvelut	11	1	4	8	24	21
Sivistys	73	31	31	49	184	11
Tekniikka ja ympäristö	33	17	24	39	113	24
Yhteensä	117	49	59	96	321	15

Vuoden 2024 sarake sisältää myös ne henkilöt, joiden henkilökohtainen eläkeikä on täyttynyt jo aiemmin. Henkilö voi jäädä vanhuuseläkkeelle saavutettuaan alimman vanhuuseläkeikänsä. Jokaisella ikäluokalla on oma eläkeikänsä. Vaikka olisi saavuttanut alimman vanhuuseläkeikänsä, voi jatkaa edelleen työssä. Alin vanhuuseläkeikä on vuonna 1959 syntyneillä 64 vuotta 3 kuukautta, jonka

jälkeen eläkeikä nousee portaittain. Vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneet jäävät eläkkeelle viimeistään 68-vuotiaana. Henkilökohtainen eläkeikä on yleensä korkeampi kuin yleinen alin vanhuuseläkeikä. Eläkeiän täyttymispäivä ei tarkoita samaa kuin eläkkeelle siirtymispäivä. Eläkeiän täyttää vuoden 2027 loppuun mennessä yhteensä 321 henkilöä. Vanhuuseläkkeiden lisäksi työkyvyttömyyseläkkeelle arvioidaan siirtyvän vuosittain noin 10 viranhaltijaa/työntekijää.

Vakinaista henkilöstöä siirtyy eläkkeelle eri henkilöryhmittäin vuosina 2024–2027 seuraavasti:

Ammattiryhmä	Vakinaiset 31.8.2023	Eläkkeelle (hlö)	% vakinaisesta henkilöstöstä
Varhaiskasvatus (ml. koulunk.ohj.)	756	88	12
Tekninen henkilöstö	268	52	19
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	198	50	25
Opetushenkilöstö (OVTES)	621	50	8
Puhtauspalveluhenkilöstö	113	33	29
Ruokapalveluhenkilöstö	91	26	29
Muu sivistystoimen henkilöstö	141	22	16
Muu henkilöstö	8	0	0
Eläinlääkärit	8	0	0
Yhteensä	2 204	321	15

Vuosille 2024–2027 on laadittu erillinen henkilöstösuunnitelma, jota tarkistetaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Alla olevassa taulukossa esitetään kooste toimialojen esityksistä määrälliseksi henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2024–2027. Konsernipalvelujen vakinaisen henkilöstön huomattava kasvu vuodesta 2025 alkaen johtuu TE-palvelujen siirrosta kaupungille.

Toimiala		2024htv (brutto)	2025 htv (brutto)	2026 htv (brutto)	2027 htv (brutto)	Muutos-% 2024-2027
Konsernipalvelut	Vakinaiset	108,75	196,00	190,00	189,00	73,8 %
	Määräaikaiset	15,75	12,00	11,00	10,00	-36,5 %
	Työllistetyt	8,00	8,00	8,00	8,00	0,0 %
	Yhteensä	132,50	216,00	209,00	207,00	56,2 %
Sivistys	Vakinaiset	1 400,50	1 389,50	1 373,50	1 361,50	-2,8 %
	Määräaikaiset	435,20	435,20	433,20	433,20	-0,5 %
	Työllistetyt	35,70	35,70	35,70	35,70	0,0 %
	Yhteensä	1 871,40	1 860,40	1 842,40	1 830,40	-2,2 %
Tekniikka ja ympäristö	Vakinaiset	493,15	478,25	465,25	449,25	-8,9 %
	Määräaikaiset	35,20	27,20	23,20	26,20	-25,6 %
	Työllistetyt	63,48	63,40	63,40	63,40	0,0 %
	Yhteensä	591,83	568,85	551,85	538,85	-9,0 %
Kouvolan kaupunki	Vakinaiset	2 002,40	2 063,75	2 028,75	1 999,75	-0,1 %
	Määräaikaiset	486,15	474,40	467,40	469,40	-3,4 %
	Työllistetyt	107,18	107,10	107,10	107,10	-0,1 %
	Yhteensä	2 595,73	2 645,25	2 603,25	2 576,25	-0,8 %

Henkilötyövuosilaskennassa koko vuoden kokoaikatyössä oleva henkilö on yksi henkilötyövuosi (1 htv). Osa-aikaisesti työskentelevän työpanos lasketaan tehdyn työajan suhteessa.

Kaupungin henkilöstömenojen on oltava suunnittelukaudella kestäväällä perustalla.

Henkilöstösuunnittelun tulee olla strategiasidonnaista siten, että kaupungilla on optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset sekä toiminnan mukaiset työajat. Kaupungin palveluprosesseja kehitetään jatkuvasti ja digitalisaatiota edistetään. Työtehtävien, työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Tavoitteena on strateginen osaamisen ennakointi ja osaamisen täysimääräinen hyödyntäminen.

Työkykyjohtamista kehitetään proaktiiviseksi sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentämiseksi, jolloin myös työkyvyttömyyden kustannukset vähenevät.

Henkilöstökulut

Talousarvion palkkausmäärärahoja korotettiin talousarvion laadintavaiheessa 4,4 prosentilla kesäkuun 2023 palkkatasosta (sis. 1.6.2023 yleiskorotukset, mutta ei paikallista järjestelyerää 0,7 % eikä kehittämiserää 1,2 %). Palkkojen sivukulut on varattu talousarvioon alustavien ennusteiden mukaisesti.

Kunta-alan sopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskauden aikana palkat nousevat yhteensä 10,87 prosenttia korkoa korolle laskien. Palkkaratkaisu sisältää myös kehittämisohjelman. Palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027 keskimäärin yhden prosentin sopimuskorotuksella vuosittain. Kehittämisohjelma toteutetaan pääosin paikallisten järjestelyerien kautta.

Vuonna 2024 kunta-alan palkkakustannukset nousevat 2,99 % vuoden 2023 keskiarvoon verrattuna. Vuonna 2024 käytetään 1.2.2024 alkaen 0,4 prosentin suuruinen kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä). 1.6.2024 alkaen toteutetaan 2,27 prosentin yleiskorotus. OVTES:n piirissä yleiskorotus toteutetaan siten, että se on 1.5.2024 alkaen 0,77 % ja 1.6.2024 alkaen 1,5 %. Lisäksi 1.6.2024 alkaen käytetään 0,73 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä ja 0,60 prosentin suuruinen kehittämiserä.

2.5 Kouvolan kaupunkistrategia

2.5.1 Strategian visio, kasvukärjet ja tavoitteet

Uusi kaupunkistrategia vuoteen 2032 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa syksyllä 2022. Tulevaisuuden Kouvola visioidaan seuraavasti: *'Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus; Aktiivisten kaupunki keskel kaikkee'*. Tulevaisuuskuva asemoi Kouvolan Kaakkois-Suomen suurimpana kaupunkina perustuen sen logistiseen saavutettavuuteen ja erinomaisiin yhteyksiin: täältä on hyvät yhteydet ihmisiin, luontoon, maailmalle sekä mahdollisuuksiin.

Kasvukärkinä lapset, nuoret ja yritykset

Kaupunkimme vahvuuksien pohjalta kasvukärjiksi on valittu lapset, nuoret sekä yritykset. Näiden kautta hyvinvointi leviää kaikille koko kaupunkiin aikaa kestäen. Kaikista pidetään huolta, mikä on mahdollista, kun kasvulle on määritelty selkeät kärjet.

Yhteiset tavoitteet

Kasvukärkien pohjalta on luotu myös yhteiset tavoitteet. Strategiaan on määritelty kuusi tavoitetta, joita toteuttavat konkreettiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet päätetään toimielinkohtaisesti talousarviossa ja käyttösuunnitelmissa. Yhteiset tavoitteet ovat:

- 1) Asuminen: Turvallinen kotipesä,
- 2) Liikunta ja kulttuuri: Värikäs pelikenttä
- 3) Kestävä elämäntapa: Luonnollinen perusta,
- 4) Kasvatus ja opetus: Kaikkien kampus,
- 5) Työelämä: Moderni työmahdollisuuksien keskus sekä
- 6) Yrittäminen: Logistisesti keskellä kaikkea.

2.5.2 Kaupungin arvot

Arvot ovat kaupungin toimintaa ohjaavia periaatteita. Kouvolan kaupungin arvot ovat:

- Yhdessä: Meillä on vahva tahto yhteistyöhön kaikessa tekemisessä. Kaikkien mielipiteitä kuunnellaan ja arvostetaan. Osallistaminen on toimintatapamme. Erilaisuutta kunnioitetaan, ja se nähdään vahvuutena.
- Kestävästi: Toimimme luotettavasti, turvallisesti ja luontoa kunnioittaen. Reagoimme vastuullisesti ja ketterästi niin oman toimintaympäristömme kuin maailman muutoksiin. Katsomme pidemmälle – rakennamme vakaata ja kestävästä taloutta, yhteisöä ja ympäristöä.
- Kehittäen: Tekemisessämme on eteenpäin menevä ote. Parannamme toimintaamme yhä sujuvammaksi palautteen perusteella. Meillä on yhteinen suunta ja seisomme päätöstemme takana. Kokeilemme rohkeasti uutta.

2.5.3 Strategian ohjaavuus

Kaupunkistrategia on yhteisöstrategia. Se vaikuttaa kaikkiin toimijoihin sekä ohjaa ja sitoo kaupunkikonsernia. Valtuusto päättää kaupunkistrategiasta, sen toteuttamisesta sekä ohjaa toteuttamista. Kaupunkistrategian toteutusta tukevat erilaiset ohjelmat, suunnitelmat ja linjaukset. Kaupunkistrategiaa tarkentavien ohjelmien ja suunnitelmien päivittäminen jatkuu tälläkin suunnitelmakaudella. Yhä useammin erilaiset ohjelmat ja suunnitelmat laaditaan jo alueellisesti koskemaan koko Kymenlaaksoa. Nyt jo mm. Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma sisältävät yhteiset linjaukset ja toimenpiteitä kaikille Kymenlaakson kunnille. Hyvinvointialueiden myötä kuntakohtaiset suunnitelmat todennäköisesti vähenevät.

Yhteisten tavoitteiden toteutusta suunnitellaan strategiakauden tiekartoilla, joita päivitetään talousarviovuosittain budjettisuunnittelun pohjaksi. Tiekartat sisältävät toimialojen yhteisiä toimenpidekokonaisuuksia sekä näihin linkitettyjä toimialojen ja palvelujen strategisia toimenpiteitä. Toimenpiteet kirjataan taloussuunnittelukaudelle ja päivitetään vuosittain. Tämä edesauttaa strategian toteuttamista ja lisää yhteistä ymmärrystä. Strategiatiekartat ovat ohjanneet keskustelua taloussuunnittelukauden painopisteistä 2024-2027. Taloussuunnittelukauden 2024-2027 painopistealueiksi on tunnistettu:

- Kaupunkikeskustan kehittäminen
- Matkailutoimialan ja tapahtumallisuuden kehittäminen
- Digitalisaation edistäminen
- Yritystonttien tarjonnan lisääminen ja sijoittumismarkkinointi
- Lukiokoulutuksen kilpailukyvyyn kehittäminen
- Korkeakoulutuksen kehittäminen Kouvola
- Liikkuva Kouvola – kehityskokonaisuus
- Kulttuurikortteli

2.5.4 Suunnitelmakauden tavoitteet

Kaupunkistrategiaan nostettiin indikaattoreita, jotka kuvaavat Kouvolan asemaa Kaakkois-Suomen keskuksena. Näille asetetaan tavoitearvot kaupungin johtoryhmässä ja niiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja tuodaan tiedoksi päätöksentekotoimielimille.

Suunnitelmakauden tavoitteet ovat kaupunkikonsernin yhteisiä vaikuttavuustavoitteita, jotka ohjaavat vuosittaisen työtä. Seuraavassa taulukossa esitetään koko kaupunkia koskevat vuosien 2024-2027 tavoitteet. Lähtöarvo on uusin saatavilla oleva vuosittainen arvo ja tavoitearvo suunnitelmakauden lopun eli vuoden 2027 tavoite. Mittarien tietolähde on Tilastokeskus.

Mittari	Lähtöarvon ajankohta	Lähtöarvo	Tavoitearvo 12/2027
Opiskelijat kpl	12/2021	8 013	9 100
Yritykset kpl	12/2022	4 953	5 200
Työpaikat kpl	12/2021	30 241	31 000
Työllisyysaste %	12/2021	70,0	73,0
Kuntien välinen nettomuutto kpl	12/2022	-452	0

2.5.5 Strategian jalkauttaminen henkilöstölle jatkuu suunnittelukaudella

Strategian viestintä ja jalkautus henkilöstölle jatkuvat. Kunnan roolin ollessa radikaalissa muutoksessa sote- ja TE-uudistusten myötä, jalkautuksen tueksi otetaan ensi vuonna käyttöön pienimuotoinen strategian tehtäväkirja roolimutoksen jalkautukseen. Palvelutuotannosta siirrytään tuottamaan elinvoima- ja hyvinvointivaikuttavuutta sivistys-, elinvoima-, sekä terveyden edistämisen ja osallisuustyön kautta. Vastaava yhtä suuri muutos on ollut Kouvolassa vain kuntien yhdistymisaallokossa 2010-luvun vaihteessa. Elinvoima- ja ennaltaehkäisevä hyvinvointirooli edellyttävät jokaiselta työttömältä uutta asennetta.

2.5.6 Edunvalvontasuunnitelma

Kouvolan kaupungilla on käytössä edunvalvontasuunnitelma. Edunvalvonnalla tarkoitetaan vaikuttamista päätöksentekoon kohteissa, jotka eivät ole suoraan kaupungin päätäntävällässä. Suunnitelmassa on kuvattu keskeisimmät edunvalvontakohteet lyhyellä aikavälillä eli taloussuunnittelukaudella (1-4 v.). Pitkän aikavälin (4-10 v.) edunvalvontakohteet on määritelty syksyllä 2022 kaupunkistrategian yhteydessä.

Kouvolan kaupungin edunvalvonnan tavoitteena on varmistaa Kouvolan kaupungin etu, alueen elinvoima ja kuntalaisten hyvinvointi. Keskeiset edunvalvontakohteet sisältyvät seuraaviin teemoihin; Yritykset, työpaikat ja osaaminen, Liikenneväylät ja maankäyttö sekä Hyvinvointi ja näissä läpileikkaavana teemana vihreä siirtymä eli vaikuttaminen keinoihin kohti hiilineutraalia Kouvola 2030. Teemojen alla on yksilöityjä edunvalvontakohteita, jotka sisältävät tavoitteiden lisäksi konkreettiset toimenpiteet, aikataulun ja valmisteluvastuun. Ne esitetään edunvalvontakortteina. Lisäksi kuhunkin teemaan liittyy kaupungin kannalta keskeisiä lainsäädäntöuudistuksia, jotka on kuvattu omalla kortilla. Myös valtionhallinnon toimielimiin ja tehtäviin vaikuttamisesta on laadittu oma edunvalvontakortti. Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat vahvasti edunvalvontaan. Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa, Kymsote edunvalvontakohteena päättyi. Geopoliittisen turvallisuustilanteen vuoksi kaupunki laati viime vuonna oman Turvallisuus edunvalvontakortin. Maaseutupoliittisten linjausten valmistelussa on tuotu esille tarve vahvempaan edunvalvontaan koskien maa- ja metsätaloutta. Lisäksi kuntien rooli uusiutuvien energialähteiden tuottajana teollisessa mittakaavassa vaatii toimenpiteitä.

Seuraavassa kappaleessa mainitut kärki- ja edunvalvontakohteet sisältyvät edunvalvontasuunnitelmaan. Suunnitelma hyväksytään kaupunginhallituksessa vuosittain talousarviovalmistelun kanssa samassa aikataulussa ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksessa ja tuodaan valtuustolle tiedoksi vuosittain. Edunvalvontakorttien päivitys on jatkuvaa.

2.5.7 Kärki- ja edunvalvontahankkeet

Kärkihankkeet

Käyrälammen aluetta vahvistetaan edelleen kaupungin matkailupalveluiden keskuksena sekä kaupunkilaisten monipuolisena virkistysalueena. Suunnittelukaudelle varataan määrärahoja infran parantamiseen, millä mahdollistetaan yksityisten investointien toteuttamista alueelle. Suurimpia investointeja vuonna 2024 tulevat olemaan kunnallisteknisten järjestelmien sekä pysäköintialueen rakentaminen alueen lounas- ja länsiosaan sekä uuden Käyrälamentien suuntaisen Käyrälammen

raitin ja sitä ympäröivän rantapuiston rakentaminen. Lisäksi liikenteen aiheuttaman melun suojausta rakennetaan valtatie kuuden varrelle. Liikuntapalveluiden ja esteettömyyden parantaminen uimaranta-alueella ovat investointeja, joilla on suuri merkitys alueen kehittämisessä ja palveluiden lisäämisessä kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Yritystonttituotannon kasvattamisesta kaupungin uudeksi kärkihankkeeksi päätettiin viime vuoden talousarviossa. Tekniikan ja ympäristön toimialalla on käynnistetty yhdessä Kinnon kanssa yritystonttituotantoprojektin valmistelu. Projekti toteutetaan viiden vuoden aikajaksolla ja sille esitetään erillismäärärahoja maanhankinnan sekä yhdyskuntatekniikan investointeihin. Kärkihanketta varten laadittavassa projektisuunnitelmassa määritellään tavoitteet yritystonttituotannon kasvattamiseksi valituille yritysalueille. Yritystonttituotantoa kasvatetaan Teholan, Jokelan, ydinkeskustan, Korjalan, Tervaskankaan, Korian ja Suviojan alueilla. Projektissa määritellään uusien yritysalueiden maanhankinnan, asemakaavoituksen, infran rakentamisen, tonttien esirakentamisen sekä tonttien luovutuksen aikataulut. Projektipäällikkö on aloittanut työnsä syksyllä 2023.

Sijoittumispalvelun tavoitteena on houkutella Kouvolaan uusia yrityksiä kehittämällä Kouvolan tunnettuutta, tekemällä aktiivista myyntityötä investointien houkuttelemiseksi alueelle ja tuottamalla yritysten tarpeista lähtevää sijoittumispalvelua Kouvolaan sijoittumisen tueksi. Kouvolaan hakeutuvien yritysten lisäksi sijoittumispalvelu auttaa myös täällä jo toimivia yrityksiä, jotka voivat hyödyntää tarjottavaa palvelua muutostilanteissa. Laadukas sijoittumispalvelu toimii yhden luukun periaatteella.

Kehittämissyhtiö Kinnon sijoittumismarkkinointi vastaa kaikkien Kouvolan kaupungin yritystonttien markkinoinnista ja pyrkii realisoimaan rakennettavissa oleviin yritystontteihin sisältyvän, merkittävän työllistämispotentiaalin. Kinnon tehtävänä on markkinoida myös yritystontit-kärkihankkeen yritysalueita ja hakea niille uusia toimijoita sitä mukaa, kuin alueita on asemakaavoitettu.

Sijoittumismarkkinoinnilla tuetaan kaupunkistrategian yrittämisen tavoitteita sekä kehittämissyhtiö Kinnon painopisteiden mukaisia tavoitteita logistiikan, bio- ja kiertotalouden, uusiutuvan energian sekä elintarvikesektorin osalta.

Edunvalvontahankkeet

Itärata-hanke yhtiö on perustettu keväällä 2022, ja sen toiminta on käynnissä suunnitelman mukaisesti. Yhtiön toimialana on Lentorata-Porvoo-Kouvola nopeaan junayhteyteen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Arvioidut suunnittelukustannukset ovat Porvoo-Kouvola linjaukselle noin 79 milj. euroa, joista kuntien osuus on noin puolet. Kouvolan kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti kaupungin maksuosuus on enintään 4,8 milj. euroa.

Suunnittelutyön on arvioitu kestävän noin yhdeksän vuotta merkittävimmän rahoitustarpeen kohdentuessa hankkeen loppuvaiheeseen. Hanke on todella keskeinen itäisen Suomen aluekehitykselle lähivuosikymmeninä. Parempi saavutettavuus ja lyhyemmät matka-ajat antavat uutta nostetta elinkeinoelämälle, mahdollistavat paikasta riippumattoman työn ja hillitsevät liikenteen päästöjä.

Valtatie 15 on Kymenlaakson tärkein etelä-pohjoissuuntainen Kotkan ja Kouvolan välinen päätieyhteys, joka on elintärkeä Kymenlaakson suurteollisuudelle, elinkeinoelämälle ja yhdyskuntien kehittämiselle, sekä nykyisin myös terveydenhuollon hälytysajoneuvoliikenteelle. Se on lisäksi Kymenlaakson kaupunkiseutujen työmatkaliikenteen pääväylä. Yhteysvälin ongelmina ovat heikko liikenneturvallisuus sekä kapean kaksikaistaisen tien riittämättömyys palvella suurta ja kasvavaa eri tavoitenopeuden omaavaa liikennettä.

Tavoitteena on, että valtatie 15 korjaamiseen välille Kotka–Kouvola osoitettaisiin investointimääräraha tienrakennustöiden pikaiseksi aloittamiseksi. Investoinnilla turvattaisiin asukkaiden, Suomen vientikaupan, teollisuuden ja kaupan tavaravirtojen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen edellyttämät vaatimukset turvallisesta ja toimivasta pääväylästä. Valtatie 15 Kotka-Kouvola on Kaakkois-Suomen liikennestrategian mukaan tärkein ja nopeimmin

käynnistettävissä oleva pääväylähanke. Investointihanke on kirjattuna Valtion väyläverkon investointiohjelmaan vuosille 2023-2030.

Muiden tiehankkeiden osalta Kouvolan kaupunki odottaa valtiolta valtatie 6 Kouvolan kohdan aktiivista kehittämistä. Erityisen tärkeää on Kouvola RRT -alueen toimintaedellytyksien tukeminen toteuttamalla uusi eritasoliittymä intermodaaliterminaalin pohjoispuolelle, mikä helpottaa raskaan liikenteen turvallista liittymistä päätieverkolle. Valtatie 6 parantaminen Koriolla Hevossuo - Nappa välillä on myös kirjattu Väyläviraston 8-vuotiseen investointiohjelmaan pääväylien liikenneturvallisuuden ja palvelutason parantamiseen liittyvänä hankkeena. Lisäksi elinkeinoelämän kuljetuksille ja työmatkaliikenteelle tärkeän valtatie 12 Lahti - Kouvola yhteysvälin parantaminen laatutasoltaan yhtenäiseksi ja turvalliseksi on tarpeen. Valtatie 6 Kouvolan kohdan tiesuunnitelman laatiminen tukee Kaakkois-Suomen liikennestrategian mukaisen kiireellisyydeltään yhden merkittävimmän väylähankkeen etenemistä.

Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto on käynnistänyt kansainvälisen tuotantotalouden diplomi-insinööritutkintoon johtavan maisteriohjelman Kouvolassa syksyllä 2022. Syksyllä 2024 kaupungissa käynnistyy elintarviketekniikan alan maisterikoulutus. Yliopistoyhteistyötä vahvistetaan entisestään Kouvolan elinkeinoelämää palvelevien koulutusohjelmien käynnistämiseksi ja TKI-toiminnan kehittämiseksi.

Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut, ja Naton myötä Suomen *kansainvälisen sotilasyhteistyön* voidaan arvioida lisääntyvän jatkossa merkittävästi. Kouvola on Suomen suurin varuskuntakaupunki, ja kaupungissa sijaitsee Suomen erikoisjoukkoja tuottava joukko-osasto, Utin jääkäriyrykmentti. Kouvola soveltuu sijainniltaan, varuskunniltaan ja logistisilta yhteyksiltään (tie- ja rautatieverkko, Kotkan syväsatama, Utin lentokenttä) erinomaisesti suurtenkin kansainvälisten sotilasyhteistyön harjoitus- ja tukeutumisalueeksi. Kaupunki on myös houkutteleva pysyvä työ- ja asuinpaikka puolustusvoimien henkilöstölle.

Turvallisuuteen liittyy myös vahvasti *huoltovarmuus*. Kouvolassa on eniten maatiloja Suomen kunnista, ja mahdollisuus olla edelläkävijä omavaraisuuden nostamisessa.

Kasvukaupunkien keskinäinen sopimus kehittämissyhteistyöstä ja sopimus valtion kanssa vahvistaa kaupungin edunvalvontaa yhteistyössä 15 muun kasvukaupungin kanssa. Sovitut yhteiset teemat tukevat monin tavoin kaupungin edunvalvonnan teemoja ja strategisia painopisteitä;

- Teollisuuden paluu ja siihen liittyvien pullonkaulojen purkaminen, kuten osaavan työvoiman saatavuus vihreän siirtymän aloilla
- Yhdyskuntarakenteen rakentaminen, jolla hillitään ilmastonmuutosta ja luontokatoa, sekä toteutetaan kestävää liikkumis- ja asuntopolitiikkaa
- Kasvukaupunkien veto- ja pitovoiman vahvistaminen avoimuudella, kulttuuri- ja palveluntarjonnalla sekä kansainvälisyydellä

2.6 Kuntakonsernin riskianalyysi

Riskienhallinnan keskeisin tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen toiminnassa tai tavoitteiden toteutumisessa, tai merkittäviä vahinkoja. Kouvolan kaupunki on kevään 2023 aikana ottanut käyttöön Granite ERM -riskienhallintajärjestelmän. Kaupunkikonsernin riskit ovat kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti luokiteltu neljään luokkaan: strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Alle on koottu tiedot kuntakonsernin ulkoisista ja sisäisistä riskeistä sekä niiden mahdollisesta vaikutusalueesta (vaikutusalueet on merkitty sulkuihin):

Ulkoiset riskit

Ulkoiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Maine ja imago (statuksen kasvun heikentyminen)
- Kansalaisten aktiivisuus, hyvinvointi ja liikkumisen vähentyminen (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Euroopan turvallisuustilanteen yleinen heikentyminen, monimuotoiset ja osin vaikeasti ennakoitavat heijastusvaikutukset (elinvoiman kasvun heikentyminen, hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Asiakaslähtöinen palvelu (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Ympäristövahingot: luonnonilmiöistä johtuvat, pohjaveden laatu (statuksen kasvun heikentyminen)
- Rakennusten ja infran kunto, osittain myös taloudellinen riskitekijä (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Tuloperusteiden väheneminen, hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset (elinvoiman kasvun heikentyminen, hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Sopimus- ja vastapuoliriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)
- Rahoitusriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)
- Yleinen kustannusten nousu (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Sisäiset riskit

Sisäiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Strateginen päätöksenteko ja johtaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Avainosaaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden vaikeudet (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työhyvinvointi (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työtapaturmat (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Omaisuusvahingot (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Menojen hallinta ja kustannuskehitys (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Velkaantuminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Riskit ja niihin varautuminen

Strategiset riskitekijät

Strateginen päätöksenteko ja johtaminen: Uuden valtuustokauden alussa on päivitetty Kouvolan kaupunkistrategia. Strategian toteuttaminen edellyttää laajaa poliittista tukea myös toteuttamisen resursoinnille.

Maine ja imago: Mainejohtaminen on kuntien markkinoinnin avainkysymyksiä. Mainejohtaminen ei vielä ole riittävällä tasolla ja työtä tulee jatkaa. Kaupungin imagoon ja vetovoimaan vaikuttavat kaupungin kärkihankkeet sekä strategian mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.

Kuntakonsernin kokonaisuus: Tytäryhtiöiden toiminnan varmistaminen on kaupungin edun mukaista. Yhtiöiden kanssa on yhä tiivistetty strategiatyötä sekä riskienhallintaa. Tytäryhtiöt ovat toimittaneet omat riskianalysinsä konsernin riskien ehkäisemiseksi ja toimintaympäristön muutosten tuomien mahdollisuuksien realisoimiseksi.

Avainosaaminen: Kaupungin henkilöstömäärää on vähennetty viime vuosien aikana huomattavasti. Talouden sopeuttamistarpeet ja henkilöstön väheneminen ovat lisänneet huomattavasti avainhenkilöriskiä. Henkilöstön eläkkeelle siirtyminen on lähivuosina runsasta ja työvoiman saatavuuteen liittyvät haasteet ovat selvästi kasvaneet. Samanaikaisesti, kun henkilöstömäärää on sopeutettava, on hankittava uutta osaamista. Erityisesti digitalisaation edellyttämään osaamiseen on panostettava. Riskejä voi lisätä myös useamman henkilön samanaikainen eläkkeelle siirtyminen yksittäisissä työyksiköissä, jolloin hiljaista tietoa poistuu runsaasti yhdellä kertaa. Henkilöstöjohtamista kehitetään henkilöstöohjelman mukaisesti. Henkilöstöohjelmassa määritellään toimenpiteitä, joilla turvataan osaava ja riittävä henkilöstö kaupungin palveluissa. Johtajat vastaavat avainhenkilöiden tunnistamisesta, tiedon jakamisesta ja siirtämisestä sekä sijais- ja varahenkilöjärjestelyistä.

Toiminnalliset riskitekijät

Asiakaslähtöinen palvelu: Sosiaali- ja terveystalouden siirtäminen kuntayhtymään vuoden 2019 alusta lukien ja hyvinvointialueen aloittaminen vuoden 2023 alusta on tuonut merkittävän riskin palveluketjuihin niiden eheyden kannalta. Aikaisemman integroidun toimintamallin purkautuminen on merkinnyt prosessien uudelleen rakentamista sekä toimintatapojen tarkastelua. Kouvolan tulee edelleen vaikuttaa aktiivisesti kuntaan jääneiden palveluiden kytkemiseen muiden tuottajien palveluihin kuntalaisten eduksi yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa.

Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät: Jatkuvuuden sekä päivittäisen toiminnan kannalta riskejä voivat aiheuttaa palvelunestohyökkäykset ja tietojen kalastelun yleistyessä tietomurrot. Henkilöstön tietoturvallisten toimintatapojen ylläpitäminen ja vahvistaminen on keskeinen osa organisaation tietoturvan toteuttamista. Työskentelyn siirtyessä enenevässä määrin pilviympäristöihin ja työskentelyvälineiden monipuolisempi hyödyntäminen vaatii jatkossa huomioimaan myös työskentelyvälineiden tehokkaamman suojaamisen. Käyttöön otetun SOC/SIEM-palvelun avulla poikkeamien nopea havainnointi ja niihin reagointi estää merkittävästi haittavaikutuksia. Jatkuvuuden varmistamiseksi on ylläpidettävä myös suunnitelmia, joiden mukaisesti toimitaan poikkeustilanteissa. Digitaalisen turvallisuuden johtaminen ja hallinta perustuvat tilannetietoon ja riskiarviointiin. Tietoaineistojen, tietovarantojen ja tietojärjestelmien riskienhallintaa toteutetaan tunnistamalla ja arvioimalla olennaisia riskejä, vähentämällä riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia hyväksyttävälle tasolle. Toimintaprosessien digitalisoinnin myötä tietojärjestelmäriskit voivat kasvaa mm. integraatioiden lisääntyttyä eri järjestelmien välillä, jolloin tiedon eheyden ja laadun poikkeamat vaikuttavat useampiin järjestelmiin.

Työhyvinvointi: Henkilöstön runsaat poissaolot ja Venäjän hyökkäyssota ovat lisänneet henkilöstön psyykkistä kuormitusta. Korona on näkynyt vuodesta 2022 alkaen runsaina sairauspoissaoloina, mikä on vaikuttanut henkilöstön riittävyteen sekä lisännyt työkuormitusta. Sijaisia ei ole aina saatavilla. Sairauspoissaolot ovat olleet vielä vuoden 2023 aikana aiempaa korkeammalla tasolla.

Työkykyjohtamisen prosessia on kehitetty siten, että työkykyriskejä tunnistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja toimenpiteiden painopistettä on siirretty erityisesti työkykyä tukevien prosessien alkuvaiheeseen. Sirius -terveysjohtamisen järjestelmän avulla seurataan työkykyprosessien toimivuutta ja oikea-aikaisuutta. Työterveyshuoltoyhteistyötä tehostetaan ja työkyvyn toimintamallia kehitetään. Henkilöstön työterveyspalveluissa tavoitteena on tarvelähtöinen ja kaupungin toimintaa tukeva työterveyshuolto. Työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa korostetaan psykososiaalisten kuormitustekijöiden tarkastelua. Vuosittain toteutetaan työhyvinvointikysely, jonka avulla kartoitetaan henkilöstön näkemyksiä työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja valitaan työyksikkökohtaiset kehittämistoimenpiteet. Työhyvinvointikyselyä ollaan parhaillaan uudistamassa. Lisäksi henkilöstön kokemuksia työn mielekkyydestä mitataan kolme kertaa vuodessa fiilismittarin avulla. Henkilöstöä tuetaan muutostilanteissa erilaisella muutosvalmennuksella ja työyhteisöviestintään panostamalla.

Työtapaturmat: Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisesti työn vaarojen selvityksillä ja arvioinneilla, työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja työturvallisuusjärjestelyin. Graniten riskien hallintajärjestelmää käytetään työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin. Kouvolan kaupungille on hankittu järjestelmä kemikaaliturvallisuuden hallintaan.

Taloudelliset riskitekijät

Menojen hallinta ja kustannuskehitys: Merkittävimmät taloudelliset riskitekijät kohdistuvat tuloperusteiden eli verotulojen ja valtionosuuksien kehittymiseen. Valtionosuuksien osalta riskin voidaan sanoa toteutuneen, koska Kouvolan valtionosuudet vuodelle 2024 vähenevät 21,7 milj. euroa vuoden 2023 valtionosuuksiin nähden ja muodostuvat negatiivisiksi. Valtionosuuksien väheneminen johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset siirtyivät pois kuntien vastuulta. Uudistuksessa siirretään kunnilta kustannuksia sekä tuloja. Kymenlaakson voimakkaasti kasvaneet sote-kustannukset näkyvät kuntien valtionosuuksien leikkauksina. Tämän hetken lainsäädännön mukaan leikkaukset jäävät pysyviksi, mutta kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on aloitettu. Myös Kouvolan negatiivinen väestökehitys vaikuttaa tuloperusteisiin alentavasti. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu useina vuosina ja vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä tehdään merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä. Vuosien 2020 ja 2021 osalta voidaan todeta säästöjen vaikuttaneen, mutta nämä toimenpiteet ei ole riittäviä enää tämän hetken tilanteessa. Mikäli esitettyjä palveluverkkomuutoksia sekä muita kustannuksia alentavia sekä tuloja lisääviä toimenpiteitä ei toteuteta, kaupunki ei pysty tasapainottamaan talouttaan ilman merkittäviä veronkorotuksia. Palveluprosesseja sekä -verkkoa tulee edelleen tarkastella kriittisesti ja sopeuttaa vastaamaan toimintaympäristön muutoksia, esimerkiksi väestökehityksen osalta.

Velkaantumisen: Kouvolan kaupungin lainakanta asukasta kohden on ollut valtakunnallisesti maltillisella tasolla myös konsernin osalta. Velkamäärän täytyy kuitenkin pysyä hallitulla tasolla. Riittävällä tulo-rahoituksella hallitaan lainanhoitokustannukset. Korkojen noustua voimakkaasti tulevat kaupungin korkokustannukset kasvamaan merkittävästi lähivuosina. Investoinneiksi tuleekin hyväksyä ainoastaan käyttötaloussäästöjä tuovat sekä elinvoimaa lisäävät hankkeet.

Sopimus- ja vastapuoliriskit: Oman palvelutuotannon lisäksi kunta hankkii palveluita ostopalveluilla. Sopimushallintaa on yhtenäistetty ottamalla käyttöön sähköinen sopimushallintajärjestelmä, jonka avulla toimialat voivat hallinnoida sopimustensa koko elinkaarta tehokkaasti. Sopimusriskien hallinta vaatii kuitenkin edelleen sopimushallinnan kehittämistä asettaen painopisteen sopimusten laadintaan. Sopimuksissa on sovittava muun muassa vastapuolen vastuista tietosuojakysymyksissä sekä poikkeus- ja häiriötilanteissa.

Riskejä ovat taseen ulkopuoliset taloudelliset vastuut kuten leasingvastuut, vastuusitoumukset (takaukset) sekä sopimusvastuut. Kaupunki on myöntänyt antolainoja, joissa on selvitetty etukäteen taloudelliset riskitekijät sekä noudatettu kuntalain 129 §:ää. Sopimusvastuihin sisältyy muun muassa sitoumuksia avustuksiin, yhteistyö- ja kumppanuussopimuksia, palvelusopimuksia sekä vuokravastuita.

Rahoitusriskit: Alle vuoden mittainen rahoitus turvataan konsernitilin luottolimiitillä (16 milj. euroa) ja kuntatodistusohjelmalla (150 milj. euroa). Pitkäaikaisen rahoituksen perusinstrumentit ovat velkakirja- ja joukkovelkakirjalainat sekä leasingrahoitus. Lainojen hallinnan osalta korkoriski liittyy markkinakorkojen muutoksiin, johon on varauduttu hajauttamalla rahoitussopimukset ja säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta. Osa kaupungin lainasalkusta on suojattu korkojohdannaisilla. Pitkäaikaisen lainasalkun suojausaste 19.9.2023 oli noin 56 %. Sijoitusten hintariskiä pienennetään hajauttamalla varat omaisuuslajien ja yksittäisten arvopaperien kesken. Kaupungin pitkän sijoitussalkun perusallokaatio on suhteellisen varovainen (35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset). Maksimissaan osakepaino saa sijoitussuunnitelman mukaisesti olla enintään 50 %.

Vahinkoriskit

Rakennusten ja infran kunto, omaisuusvahingot sekä ympäristövahingot: Rakennusten ja infrastruktuurin kunto vaikuttaa moneen asiaan, kuten korjausvelkaan, käytettävyyteen ja asiakaskokemukseen. Rakenteiden kunto vaikuttaa kykyyn torjua vahinkoja tai varautua niihin. Merkittäviä uhkatilanteita ovat mm. vedenpuhdistusprosessien häiriöt, rakenteiden sortumat, tulipalo, vuodot yhdistettynä sähkölaitteisiin -onnettomuudet, vaarallisen aineen vuoto rakennuksessa, energiansaantiin liittyvä este, ruokamyrkytyspäily, epidemia ja pandemia. Näihin varaudutaan valmiusharjoituksin, -suunnittelulla ja riskikartoituksella. Valmiussuunnittelun jalkauttamista varautumissuunnitelmiksi on tarkennettu. Varavoimajärjestelmien ja varaviestintäjärjestelmien toteutettavuutta kiinteistöissä kartoitettiin. Konsernin sähköyhtiö on toteuttanut tiettyjen asumisyksiköiden lämmönsiirron varaamisen. Riski eräiden energiamuotojen saantiin ja hintaan liittyen, joihin varauduttu muun muassa lämmitystapajärjestelmien muutoksilla ja kaksoisjärjestelmillä. Vahinkoriskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Rakentamiseen liittyviä teknisiä riskejä, esim. rakenteiden sortumiset, vesivuodot, jäätymiset, ja toiminnan keskeytysriskejä kuten tulipalot, ilkivalta, pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella, suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla, turva- ja automaattikajärjestelyin sekä erittäin laajaa rakennuskantaa supistaen. Kaupungin vanhaan rakennuskantaa liittyy erittäin merkittävä riski sähkölaitteisiin liittyen, useita läheltä piti vaaratilanteita vuosittain, joissa esimerkiksi vesi valuu hallitsemattomasti (sadevesi, putkirikko, rakenteiden pettäminen) isoihin sähköpääkeskuksiin tai rakennuksen sähköissä muutoin laajoja häiriöitä, vakava onnettomuusriski on koko ajan olemassa. Mikäli korjausvelkaa ei saada pienennettyä, on todennäköistä, että muutaman rakennuksen osalta joudutaan käytönrajoituksiin lähivuosien aikana.

Yhdyskuntatekniikan rakenteiden kunto: Yhdyskuntatekniikan rakenteiden kunto vaikuttaa mm. korjausvelkaan, käytettävyyteen ja käyttäjäkokemukseen. Merkittäviä uhkatilanteita ovat mm. katu- ja ratarakenteiden vauriot ja rakenteiden sortumat. Näihin varaudutaan kunnossapitosuunnitelmissa sekä investointien ajoittamisilla, osaltaan myös valmiussuunnittelulla ja riskikartoituksilla. Valmiussuunnittelun jalkauttamista varautumissuunnitelmiksi on tarkennettu.

Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit: Digitaaliseen toimintaympäristöön kohdistuvat uhat ovat kasvaneet merkittävästi. Jatkuvuuden kannalta merkittäviä riskejä ovat muun muassa kyberturvallisuuteen liittyvät palvelunestohyökkäykset ja tietomurrot. Palvelujen digitalisoituessa toimintaympäristöön kohdistuvien uhkien tunnistamisen ja riskienhallinnan avulla pyritään säilyttämään luottamus digitaalisten palvelujen turvallisuuteen ja varmistamaan jatkuvuus. Teknologioilta on edellytettävä turvallisuutta ja huolehdittava digitaalisen infrastruktuurin suojaamisesta. Teknologioiden hankinnan suunnitteluvaiheessa tehdään muutosvaikutustenarviointi, jossa arvioidaan myös mahdolliset tietoturvariskit.

Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut oikeudelliset tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvät riskit

Kouvolan kaupunginvaltuuston päätöksestä 19.9.2022 § 84 koskien kiinteistönkauppaa määrältään 96 809 719,00 euroa, on Itä-Suomen hallinto-oikeus antanut päätöksen 14.9.2023 hyläten valittajien vaatimukset. Valittajat voivat tehdä valituslupahakemuksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle viimeistään 23.10.2023.

2.7 Kouvolan kaupungin konserni

Valtuuston tulee päättää kunnan omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta (KuntaL 14 §) sekä hyväksyä talousarvio ja taloussuunnitelma ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet (KuntaL 110 §). Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Konsernijohto seuraa tavoitteiden toteutumista mm. elinvoimajaoston kokouksessa 3 kertaa vuodessa sekä valvoo, että yhtiöiden sisäiset riskienhallintaohjeistukset ovat kunnossa ja sisäinen valvonta toimii. Konsernin taloudellisia tavoitteita seurataan kriisikuntakriteereiden avulla, eivätkä ne saa ylittyä.

Konsernitilinpäätöksen alijäämä asukasta kohden 1. vuonna > 500 euroa ja 2. vuonna > 1 000 euroa tai jos seuraavien neljän kriteerin raja-arvot täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin:

- 1) Konsernin vuosikate poistoista < 80 %
- 2) Tuloveroprosentti kuntien keskiarvo +2,0
- 3) Konsernin lainat ja vuokravastuut kuntien keskiarvo +50 %
- 4) Konsernin laskennallinen lainanhoitokate < 0,8

Konsernirakenne

Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, jolla tarkoitetaan kunnan sekä juridisesti itsenäisten yhteisöjen muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa tytäryhteisössä. Konsernitilinpäätöksen laativa kunta on konsernin emoyhteisö.

Tytäryhteisöllä tarkoitetaan niitä yhteisöjä (mm. osakeyhtiö), joissa kunnalla tai kuntayhtymällä yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyrityksen ja tytäryritysten tilinpäätösten yhdistelmänä hyvää kirjanpitolitettä noudattaen (eliminoidaan sisäiset liiketapahtumat ja keskinäinen osakkeenomistus sekä erotetaan vähemmistölle kuuluva osuus tytäryhteisöstä).

Osakkuusyhteisössä kuntakonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Osakkuusyhteisö yhdistellään kunnan konsernitilinpäätökseen sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osakkuusyhteisön tilinpäätöstiedot yhdistellään niin, että konserniyhteisöjen omistusosuuden mukainen määrä osakkuusyhteisön tilikauden voitosta merkitään konsernituloslaskelmaan tuotoksi ja vastaava määrä tappiosta kuluksi.

Kuntayhtymä on yhteenliittymä, jonka kunnat voivat perustaa yhteisiä toimiaan koskevia tehtäviä varten. Kuntayhtymät yhdistellään konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisesti.

TYTÄRYHTEISÖT

Energia- ja vesiyhtiöt	
KSS Energia Oy	100,0 %
KSS Lämpö Oy	100,0 %
KSS Rakennus Oy	100,0 %
Voimakymi Oy	100,0 %
Suomen Energia-Urakointi Oy	100,0 %
KSS Verkko Oy	97,0 %
Kouvolan Vesi Oy	100,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kouvolan Asunnot Oy	100,0 %
Asunto Oy Elopuisto	84,1 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,0 %
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,0 %
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,1 %
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,9 %
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,3 %

Elinkeino- ja kehitysyritykset	
Kouvola Innovation Oy	100,0 %
Kouvolan Yritystilat Oy	100,0 %
Railgate Finland Oy	100,0 %

Muut tytäryhtiöt	
Kouvolan Teatteri Oy	100,0 %
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	100,0 %
Anjalankosken Jäähalli Oy	96,1 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	87,0 %
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	61,0 %
Kouvolan Ammattiopisto Oy	60,0 %
Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy ***	60,0 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 62,7%)	32,4 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt	
Kymenlaakson Jäte Oy	47,0 %
Kymenlaakson Orkesteri Oy	33,5 %
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	24,5 %
Disec Oy	24,5 %
Saimaa Stadiumi Oy	24,5 %
Kymin Voima Oy (KSS Energian kautta)	24,0 %
Kymenlaakson Sähkö Oy	20,7 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kohoa Synergiakeskus Oy **	50,0 %
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	49,0 %
Asunto Oy Aron-Kara 1 *	48,5 %
Asunto Oy Kirkkovoorentie 2 *	48,5 %
Asunto Oy Kimmelmanni *	45,4 %
Asunto Oy Enäriivi *	40,8 %
Asunto Oy Kaipiaistensato *	40,7 %
Asunto Oy Elimäen Napansäde	40,6 %
Kiinteistö Oy Korian Portti	39,9 %
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1**	39,1 %
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju *	39,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari	34,7 %
Asunto Oy Kataja-Haikula *	34,1 %
Asunto Oy Lohitie 5	33,3 %
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,8 %
Asunto Oy Anjalantie 2	31,3 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio *	31,0 %
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	30,6 %
Asunto Oy Siltapuisto 1	30,6 %
Asunto Oy Huusarinmäki *	30,4 %
Asunto Oy Puutarhurinjousi *	29,3 %
Asunto Oy Silmuntie *	27,9 %
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo *	27,9 %
Asunto Oy Valkealan Riihikaari	27,5 %
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10*	27,1 %
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto *	25,0 %
Asunto Oy Suolasenkoski *	23,7 %
Asunto Oy Kasakkakara *	23,1 %
Anjalankosken Painotalo Oy	22,6 %
Asunto Oy Rivikolka 2 *	22,0 %
Asunto Oy Anjalan Niittypuisto *	21,7 %
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,6 %
Asunto Oy Naakanhovi *	21,4 %

KUNTAYHTYMÄT

Kuntayhtymät	
Kymenlaakson liitto	49,9 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,8 %

*) Kouvolan Asunnot Oy:n osakkuusyhteisö

**) Kouvola Innovation Oy:n osakkuusyhteisö

***) Kouvolan Ammattiopisto Oy:n tytäryhtiö

**25 tytäryhteisöä
40 osakkuusyhteisöä
2 kuntayhtymää**

Päivitetty 31.8.2023

Kouvolan kaupungin konserniin 31.8.2023 kuului 25 tytäryhteisöä ja 2 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Kouvola-konserniin kuului myös 40 osakkuusyhteisöä. Konsernikaavioon on täydennetty alakonserniin osakkuusyhteisöt.

Tytäryhteisöt

Kouvolan kaupungin tytäryhteisöistä energia – ja vesiyhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Energia Oy ja Kouvolan Vesi Oy. KSS Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy 97 prosenttisesti omistettu KSS Verkko Oy.

Kouvolan kaupungin 100 prosenttisesti omistama Kouvola Innovation Oy on elinkeino- ja kehitysyritys. Kouvola Innovation Oy omistaa 100 prosenttisesti Kouvolan Yritystilat Oy:n ja Railgate Finland Oy:n.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä ovat Kouvolan kaupungin 100 prosenttisesti omistamat Kouvola Asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kouvola Asentajankatu 9 ja Kiinteistö Oy Päätie 19 sekä 68,1 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Madekuja 1, 58,9 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus ja 58,3 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korianjousi. Kouvola Asunnot Oy:n tytäryhtiö on 84,1 %:n omistusosuudella Asunto Oy Elopuisto.

Muut Kouvola kaupungin tytäryhtiöt ovat 100 prosenttisesti omistettut Kouvola Teatteri Oy ja Kouvola Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy sekä 96,1 %:n omistusosuudella Anjalankosken Jäähalli Oy, 87,0 %:n omistusosuudella Kuusankosken Tennishalli Oy, 61,0 prosenttisesti omistettu Kaakkois-Suomen Tieto Oy, 60,0 %:n prosenttisesti omistettu Kouvola Ammattiopisto Oy ja 32,4 prosenttisesti omistettu Kouvola Hansapysäköinti Oy (äänivalta 62,7 %). Kouvola Ammattiopisto Oy omistaa 100 prosenttisesti Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy:n.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ovat Kymenlaakson Jäte Oy (47,0 %), Kymenlaakson Orkesteri Oy (33,5 %), Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (24,5 %) ja Kymenlaakson Sähkö Oy (20,7 %). Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy kautta osakkuusyhtiöitä ovat Disec Oy (24,5 %) ja Saimaa Stadiumi Oy (24,5 %). KSS Energia Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kymin Voima Oy (24,0 %).

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöihin kuuluvia osakkuusyhtiöitä ovat Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy (49,0 %), Asunto Oy Elimäen Napansäde (40,6 %), Kiinteistö Oy Korian Portti (39,9 %), Asunto Oy Kouvola Eväkujankaari (34,7 %), Asunto Oy Lohitie 5 (33,3 %), Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus (32,8 %), Asunto Oy Anjalantie 2 (31,3 %), Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (30,6 %), Asunto Oy Siltapuisto 1 (30,6 %), Asunto Oy Valkealan Riihikaari (27,5 %), Anjalankosken Painotalo Oy (22,6 %) ja Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy (21,6 %).

Kouvola Innovation Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Koho Synergiakeskus Oy (50,0 %) ja Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1 (39,1 %). Kouvola Asunnot Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Asunto Oy Aron-Kara 1 (48,5 %), Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 (48,5 %), Asunto Oy Kimmelmanni (45,4 %), Asunto Oy Enärivi (40,8 %), Asunto Oy Kaipiaistensato (40,7 %), Asunto Oy Kouvola Jaalanharju (39,0 %), Asunto Oy Kataja-Haikula (34,1 %), Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio (31,0 %), Asunto Oy Huusarinmäki (30,4 %), Asunto Oy Puutarhurinjousi (29,3 %), Asunto Oy Silmuntie (27,9 %), Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo (27,9 %), Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10 (27,1 %), Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto (25,0 %), Asunto Oy Suolasenkoski (23,7 %), Asunto Oy Kasakkakara (23,1 %), Asunto Oy Rivikolkka 2 (22,0 %), Asunto Oy Anjalan Niittypuisto (21,7 %) ja Asunto Oy Naakanhovi (21,4 %).

Kuntayhtymät

Kuntayhtymiä ovat Kymenlaakson liitto (49,9 %) ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä (5,8 %). Talousarviossa asetetaan keskeisille tytäryhteisöille yhteisökohtaiset tavoitteet. Nämä valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on asetettu jäljempänä yhteisön tietojen kohdalla. Muut yhteisöä koskevat tiedot ovat informatiivisia.

Raportointi

Keskeisten konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupungin osavuosisikastausten yhteydessä. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekoaikakausissa kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita.

Konserniohjeen mukaisesti jokaisella konserniin kuuluvalla yhtiöllä tai yhteisöllä tulee olla vuosittain päivitetty strategia sekä toimiva johtamisjärjestelmä ja asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Tavoitteiden asettaminen

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Kaupungin omistajaohjaus neuvottelee vuosittain keskeisten tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön toimitusjohtaja ja hallitus vastaavat asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä noudattaen osakeyhtiölaissa kirjattua. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Osingot

Osinkoja yhtiöiden vuoden 2023 tuloksen ja asetettujen tavoitteiden perusteella vuoden 2024 talousarvioon arvioidaan kertyvän 10,7 milj. euroa, josta merkittävimmät ovat KSS Energia Oy 8,0 milj. euroa ja Kymenlaakson Sähkö Oy 2,0 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarviossa osinkoja arvioitiin kertyvän 7,2 milj. euroa, toteumaksi ennakoitaan noin 6,7 milj. euroa.

Kouvola Innovation Oy (konserni)

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2008. Toimitusjohtaja on Niemi Kimmo. Yhtiön toimialana on Kouvolan kehittämis- ja elinkeinopalvelujen tuottaminen.

Hallitus: Silén Jukka (pj), Laakso Sheikki (vpj), Koskela Birgit, Helkala Tommi, Sierman-Henttonen Raija, Villikka Anni, Wall Janne ja Manskinen Kati.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Asiakaskontaktien määrä 1200	Palveluita käyttäneiden tai henkilökohtaisesti kontaktoitujen määrä (kpl). Lähde: Kinnon asiakastietojärjestelmä
Seudulle perustettujen tai sijoittuneiden yritysten lukumäärän lisääminen (300), joista Kinnon palveluja käyttänyt (150)	Perustettujen tai sijoittuneiden yritysten määrä/ Kinnon palveluja käyttänyt (kpl) (300/150). Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus ja Kinnon asiakastietojärjestelmä
Toiminnan kehittämisen mahdollistava taloudellinen tulos -250 000 euroa	Emoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n tilikauden tulos
Asiakastytyväisyysmittaus on tehty ja sen tulos on vähintään 3,8	Toiminnan kehittämistä ohjaava asiakastytyväisyysmittaus asteikolla 1-5
Palvelusopimuksen vuositavoitteista vähintään 90 % toteutuu	Toteuma vähintään 90 %
Tytäryhtiö Railgate Finland Oy:n liikevaihdon vaiheittainen kasvu 25 %	Liikevaihdon kasvu (%) ed. tilikauteen verrattuna

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Korjausinvestoinnit	200	200	200	200
Yhteensä	200	200	200	200

Perustelut merkittävimmistä investoinneista: Kohteiden perusparannuksia.

Kouvolan Asunnot Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1982. Toimitusjohtaja on Niemi Jari. Kouvolan Asunnot Oy tarjoaa asuntoja erilaisiin elämäntilanteisiin. Noin 4 125 asunnon tarjonta ulottuu Utista Elimäelle ja Vuohijärveltä Anjalaan.

Hallitus: Palmros Juhani (pj), Nyberg Timo (vpj), Hyytiäinen Sari, Lampiranta Toni, Mäkynen Jaro, Peltola Pulla, Pyötsiä Johanna, Rouvari Sinikka, Seppälä Kirsi ja Tylli Hannu sekä asukasjäsenet Hasu Eero ja Hyvönen Tuovi.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Käyttöasteen säilyttäminen yli 92 %	Käyttöaste % vuokratuotoista laskettuna
Luottotappiot liikevaihdosta enintään 1 %	Luottotappioiden osuus liikevaihdosta %
Yhden uuden kohteen suunnittelun käynnistys	Suunnittelu on käynnistynyt/ei ole käynnistynyt
Halkotorille valmistuvasta uudesta kohteesta 10 asuntoa vuokrataan ensisijaisesti opiskelijoille	Opiskelijoille vuokrattujen asuntojen lkm
Vuokria korotetaan vuosittain omakustannusperusteisesti	Painotettu korotusprosentti
Asiakastytyväisyyssmittaustulos vähintään 25	NPS mittausasteikko asteikko 0-10 0-6 = arvostelijat 7-8 = passiiviset 9-10 = suosittelijat Suosittelijoiden prosentiosuudesta vähennetään arvostelijoiden prosentiosuus = NPS

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Peruskorjaus/Viialankatu 3	3 600	1 000	0	0
Uudisrakennus/Halkotori	6 000	3 800	0	0
Peruskorjaus	0	3 500	0	0
Peruskorjaus	0	0	3 500	0
Uudisrakennus	0	0	8 000	0
Peruskorjaus	0	0	0	3 500
Yhteensä	9 600	8 300	11 500	3 500

Perustelut merkittävimmistä investoinneista:

Kiinteistökannan suunnitelmallinen uudistaminen on aloitettu. Allianssina toteutettavan järjestykseltään toisen kohteen (Viialankatu 3, 48 asuntoa) peruskorjaus valmistuu keväällä 2024. Uudiskohde (Halkotorinkuja 4, 64 asuntoa) valmistuu syksyllä 2024. Muista investoinneista ei ole päätöksiä.

Kouvolan Teatteri Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1960. Toimitusjohtaja on Luhtaniemi Tiina. Yhtiön toimialana on teatterin ylläpitäminen ja teatteritoiminnan harjoittaminen Kouvolaissa.

Hallitus: Raunio Milla (pj), Paloranta Pertti (vpj), Lonka Mirja, Pesu Eetu, Rubinstein Annina, Sierman-Henttonen Raija, Sundström Garita ja Lavonen Esko.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Ohjelmistossa vähintään 5 ensi-iltaa (lisäksi vierailuesityksiä)	Ensi-iltojen lkm
Nykyisen valtionosuustason säilyttäminen, 50 henkilötyövuotta (opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitussuunnitelmakausi 2022-2027)	Henkilötyövuodet
Oman pääoman säilyttäminen vähintään +300.000 euron tasolla	Oma pääoma
Katsojatavoite 37 000	Katsojamäärä lkm
Yleisötyötavoite 4 000	Osallistujamäärä lkm

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tekniikka	25	25	25	25
Yhteensä	25	25	25	25

Perustelut merkittävimmistä investoinneista: Vanhentuneen teknisen kaluston uusimista.

Kouvolan Vesi Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2007. Kouvolan Vesi Oy:nä aloittanut 1.9.2014. Toimitusjohtaja on Mikkela Ari. Kouvolan Vesi Oy on vesihuoltolaitos, jonka tehtävänä on huolehtia alueensa vesihuollosta. Asiakkaina on noin 15 500 kotitaloutta, taloyhtiötä ja yritystä.

Hallitus: Kasurinen Outi (pj), Jokiranta Kimmo (vpj), Horppu Jari, Korpivaara Pekka, Lammi Maria, Lindström Leo, Sipari Jari ja Sundström Garita.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Liikevoittoprosentti > 10 %	% liikevaihdosta
Omavaraisuusaste \geq 48 %	Omavaraisuusaste %
Talousveden laatu, viranomaisnäytteiden ylitykset 0 kpl/ vuosi	Ylitykset kpl/ vuosi
Vedenjakelu poikki > 12 h, 0 kpl/ vuosi	Yli 12 h kestäneet vedenjakeluhäiriöt kpl / vuosi
Vuosittain saneeratun (ei sis. uudisrakentamista) vesi- ja jätevesiverkoston määrä prosentteina verkoston kokonaismäärästä mukaan lukien keskeneräiset pitkissä hankkeissa	> 0,6 % verkoston kokonaismäärästä, kestävä taso on 1 % pitkällä aikavälillä

Tavoite	Mittari
Hulevesiliittyjien (uudet + saneerausalueet) määrän lisääminen vähintään 200 liittymää vuodessa	Uusien hulevesiliittyneiden lukumäärä kpl/ vuosi

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1 000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Verkoston investoinnit (sis. suunnittelu)	4 248	4 241	5 023	5 870
Laitoksen investoinnit	1 441	1 446	1 650	1 200
Kassavirran vaikutus	5 689	5 688	6 674	7 070
Keskeneräisten muutos	-200	711	500	-2 002
Yhteensä aktivoitavat investoinnit	5 489	6 399	7 173	5 068

Perustelut merkittävimmistä investoinneista:

Arvio laitospuolen suurimmat investoinnit 2024 – 2026 (kassavirta), 1 000 e	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointi yhteensä
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	400	400	400	1 200
Ruokosuon kalkkikivialkaloinnin muutos	0	650	0	650
Käyrälammen uusi käsittelylaitos	306	0	0	306
Tornionmäen vesitornin kunnostus	500	0	0	500

Arvio verkostopuolen suurimmat investoinnit 2024 – 2026 (kassavirta), 1 000 e	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointi yhteensä
Kaunisnurmi	570	570	0	1 140
Ravikylä II	397	317	103	826
Alakylän JV saneeraus	840	750	0	1 590
Maitolahdentie	810	0	0	912

Osa investoinnin kertymästä voi olla ennen vuotta 2024 tai jälkeen vuoden 2026 syntyvää.

KSS Energia Oy (konserni)

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1992. Toimitusjohtaja on Riipinen Marko. KSS Energia myy sähköä, energiaosaamista, latausjärjestelyitä ja aurinkosähkön tuottamiseen liittyviä ratkaisuja koko Suomen alueella, vastaa sähkönjakelusta sekä kaukolämmityksestä ja maakaasun toimittamisesta Kouvolan seudun kodeille ja yrityksille.

Hallitus: Larikka Jari (pj), Rautiainen Aimo (vpj), Vesala Katriina, Laine Raimo, Tähtinen Sanna, Vainikka Tomi, Hänninen Marika ja Korjala Kalevi.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Sijoitetun pääoman tuotto \geq 15 %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Omavaraisuusaste \geq 35 %	Omavaraisuusaste %
Nettovelkaantumisaste \leq 50	Nettovelkaantumisaste %
Osinko tilikaudelta 2023, joka maksetaan 2024 on 8,0 M€ Osinko tilikaudelta 2024, joka maksetaan 2025 on 8,5 M€	Maksettavan osingon määrä (euroa)
Asiakastyytyväisyys \geq 35	NPS mittausasteikko
Energian toimitusvarmuus sähkö keskeytysaika \leq 0,46 h/asiakas lämpö keskeytysaika \leq 0,50 h/asiakas	Keskeytysaika (h/asiakas)
Hiilidioksidineutraali oma energiantuotanto. Oman energiantuotannon kasvihuonekaasupäästöjen suunnitelmallinen vähenemä vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 \geq 10 %/vuosi	Päästövähennemä (%/vuosi)
Työhyvinvointi, sairauspoissaolot \leq 10,0 pv/hlö/vuosi	Sairauspoissaolot pv/hlö/vuosi

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yhteensä	27 770	42 144	46 582	40 016

Perustelut merkittävimmistä investoinneista:

Säävarman sähköverkon rakentamista Valkealassa, Vuohijärvellä ja Utissa sekä Keltakankaalla. Kausalan sähköaseman saneerauksen toteutus loppuun ja Nirvisten sähköaseman saneerauksen aloittaminen. Kaukolämpöverkon perusrakennuskohteiden toteutus toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi. Lisäksi tuotannolliset investoinnit kaukolämpöön hiilidioksidivapaan tuotannon lisäämiseksi. Hiilidioksidivapaan sähköntuotannon lisääminen: tuulivoima, vesivoima, aurinkoenergia.

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2014. Toimitusjohtaja on Tähti Kari. Yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää rautatiealan ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta sekä aikuiskoulutusta. Lisäksi yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää toisen asteen ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta ja palveluja, työelämän kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä valmennusta ja konsultointia.

Hallitus: Wall Janne (pj), Palosara Mika (vpj), Paavola Jenni, Koskinen-Järvisalo Heidi, Hellberg Jani, Saarinen Pia, Uuttala Jarmo ja Portaankorva Petteri.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Kumppanuuskysely suurimmille asiakkaille ja sidosryhmille, jossa mitataan tyytyväisyyttä yhteistyöhön	Kyselyn tulos väh. 3,5 (asteikolla 1-4)
Yhtiön strategian mukaisesti kouluttavan henkilöstön työelämäjaksojen toteutuminen, tällä huolehditaan henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpidosta	Toteutuneet työelämäjaksot vuonna 2024, 3 kpl
Uusien koulutustuotteiden kehittäminen, vähintään yksi uusi koulutustuote, jolla vahvistetaan myyntiä	1 uusi koulutustuote tuotantokäytössä
KRAO:n tunnettuuden ja näkyvyyden lisääminen	Myyntiliiketoiminnan kasvu
Taloudellinen ja kannattava toiminta	Myyntiliiketoiminnasta positiivinen tulos

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1 000 e	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kalusto ja muu irtain	90			
Modernit oppimisympäristöt		20		

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

Omistusosuus 61 %. Perustettu 2010. Toimitusjohtaja on Lyytikäinen Mika. Yhtiö palvelee kuntia, kuntayhtymiä ja kuntaomisteisia osakeyhtiöitä ja muita julkishallinnon organisaatioita sekä niiden sidosryhmiä. Toiminnan tarkoitus on tuottaa ICT-palveluja omistajien tarpeisiin.

Hallitus: Kollanus Arttu (pj), Savolainen Kai (vpj), Kälviäinen Kati, Korhonen Juha ja Vilkki Annika.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Liikevoittoprosentti vähintään 4,0	Liikevoittoprosentti (Liikevoitto / liikevaihto) * 100
Asiakastyytyväisyys tasolla 3,3	Asiakastyytyväisyysmittaukset 2 kertaa vuodessa (asteikolla 1-4)
Palvelupyynnöiden (SLA) vasteaika toteutuu palvelukuvausten mukaisesti Kouvolan kaupungin osalta	Vähintään 80 % palvelupyynnöistä valmistuu määräajassa. Lisäksi Kouvolalle toimitetaan kuukausittain tarkempi erittely SLA lajeittain.
Service Deskin vastausaika keskimäärin 55 sekuntia	Keskimääräinen vastausaika sekuntia
Tavoitteena hankkia yksi uusi omistaja-asiakas ja kasvattaa yhtiön liiketoimintaa maltillisesti	Uusien omistaja-asiakkaiden lukumäärä

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1 000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yhteensä	2 500	1 500		

Kouvolan Ammattiopisto Oy

Omistusosuus 60 %. Perustettu 2021. Toimitusjohtaja on Tani Petri. Kouvolan Ammattiopisto Oy järjestää II asteen ammatillista koulutusta sekä koulutusliiketoimintaa- ja vientiä kokonaan omistamansa tytäryhtiön kautta.

Yhtiön hallitus: Niemi Veikko (pj), Kyöstilä Titta (vpj), Jaanu Mikko, Savolainen Anneli, Ikäläinen Krista, Mechelin Katja ja Rajaniemi Marko.

Toiminnan tavoitteet 2024

Tavoite	Mittari
Opiskelijavuosien tavoite rahoituspäätöksen mukaiset opiskelijavuodet = järjestämislupa + mahdolliset lisävuodet (järjestämisluvan mukainen vähimmäismäärä on 2 333)	Opiskelijavuosien kertymä
Oppimisen tehostaminen työpaikoilla. Pitkän aikavälin tavoite, puolet oppimisesta tapahtuu oppilaitosympäristöjen ulkopuolella, jonka on todettu edistävän työllistymistä opintojen jälkeen. Vuodelle 2024 20 % kasvu vuodesta 2023.	Työelämässä tapahtuvan oppimisen (oppilaitosympäristöjen ulkopuolella) osuus prosentteina
Kouvolan Ammattiopisto Oy:n ja Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy:n voitolliset tulokset	Molempien yhtiöiden tilikauden tulos
Alueen elinvoiman ja vetovoimaisten koulutuksien lisääminen (osaaja- ja työvoimapula, elinvoiman vahvistaminen uusilla koulutusavauksilla). Koulutuksien suuntaaminen työvoima- ja osaajapula-aloille.	Koulutuksen ja aloituspaikkojen määrän lisääminen / vähentäminen työvoima- ja osaajapula-aloille (lähde: Kaakkois-Suomen ELY tilasto). On toteutunut / ei toteutunut

Investoinnit 2024-2026

Investoinnit, 1 000 e	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kalusto, irtain, ajoneuvot	140	180		
Oppimisympäristöt	0	20		
Keittiön muutos	0	50		
Yhteensä	140	250		

Perustelut merkittävimmistä investoinneista:

Investoinnit 2023–2024 liittyvät oppilaitos infran ja opetuksen kehittämiseen. Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä asiahallinnon tietojärjestelmien hankinnat. Johdon työpöytä -hanke, reaaliaikaisella tiedolla johtaminen. Hallitukselle oma työpöytänäkymä. Kone- ja laitekannan uusiminen / täydentäminen pienhankinnan ylittävilä osin oppimisympäristöihin sekä ajoneuvokalustoon yhteensä kaikille aloille 200 000 euroa (esim. keittiöt, labrat, teknisten työsalien koneet ja laitteet). Keskuskeittiö laitekannat ja tilaratkaisu 50 000 euroa.

Investoinnit toteutetaan niiltä osin kuin se on mahdollista, ulkopuolisella rahoituksella (strategiarahoitus ja ministeriön / opetushallituksen erillisavustukset), investointikohteet tarkentuvat aina suhteessa myönnettyyn rahoitukseen. Investointeja varten ei oteta velkaa.

3 Käyttötalousosa

3.1 Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluu tarkastuslautakunta sekä muu kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelujen toiminta. Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa, maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Konsernipalvelut 1000e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 544	1 032	111	111	111	111
Tuet ja avustukset	4 748	4 147	3 252	2 988	2 892	2 988
Muut toimintatuotot	64 508	65 443	64 714	64 246	64 246	64 246
Toimintatuotot	70 800	70 623	68 078	67 346	67 250	67 346
Valmistus omaan käyttöön	204	400	460	460	460	460
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-14 595	-14 097	-13 106	-15 476	-15 271	-15 407
Palkat ja palkkiot	-11 746	-11 376	-10 713	-12 659	-12 476	-12 601
Henkilösivukulut	-2 849	-2 721	-2 393	-2 818	-2 795	-2 806
Eläkekulut	-2 422	-2 266	-2 082	-2 442	-2 423	-2 432
Muut henkilösivukulut	-427	-454	-311	-376	-372	-374
Palvelujen ostot	-31 655	-33 060	-27 427	-28 081	-27 715	-27 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 575	-13 775	-11 395	-11 270	-11 136	-11 020
Avustukset	-1 447	-9 901	-8 304	-16 006	-15 456	-14 906
Muut toimintakulut	-5 107	-5 277	-7 367	-8 322	-8 937	-8 546
Toimintakulut	-66 379	-76 111	-67 599	-79 155	-78 515	-77 629
Toimintakate	4 625	-5 088	939	-11 350	-10 805	-9 823
Poistot ja arvonalentumiset	-12 170	-13 156	-12 802	-12 448	-12 609	-14 369

3.1.1 Tarkastuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävät jakautuvat kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: arviointitiedon tuottaminen valtuustolle, kuntalaisille ja kaupunkikonsernille toiminnan kehittämiseksi ja päätöksenteon tueksi, hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen sekä sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Arviointikertomuksessa arvioidaan vuosittain, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024-2027

Oleellisia toiminnallisia muutoksia arviointityön organisoitumisessa ei suunnittelukaudella ole. Arviointia toteutetaan suunnittelukaudella arviointisuunnitelman mukaisesti ja työohjelmaa päivitetään tarpeen mukaan puolivuositain. Tilikausien 2024-2026 tilintarkastusyhteisönä ulkoisessa tarkastuksessa toimii BDO Oy. Uusi kilpailutus on ajankohtainen vuonna 2026.

Riskianalyysi

Henkilöressurssin niukkuus on toiminnallinen riski, suurin haaste ajoittuu arviointikertomuksen laadintaan ja aikataulujen pitävyyteen. Ennakolta arvaamattomien tilanteiden varalta jouduttaisiin todennäköisesti tukeutumaan ostopalveluihin.

Tarkastuslautakunta 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-117	-116	-116	-116	-116	-116
Palkat ja palkkiot	-95	-96	-96	-96	-96	-96
Henkilösivukulut	-21	-20	-20	-20	-20	-20
Eläkekulut	-18	-17	-17	-17	-17	-17
Muut henkilösivukulut	-3	-3	-2	-2	-2	-2
Palvelujen ostot	-44	-69	-69	-69	-69	-69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-1	-1	-1	-1
Muut toimintakulut	-7	-7	-4	-4	-4	-4
Toimintakulut	-168	-193	-189	-189	-189	-189
Toimintakate	-168	-193	-189	-189	-189	-189

Henkilöressurit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tarkastuslautakunta	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

3.1.2 Kaupunginhallitus

Toimiala Konsernipalvelujen toimiala

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut muodostuvat seuraavista palveluista: hallinto ja hankinnat, henkilöstö, talous ja strategia sekä tilapalvelut.

Hallinto ja hankinta -palvelu tuottaa kaupungin hallinto-, arkisto- ja hankintapalvelut, juridiset palvelut, turvallisuushallinnon palvelut sekä pysäköinninvalvonnan.

Henkilöstöpalvelut ohjaa, kehittää, seuraa ja arvioi henkilöstövoimavaroja ja -johtamista (henkilöstösuunnittelu, rekrytointi, johtaminen ja esihenkilötyö, osaaminen, työhyvinvointi ja palkitseminen ja palkkausjärjestelmät) strategisten tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä toimialojen kanssa. Se vastaa työnantajatoiminnasta, koordinoi työsuojelutoimintaa sekä tuottaa henkilöstöhallinnon tukipalveluja.

Talous ja strategiapalvelu koostuu Viestinnän ja VisitKouvolan, talous ja tietohallinnon, strategian ja hyvinvoinnin palveluyksiköistä.

Viestintä ja VisitKouvola -palveluyksikkö vastaa Kouvolan kaupungin viestinnästä, markkinoinnista, matkailun alueorganisaatio VisitKouvolan toiminnasta sekä hoitaa tiettyjä yhteistyökumppanuuksiin ja tapahtumiin liittyviä tehtäviä. Vuoden 2022 alussa yksikkö otti hoitaakseen Kouvola- ja Kuusankoskitalon kokoustilojen myynti- sekä markkinointitoiminnon.

Talous ja tietohallinto ohjaa kaupungin talous- ja ICT-prosesseja, vastaa talouden suunnittelu- ja raportointiprosesseista, talousarviosta, tilinpäätöksestä, talouteen liittyvästä tilastoinnista, rahoituksesta, maksuvalmiuden suunnittelusta ja kassanhallinnasta, lainarahoituksesta,

sijoitustoiminnasta sekä omistajaohjauksesta. Sisäinen tarkastus sisältyy talous- ja omistajaohjaukseen.

Tietohallinnon tehtävänä on luoda perusta teknologisille ratkaisuille toteuttamalla tietotekniikan ja lisenssien hankintaa ja kehittämällä ict -infrastruktuuria. Tietohallinto tukee ja ohjaa digitalisaation keinoin tapahtuvaa toimialojen toimintoprosessien kehittämistä. Tietoturvallisuuden ja tietosuojan osalta tietohallinto ohjaa ja seuraa niiden toteutumista, osallistuu riskienhallinnan kehittämiseen ja varmistaa teknisen ympäristön tietoturvallisuutta. Tiedonhallintalaki asettaa vaatimuksia myös tietohallinnon toimintaan mm. tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuuden, lokien keräämisen ja tietoturvallisuuden osalta.

Strategiayksikkö koordinoi kaupunkistrategian ja sen toteuttamisohjelmien valmistelua, seuranta ja raportointia. Lisäksi yksiköllä on useita tukitoimintoja kuten hanketoiminta, prosessien kuvaaminen, päätösten vaikutusten ennakoarviointi (evaus) ja tilastointi.

Hyvinvointi vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, osallisuudesta, kotouttamisesta, ehkäisevästä päihdetyöstä ja työllisyydestä. Tämän lisäksi hyvinvointi tekee vahvaa yhteistyötä Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa edunvalvonnan ja eri yhdyspintojen näkökulmasta. Hyvinvoinnin vastuulla on valmistella TE24- ja Koto24-uudistukset.

Tilapalvelut huolehtii toimitilavarallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta elinkaariajattelun pohjalta sekä vastaa omaisuusmassan arvon säilymisestä. Tilapalvelut vastaa kaupungin suoraan omistaman rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Tilapalvelut hoitaa keskitetysti toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistöasioiden asiantuntijana. Tilapalvelut vastaa kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmiin sisältyvien talonrakennuskohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024-2027

Hallinto ja hankinnat-palvelussa painopisteenä on toimintojen digitalisointi, kuten erillisten aineistojen vienti sähköiseen arkistoon, rakennusvalvonnan arkiston digitalisointi sekä sähköisen arkiston integraatio. Päätösvalmistelun prosessien kehittäminen jatkuu edelleen. Painopisteenä ovat myös sähköisen kokoushallinnan toimintojen käytön laajentaminen ja digitaalisen Helga-ohjelman käyttöönotto pysäköinninvalvonnassa.

Digitalisaation edistäminen on kaupungin strategisia painopisteitä. Henkilöstöhallinnon prosessien digitalisointi ja järjestelmien kehittäminen jatkuvat vuonna 2024. Uusi yhtenäinen HR- ja palkanlaskentajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2025 alussa. Prosessien sähköistämisen myötä henkilöstöpalvelujen toiminnan painopistettä voidaan siirtää hallinnollisesta työstä kehittämiseen.

Työhyvinvoinnin haasteet kasvavat jatkuvasti. Työhyvinvoinnin edistäminen ja työkykyjohtamisen kehittäminen ovat keskeisiä toiminnan painopisteitä. Sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyden kustannuksia pyritään vähentämään kehittämällä työkykyprosesseja proaktiiviseen suuntaan. Työhyvinvointikysely uudistetaan vuonna 2024.

Kilpailu osaavasta työvoimasta on kiristynyt. Johtamisen ja esihenkilötyön sekä osaamisen kehittämiseen, työnantajamielikuvaan ja rekrytointiin sekä palkkausjärjestelmien kehittämiseen on panostettava. Palkkausjärjestelmiä kehitetään hyödyntämällä suunnittelukaudella käytössä olevia paikallisia järjestelyeriä. Henkilöstöohjelman päivittäminen aloitetaan vuonna 2024.

Viestintää ja markkinointia nivotaan yhteen entistä tiiviimmin, jotta tavoitteiden saavuttamiseksi hyödynnetään kaikki käytössä olevat keinot sekä osaaminen. Kaupunkiviestinnässä hoidetaan päivittäistä palvelu- ja päätöksentekoviestintää, mutta panostetaan työpanosta digitaalisuuteen, videosisältöihin, tapahtumaviestintään ja strategisiin hankkeisiin kuten TE24-uudistuksen ja investointihankkeiden viestintään. Mediatiedotteiden lukumäärää pyritään hillitsemään ja

suuntaamaan resursseja digitaalisiin kanaviin. Paikallistiedottamisen sijasta tavoitellaan aktiivisemmin valtakunnallista medianäkyvyyttä, jonka avulla lisätään Kouvolan tunnettuutta. Kriisiviestintämalleja viedään käytäntöön toimialoilla ja kriisiviestintään varaudutaan hyväksytyyn kriisiviestintäsuunnitelman mukaisesti. Kaupunkiviestintä tukee uuden kaupunkistrategian juurruttamisessa. Koko organisaation viestintäkyvykkyyttä on tuettava ja parannettava, mitä varten on käynnistetty sisäinen projekti. Viestintä- ja markkinointiohjelma päivitetään ja viedään päätöksentekoon vuoden 2024 aikana. Strategisten linjausten kuten yhdenmukaisen visuaalisen ilmeen käytäntöön viemistä jatketaan. Kouvolan tunnettuuden lisäämiseen ja mielikuvien päivittämiseen (Kouvola-brändi) on panostettava pitkäjänteisesti.

Matkailussa tavoitteena on kasvattaa Kouvolan tunnettuutta matkailualueena. Tätä tavoitetta tukee uudistuneen Visitkouvola.fi -sivuston lanseeraus, kansainvälisen matkailumarkkinoinnin monipuolistaminen SEF- ja Visit Finland-yhteistyössä (Keski-Eurooppa ja lähialueet). Lisäksi tunnettuutta kehitetään rakentamalla Käyrälammesta ympärivuotista virkistys- ja matkailukäytön näyteikkunaa Kouvolan matkailutarjontaan. Repoveden-Verlan alueen matkailukysynnän kasvua tavoitellaan ja edistetään Kimolan kanavan alueen palvelutarjonnan lisääntymistä.

Tapahtumien osalta tavoitteena on Kouvolan aktivointi tapahtumakaupunkina. Tähän sisältyy Elinvoimaa tapahtumista -hankevalmistelu, potentiaalisten tapahtumahakujen tunnistaminen sekä Kouvolan tapahtumatalojen myynnin kasvattamisvaiheeseen siirtyminen ja aktiivinen markkinointiviestintä.

EU-ohjelmakauden käynnistyminen aktivoi rakennerahastoista haettavaa hanketoimintaa. Hankerahoitusta suunnitellaan haettavaksi seuraavaan kolmeen teemaan: matkailu, tapahtumakehittäminen ja Kouvola opiskelukaupunkina.

Vuonna 2024 Viestintä ja VisitKouvola-palveluyksikön sisäinen toiminnallisuuden kehittäminen liittyy esimerkiksi analytiikan systemaattiseen hyödyntämiseen ja saavutettujen tulosten tulkitsemiseen, digimarkkinointiin ja Kouvolan kaupungin viestintäkyvykkyyden vahvistamiseen.

Toimialojen toimintaprosessit muuttuvat, kehittyvät ja tehostuvat niiden digitalisoituessa. Se näkyy kaupungin työntekijöille uusina toimintatapoina sekä osaamisvaatimuksina ja kuntalaisille uusina ja kehittyneinä digipalveluina. OSKU, Osaava kunta, digitalisaatio-osaamisen kehittäminen keskiössä -hankkeeseen on saatu valtionavustusta yhdessä Kotkan kaupungin kanssa 360 400 euroa. Hanke toteutetaan 2022-2024 välisenä aikana. Edellä olevan mahdollistamiseksi digisuunnittelun tulee sisältyä entistä kiinteämmin kaupunkistrategiaan. Digipalveluiden käytön kasvu vaatii kuntalaisten digitaitojen tukemista, mitä tehdään toimialarajat ylittävänä yhteistyönä. Talouden kehittämisen kohteena on raportoinnin ja prosessien automatisointi sekä tekoälyn käytön lisääminen digitaalisuutta hyödyntäen. TE-palvelujen siirtyminen kaupungin toiminnaksi vaatii talouden ja tietohallinnon näkökulmasta panostusta ohjelmistojen, laitteiden, integraatioiden sekä prosessien toimivuuden kannalta.

Koko suunnittelukauden aikana on keskeistä tukea toimialoja ja palveluja strategiatavoitteiden saavuttamiseksi.

Työllistämispalvelujen siirto kuntiin tapahtuu vuonna 2025 alusta. Tämä iso muutos tulee laajentamaan ja lisäämään kunnan vastuuta sekä sitä kautta tehtäviä. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuonna 2023 ja tämä muutos puolestaan on vaikuttanut monelta osin hyvinvoinnin palvelujen tulevaan työhön ja tehtäviin mm. kotoutumisen alkuarviointi siirtyi Kymsotesta takaisin kunnan tehtäväksi.

Kiinteistömässä on edelleen laaja, rakennuskannan tiivistäminen jatkuu, tyhjien ja tarpeettomien myynti ja tarvittaessa purku, myös käytössä olevien kiinteistöjen osalta myyntiä voidaan harkita. Kiinteistömässän pienentämisellä vähennetään sekä ylläpitokuluja että korjauskustannuksia. Talonrakentamisen investoinnit ovat 2024-2027 erittäin korkealla tasolla, joka työllistää seuraavina vuosina erittäin paljon, mutta tuo merkittäviä säästöjä pitkällä tähtäimellä, korjausvelka vähenee

merkittävästi. Rakennuskustannuksien yllättävä nousu johtaa investointihankkeiden entistä kriittisempään tarkasteluun. Hyvinvointialueen tarvitsema tilatarve aiheuttaa suurta epävarmuutta. Energian saantiin ja energian hintoihin on tullut merkittävää epävarmuutta ja hintojen ennustaminen on erittäin vaikeaa. Säästöjä haetaan monessa kohdin, energiatehokkuusinvestointeja kiirehditään.

Riskianalyysi

Yleisenä riskinä nähdään erilaiset muutokset toimintaympäristössä. Joissakin yksiköissä käynnissä olevat muutosprosessit ovat kuormittaneet työyhteisöä merkittävästi. Tunnistetut keskeiset riskit liittyvät henkilöstön työhyvinvointiin ja avainosaamiseen, joita on jo jossain määrin realisoitunut. Talouden sopeuttamistarpeista seurannut henkilöstön väheneminen lisää avainhenkilöriskiä.

Hallintopalveluissa merkittävimmät riskit liittyvät henkilöriskeihin (poissaolot ja sijaisjärjestelyt), ohjelmien toimintavarmuuteen ja tietosuojaan sekä päätöksenteon säädöstenmukaisuuteen. Näitä hallitaan ajantasaisin ennalta suunnitelluin sijaisjärjestelyin ja huolehtimalla sijaisten osaamisen ylläpidosta, oman organisaation käyttöosaamisen ja tietoturvan edistämällä, luottamushenkilöiden digiosaamisen varmistamisella ja tuella sekä ohjeistuksella ja koulutuksella.

Henkilöstöpalveluissa useamman työntekijän lähes samanaikainen siirtyminen eläkkeelle aiheuttaa haasteita. Riittävä osaaminen sekä varahenkilö- ja sijaisjärjestelyt on turvattava. Erityisesti digitalisaation edellyttämään osaamiseen on panostettava. Prosessien sähköistämisen myötä tietojärjestelmäriskit kasvavat integraatioiden lisääntyessä eri järjestelmien välillä. Työterveyshuollon prosesseja kehitetään siten, että huomiota kiinnitetään aiempaa enemmän työkykyriskeihin ja ennakointiin. Graniten riskienhallintajärjestelmää käytetään työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin. Arvioinnissa korostetaan psykososiaalisen kuormitustekijöiden tarkastelua. Käytössä on EcoOnlinen Chemical Manager -järjestelmä kemikaaliturvallisuuden hallintaan.

Matkailun ja kokonaisvaltaisen tapahtumallisuuden kehittäminen on nostettu kaupungin yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi. VisitKouvolan vakinaiset henkilöstöresurssit (2 työntekijän 100% työpanos) ovat erittäin vaatimattomat vastaaviin Visit-organisaatioihin verrattuna. Lisäresursseja haetaan määräaikaisten EU-projektirahoitusten avulla. On tunnistettu riski, että alueen yritysten tai kaupunkiorganisaation odotuksiin ei pystytä vastaamaan nykyisillä resursseilla. Brändipäällikön työpanos ei ole käytettävissä toukokuuhun 2025 saakka perhevapaiden vuoksi. Koska sijaista ei ole mahdollisuutta rekrytoida säästösyistä, on työpanoksen puuttumisella suoria vaikutuksia kaupunkimarkkinoinnin operatiiviseen aktiivisuuteen ja mahdollisuuteen antaa käytännön markkinointitukea kaupungin eri palveluille.

Tapahtumatalojen myynnin toimintamallin mukaan liiketoimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kahden myynti- ja markkinointiosaaajan työpanosta sekä yhteistyön toimivuutta myynnin ja tapahtumatalojen tuotannon henkilöstön kesken. Riskinä puutteellinen myynnin ja markkinoinnin resursointi tarkoittaa myynnin hidastumista ja toimintakyvyyden haavoittuvaisuudessa esimerkiksi sitä, että sijaistamista ei ole mahdollista järjestää. Tapahtumatalojen myyntituotot ovat kulttuuripalveluiden budjetissa ja vuoden 2024 talousarvioon on asetettu myynnin kasvun tavoite.

Edellisvuosien hyvien kokemusten pohjalta jatketaan palkkatukityöllistettyjen rekrytointia tasaamaan resurssivajeita. Sijaisjärjestelyihin kiinnitetään lisähuomiota, jotta toimintakyvyyttä pystytään turvaamaan. Työyhteisön työhyvinvointia ja yhteishengen rakentumista pyritään tukemaan sopivalla etätyöskentelyn ja lähitapaamisten suhteella, järjestämällä tyhytoimintaa, reagoimalla ongelmiin, tarjoamalla koulutuksia, uudistamalla toimintamalleja ja selkeyttämällä rakenteita. Korona-ajasta jää käyttöön uusia toimintatapoja, jotka ovat lisänneet yksikön tehokkuutta.

Tiedonhallintalain tietohallintoon kohdistuvien lainsäädännöllisten vaatimusten täyttäminen määräaikoja noudattaen tulee vaatimaan tulevien vuosien aikana merkittävää henkilö- ja talousresursointia. Tietosuojaan ja tietoturvaan kohdistuvien, kasvavien riskien hallinta tehostuu

käyttöön otettavan riskienhallintajärjestelmän avulla. Kyberturvallisuuden merkitys korostuu digitaalisessa ympäristössä käsiteltävän ja säilytettävän tiedon määrän kasvaessa.

Kiinteistöomaisuuden myynnin riskinä on päätöksien venyminen ja ostajien vähäisyys. Nykyisessä rahoitustilanteessa on huomattavasti vaikeampi löytää ostajia kuin vuosi sitten. Riskinä uuden hyvinvointialueen tarvitsema vähenevä tilatarve ja sen myötä tyhjille jäävät rakennukset. Korkeana riskinä on oman henkilöstön resurssin riittävyys ja työkuormitus, lisäksi eläkkeelle jäävien osalta hiljaisen tiedon menettäminen, erityisesti ylläpidon osalta. Teknisiä riskejä (esim. vesivuodot, jäätymiset) ja toiminnan keskeytysriskejä (tulipalot, ilkivalta) vähennetään tavoitteellisella hankesuunnittelulla, rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella sekä suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla ja erilaisilla turvajärjestelyillä.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Kouvola aktivoituu tapahtumakaupunkina	Keskeisimmät toimenpiteet: Tapahtumatalojen myynnin ja markkinoinnin kasvattaminen Uusi Kymenlaakson tapahtumakalenterijärjestelmä			
Mittari(t)				
Myynnin kasvu (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	2
Toimintamallit (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	1
Uudet tapahtumahaut (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	330

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Rakenteellisen eriarvoisuuden vähentyminen tiivistämällä yhteistyötä alueellisesti, esteettömyyskartoitus, lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantuminen luomalla uusia tapoja toimia poikkihallinnollisesti.			
Mittari(t)				
Esteettömyystoimenpiteet (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	5
Vaikeasti työllistettävien osuus työllistetyistä (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	4,5

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Tavoite: Toimintaprosessien digitalisoiminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Tiedonhallintamallin valmistuminen Sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin käyttöönotto palvelussuhdeasioissa HR- ja palkanlaskentajärjestelmän yhdistäminen ja uudistaminen Piirustusarkiston digitalisointi Rakennusvalvonnan arkiston digitalisoiminen CRM-lisättävät moduulit (esim. osallisuus)			
Mittari(t)				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	6

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Tavoite: Henkilöstöjohtaminen kehittyy ja työhyvinvointi paranee	Keskeisimmät toimenpiteet: Työkykyjohtamisen kehittäminen proaktiiviseksi ja työkyvyn toimintamallin uudistaminen.			
Mittari(t)				
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2022	22,9	Tavoitearvo 12/2024	16,5

Kaupunkistrategian tavoite: Hallittu vakaa talous

Tavoite: Talouden tasapainottaminen ja toiminnan tehostaminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Kiinteistöjen myynti ja huonokuntoisen rakennuskannan purku Talouden tasapainottamissuunnitelman toteuttaminen Energiatehokkuusinvestointien toteuttaminen			
Mittari(t)				
kiinteistöjen myynti m2	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	25 000
Toimintakatteen muutosprosentti (%)	Lähtöarvo 12/2022	3,3	Tavoitearvo 12/2024	-2,7

Talous

Kaupunginhallitus 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 544	1 032	111	111	111	111
Tuet ja avustukset	4 748	4 147	3 252	2 988	2 892	2 988
Muut toimintatuotot	64 508	65 443	64 714	64 246	64 246	64 246
Toimintatuotot	70 800	70 623	68 078	67 346	67 250	67 346
Valmistus omaan käyttöön	204	400	460	460	460	460
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-14 478	-13 980	-12 990	-15 360	-15 155	-15 291
Palkat ja palkkiot	-11 650	-11 280	-10 617	-12 562	-12 379	-12 505
Henkilösivukulut	-2 828	-2 700	-2 374	-2 798	-2 775	-2 786
Eläkekulut	-2 404	-2 249	-2 065	-2 425	-2 406	-2 415
Muut henkilösivukulut	-424	-451	-309	-373	-370	-371
Palvelujen ostot	-31 611	-32 992	-27 359	-28 012	-27 647	-27 681
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 575	-13 775	-11 395	-11 270	-11 136	-11 020
Avustukset	-1 447	-9 901	-8 304	-16 006	-15 456	-14 906
Muut toimintakulut	-5 100	-5 270	-7 363	-8 318	-8 933	-8 542
Toimintakulut	-66 211	-75 918	-67 410	-78 966	-78 325	-77 439
Toimintakate	4 793	-4 895	1 128	-11 160	-10 616	-9 634
Poistot ja arvonalentumiset	-12 170	-13 156	-12 802	-12 448	-12 609	-14 369

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	143,1	141,0	132,5	216,0	209,0	207,0

TE-palveluiden siirto kaupungille vuonna 2025 kasvattaa henkilötyövuosia.

3.2 Sivistys

Sivistyksen toimiala muodostuu kasvatuksen ja opetuksen sekä liikunnan ja kulttuurin palveluista.

Sivistys 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	6 026	4 981	4 537	4 537	4 537	4 785
Maksutuotot	2 809	2 440	2 485	2 480	2 480	2 480
Tuet ja avustukset	4 002	3 508	3 713	3 683	3 683	3 683
Muut toimintatuotot	1 993	1 867	2 050	2 100	2 102	2 100
Toimintatuotot	14 830	12 796	12 785	12 800	12 802	13 048
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-96 639	-98 646	-96 468	-96 574	-96 990	-97 507
Palkat ja palkkiot	-77 438	-77 793	-77 005	-77 093	-77 438	-77 868
Henkilösivukulut	-19 201	-20 853	-19 463	-19 481	-19 552	-19 639
Eläkekulut	-16 215	-17 579	-17 061	-17 077	-17 136	-17 211
Muut henkilösivukulut	-2 986	-3 273	-2 402	-2 404	-2 415	-2 428
Palvelujen ostot	-28 246	-26 830	-29 214	-28 945	-28 983	-29 144
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 249	-4 384	-3 702	-3 669	-3 615	-3 622
Avustukset	-6 178	-6 195	-5 701	-5 701	-5 121	-5 121
Muut toimintakulut	-46 587	-47 631	-48 700	-48 099	-47 699	-47 733
Toimintakulut	-181 899	-183 686	-183 785	-182 989	-182 408	-183 128
Toimintakate	-167 069	-170 890	-171 000	-170 189	-169 606	-170 080
Poistot ja arvonalentumiset	-221	-183	-449	-445	-459	-446

3.2.1 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen lautakunnan palvelut muodostuvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä lukion palveluyksiköistä. Toiminnasta ja taloudesta vastaavat varhaiskasvatuksen ja opetuspalvelujen päälliköt sekä lukiokoulutuksen osalta kasvatus- ja opetusjohtaja (OVO). Palvelulla on oma johtoryhmänsä, jonka kautta koordinoidaan strategiatyötä ja tavoitteiden toteutumista.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelussa tuotetaan lasten ja nuorten elämänkaaren palveluita kasvatuksen, opetuksen koulutuksen sekä nuorisopalveluiden tiimin kautta. Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää talousarvion puitteissa annettavan palvelun laajuudesta ja tavoitteista.

Kasvatus ja opetus on olennainen osa kaupunkilaisten hyvinvointia tukevia palveluita. Onnistuminen tehtävässä luo parhaat mahdollisuudet lasten eheälle kasvulle ja oppimiselle sekä perheiden hyvinvoinnille. Tukipalveluista vastaavat asiakaspalvelu-, kehittämis- sekä ohjauksen ja tuen tiimit.

Laadukkaat kasvatuksen ja opetuksen palvelut edistävät elinvoimaa. Perheet tekevät valintoja työmahdollisuuksien ja palveluista muodostuvan mielikuvan perusteella. Palveluiden julkisivusta huolehtiminen on tärkeä osa toimintaa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen turvaaminen toimintakulttuurin muutoksella ja yhteistyön edistämisellä. Toimintakulttuurin kehittäminen lasten ja nuorten sekä perheiden osallisuuden lisäämiseksi sekä arvostavan ja luottamusta rakentavan vuorovaikutuksen parantaminen.

Digitalisaation hyödyntäminen hallinnon prosesseissa. Sähköisen asioinnin vieminen asiakastasolle nykyistä enemmän. Sisäisten prosessien kehittäminen ja pyrkiminen pois paperilomakkeista.

Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen perustana lasten ja opiskelijoiden hyvinvoinnille. Työhyvinvoinnin johtamisen ja varhaisen puuttumisen kehittäminen. Järjestelmätason tietojen hyödyntäminen johtamisessa.

Toiminnan muutokset 2024

Palveluverkkoon kohdistuvat muutoksia esitetään talousarvioon Kaipiaisten perusopetuksen yksikön osalta sekä varhaiskasvatuksen Haanojan yksikön osalta. Varhaiskasvatuksessa tarkastellaan tarjottavien palvelujen laajuutta ja järjestämistapaa (yö- ja viikonloppuhoidon keskittäminen, avoimen varhaiskasvatuksen uudelleen järjestelyt). Nuorten työpajatoiminnan keskittäminen yhteen yksikköön on talousarvioesityksessä sisällä.

Talouden sopeutus vaikuttaa myös resurssin kohdentamisessa eri toiminnoissa. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen resurssien sopeuttaminen toteutuu 1.8.2024 alkavan lukuvuoden suunnittelussa. Samalla on arvioitu kaikki ulkoiset palvelunostot, jotka eivät suoranaisesti vaikuta opetussuunnitelman lainmukaiseen toteutumiseen mm. Yrittäjyyskasvatus ja ympäristökasvatuspäivä. Vastaavasti varhaiskasvatuksessa toimintavuosi alkaa 1.8., jolloin sopeutustoimet voivat vasta realisoitua.

Perusopetuksessa kieliohjelma säilytetään ennallaan. Nostetaan ryhmäkokoja 15 oppilaaseen nykyisen 12 sijaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta tutkitaan mahdollisuuksia korvata kaupungin järjestämää toimintaa kolmannen sektorin toimijoiden palveluilla, jolloin koulunkäynnin ohjaajien työpanos voidaan kohdentaa oppimisen tukemiseen.

Lukiokoulutuksessa kurssitarjottimen optimoinnin lisäksi lisätään verkkokurssien määrää niiltä osin kuin se on ensi vuodelle tehtävissä. Verkkokurssien kehittäminen nostetaan yhdeksi kehittämiskohteeksi. Verko-opetus ei korvaa lähiopetusta lukiossa suurelta määrin, vaan täydentää opiskelijan opintojen mahdollisuuksia.

Valkealan monitoimitalo otetaan käyttöön tammikuussa 2024. Inkeröisten monitoimitalo rakentaminen on käynnissä. Pienten lastentalot ovat suunnitteilla Pohjois-Valkealaan ja Sippolaan. Marjoniemen yhtenäiskoulun hankesuunnitelma ja tilaohjelman päivitys ovat työn alla. Kuusankosken yhtenäiskoulun mitoitus tarkistetaan ja hankesuunnittelu jatkuu, tavoitteena koulun käyttöönotto elokuussa 2027. Kaunisnurmen päiväkodin investoinnin hankesuunnitelma ja tilojen mitoitus päivitetään tulevaisuuden tarpeiden pohjalta ja pyritään pienentämään investointikustannuksia.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä päivitetään tai uusitaan vuoden 2024 aikana. Digitalisaation edistäminen ja uusien ratkaisujen käyttöönotto edellyttää laiteinvestointeja ja laitteiden ylläpitoa ja myös osaamisen vahvistamista.

Haanojan kirjaston ja päiväkodin tilamuutoksen vaihtoehdot selvitetään ja tuodaan erikseen päätettäväksi normaalin investointiprosessin ja hallintosäännön mukaisesti. Hanke ylittää pieninvestointirajan.

Riskianalyysi

Henkilöstöresurssin riittävyys ja henkilöstön osaaminen vaikuttavat lasten ja nuorten sekä perheiden tuensaantiin.

Matalan kynnyksen palvelujen heikentäminen vaikuttaa suoraan lasten ja nuorten ongelmien kasautumiseen. Talouden säästötoimet voivat vaikuttaa valtion lisärahoituksen saamista tai voi johtaa takaisinperintään. Nämä ovat kehittämishankkeita, jotka ovat sidoksissa perustehtävien hoitoon ja kehittämiseen.

Suunniteltujen rakennushankkeiden viivästykset vaikuttavat säästöjen kotiutumiseen. Osassa poistuvissa rakennuksissa on olemassa riski käyttökatkoihin, mikäli niiden poistuminen viivästyy.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Kasvatus ja opetus: Kouvola on kaikkien kampus

Tavoite: Lasten ja nuorten monilukutaidon ja digiosaamisen vahvistaminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Toimintaa tukevat kehittämisavustukset Lukutaitohankkeet Digiosaamisen ohjaamiseen liittyvän pedagogisen osaamisen ja taitojen kehittäminen Digiosaamisen yksikköverkoston hyödyntäminen Nuorten ja nuorisotyöntekijöiden kansainväliset liikkuvuushankkeet Erasmus+			
Mittari(t)				
Lasten ja nuorten itsearvioinnissa määritetty hyvän osaamisen taso (%)	Lähtöarvo 12/2023		Tavoitearvo 12/2024	60
Tavoite: Lasten ja nuorten sekä perheiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä arvostavan ja luottamusta rakentavan vuorovaikutuksen kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Lapset ja nuoret ovat osallisia itseään koskeissa ratkaisussa ja niiden valmistelussa. Toimintaympäristöissä panostetaan arkipäivän vuorovaikutuskulttuuriin ja tuetaan yhteisöllisyyttä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen peruspalveluissa. Ennaltaehkäisevä ja matalankynnyksen tuen järjestäminen lapselle, nuorelle ja perheelle.			
Mittari(t)				
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo 4/2023	4,3	Tavoitearvo 12/2024	4,4
Nuorten kysely/Yksilöllisen kasvun tukeminen	Lähtöarvo 8/2023	3,9	Tavoitearvo 12/2024	4,1
Tavoite: Oppimis- ja kasvatusympäristöjen monipuolistaminen ja kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Ajantasaisen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen: laitehankinnat ja, sovellukset Osaamisen vahvistaminen täydennyskoulutuksen ja muun osaamisen tukemisen keinoin Palveluverkkosuunnitelmien toteutus ja kehittäminen			
Mittari(t)				
Oppija/laite	Lähtöarvo 8/2023	2,6	Tavoitearvo 12/2024	2,5
Päiväkoti- ja koulurakennusten toteutukset aikataulussa	Lähtöarvo 8/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	3

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Tavoite: Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Työkyvyn ja työhyvinvoinnin lisääminen osallistavalla johtamisella ja varhaisen puuttumisen mallilla Yksikön rakenteiden kehittäminen henkilöstön vaikuttamisen ja osallisuuden parantamiseksi Korvaavan työn käyttöönoton edistäminen Täydennyskoulutus ja muu osaamisen kehittäminen			
Mittari(t)				
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 8/23	3,67	Tavoitearvo 12/2024	3,7
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2022	23,0	Tavoitearvo 12/2024	21,0
Työhyvinvointikysely (1-10) Aikaa työn tekemiselle	Lähtöarvo 4/23	6,9	Tavoitearvo 12/2024	7,2

Talous

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 440	3 616	3 515	3 515	3 515	3 515
Maksutuotot	2 430	1 990	2 025	2 010	2 010	2 010
Tuet ja avustukset	3 767	3 450	3 565	3 535	3 535	3 535
Muut toimintatuotot	221	134	201	201	201	201
Toimintatuotot	9 859	9 190	9 306	9 261	9 261	9 261
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-87 661	-89 143	-90 207	-90 392	-90 859	-91 434
Palkat ja palkkiot	-70 391	-70 277	-71 992	-72 146	-72 533	-73 011
Henkilösivukulut	-17 270	-18 866	-18 215	-18 246	-18 326	-18 423
Eläkekulut	-14 549	-15 905	-15 967	-15 994	-16 061	-16 144
Muut henkilösivukulut	-2 721	-2 961	-2 248	-2 253	-2 265	-2 279
Palvelujen ostot	-25 316	-23 894	-24 391	-24 388	-24 388	-24 388
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 856	-2 995	-2 770	-2 737	-2 739	-2 739
Avustukset	-2 931	-3 101	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Muut toimintakulut	-31 924	-33 935	-34 656	-34 074	-34 074	-34 074
Toimintakulut	-150 688	-153 068	-154 824	-154 391	-154 859	-155 435
Toimintakate	-140 829	-143 878	-145 519	-145 131	-145 599	-146 174
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-10	-40	-30	0

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kasvatus- ja opetuslautakunta	1772,9	1 734,0	1 757,0	1 747,0	1 737,0	1 727,0

Toiminnan volyymit

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	24 846	27 000	27 000	26 000	26 000	25 000
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 212	7 500	7 500	7 400	7 300	7 300

Perusopetus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Oppilasmäärä	7 005	6 980	6 600	6 400	6 200	5 900
Eriyisen tuen oppilasmäärä	1 171	1 128	1 050	1 020	1 000	950
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	472	520	600	580	560	540
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 493	1 464	1 520	1 550	1 580	1 580

Lukiokoulutus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Päivälukiot/kurssit	1 886	1 896	1 880	1 870	1 860	1 855
Iltalukio/kurssit	307	326	320	315	310	300
Lukioiden opiskelijamäärä	1 160	1 224	1 224	1 215	1 210	1 200

3.2.2 Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Liikunta ja kulttuuri -palvelussa tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistäviä palveluja. Palveluyksiköitä ovat liikunta, kulttuuri ja kansalaisopisto. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella asiakaslähtöisellä toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen sekä edistää liikuntaseurojen yhteistyötä.

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kouvolaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museot, ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Kouvolan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jossa tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten omaehtoista itsensä kehittämistä. Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista osaamista, kehittymistä ja hyvinvointia. Osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan osaamisperusteisten kurssien muodossa. Opiston asiakkaina on eri ikäiset kaupunkilaiset, jotka opiskelevat ja harrastavat kursseilla eri puolilla Kouvolaa lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta (TPO) kuudessa taiteenlajissa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Kaupunkistrategian mukaisesti lapset ja nuoret ovat kaupungin kasvun kärjet yritysten ohella. Heidän kauttaan luodaan pitkäjänteistä ja vaikuttavaa hyvinvointia ja edelleen elinvoimaa koko kaupunkiin. Taloussuunnittelukaudella 2024–2027 kaupungin talous on saatava tasapainoon, ja sivistyksen talousarvion merkitys tässä on ratkaiseva. Toimintaa on priorisoitava ja palveluverkot sopeutettava laskevaan väestömäärään.

Keväällä 2023 hyväksytyt liikunta- ja kulttuuriohjelmat 2023–2032 huomioidaan toiminnassa talousarvion puitteissa. Harrastustoiminnan lisääminen yhdessä järjestöjen kanssa on keskeinen painopistealue. Digitaalisia palveluja kehitetään edelleen kaikissa yksiköissä toiminnan tehostamiseksi, kustannussäästöjen saamiseksi ja asiakaspalveluprosessien sujuvoittamiseksi.

Liikuntapalvelujen kehittämistarpeet on kirjattu keväällä 2023 hyväksytyyn liikuntaohjelmaan 2023–2032. Siinä linjataan kuntalaisten liikuttamisessa, palveluiden ja olosuhteiden kehittämisessä tarvittavia periaatteita, toimenpiteitä ja investointeja.

Keskeinen toiminnallinen muutos liikuntapalveluissa on liikuntapaikkojen henkilöstön siirtäminen tekniikan ja ympäristön toimialalle vuoden 2024 alusta. Liikuntapaikkojen yhteinen henkilökunta

mahdollistaa moniammatillisen ja kustannustehokkaan henkilöstöressurssien käytön ja laajan osaamisen eri liikuntapaikoissa ja palveluyksiköiden välillä.

Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2022, että Kouvolaan rakennetaan uusi uimahalli keskustan Urheilupuistoon. Tuleva, nykyaikainen uimahalli tarjoaa olemassa olevia halleja monipuolisemmat ja asiakaslähtöisemmät palvelut. Tavoitteena on, että uusi uimahalli valmistuu syksyllä 2026. Kuusankosken uimahallia ei avata enää 2023 alkanee sulun jälkeen. Valkealan ja Inkeröisten uimahallit jatkavat siihen asti, kunnes niiden tekninen käyttöikä tulee täyteen.

Suunnittelukaudella liikuntapaikoilla panostetaan matalan kynnyksen palveluiden eli lähiliikuntapaikkojen markkinointiin ja ylläpitoon. Uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan tulevaisuudessa päiväkotien ja koulujen pihoilta.

Liikuntapaikoilla lisätään ja kehitetään sähköistä kulunvalvontaa. Kulunvalvonnan lisääminen ja tehostaminen luo mahdollisuuden joustavaan ja monipuoliseen palveluun kaikilla liikuntapaikoilla. Asiakkaat voivat jatkossa ostaa verkkokaupan kautta liikunnan palveluita ja pääsevät mm. käyttämään samalla maksulla kaikkia kaupungin kuntosaleja.

Liikkumaan aktivoinnin asiakaskunnassa on entistä enemmän apua ja tukea liikunnassa tarvitsevia kaikissa ikäryhmissä aina lapsista ikääntyneisiin. Liikkumaan aktivoinnin palveluissa on vahva yhteys Hyvinvointialueen palveluihin.

Urheilun markkinointituki ja siitä päättäminen siirretään konsernipalveluista liikunta- ja kulttuurilautakunnalle osaksi muita liikunta-avustuksia. Urheilun markkinointitukeen sekä liikuntaseurojen järjestöavustuksiin esitetään vähennyksiä. Vähennyksiä ei kuitenkaan tehdä lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta tuesta.

Uimahallien ja liikuntapaikkojen päiväaikaisten käytön tehostamisella pyritään lisäämään tuloja sekä keventämään ilta-aikaisten ruuhka-aiempuja. Rauhallisia päiväaikoja tuoteistetaan esim. halvemat hinnat/sarjakortit, nuorten ja eläkeläisten uimahallipasseilla. Liikuntapaikkojen lasten- ja nuorten hintoihin ei esitetä korotuksia kaupunkistrategian mukaisesti, aikuisten hintoihin on tulossa korotusta.

Kulttuurin toiminnalle antaa suuntaviivat tuleville vuosille keväällä hyväksytty Kouvolan kulttuuriohjelma 2023-2032. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuvaa ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on.

Kulttuuri-investointeja viedään eteenpäin teatterin uudisrakennus ja vanhan teatterin peruskorjaus edellä. Pääkirjaston peruskorjaus ja uudistaminen kirjaston ja kansalaisopiston tarpeisiin on keskeinen kulttuuripalveluiden investointi lähivuosina.

Kulttuuritalojen toimintaa kehitetään edelleen ja tavoitteena on lisätä vuokratuloja sekä valo- ja äänipalvelujen myyntiä Kuusankoskitalossa ja Kouvotalalossa.

Tiukka taloustilanne leikkaa kaikkien kulttuurilaitosten ja -järjestöjen avustuksia. Harrastajateattereiden tilavuokra-avustukset Anjalankoskella ja Kuusankoskella jatkuvat, mutta toiminta-avustukset lakkautetaan.

Haanojan kirjaston tiloja suunnitellaan otettavaksi varhaiskasvatuksen käyttöön. Tilamuutoksen vaihtoehdot selvitetään ja tuodaan erikseen päätettäväksi normaalin investointiprosessin ja hallintosäännön mukaisesti. Elimäen ja Korian kirjastot siirretään koulujen tiloihin tulevissa kouluinvestoinneissa.

Kymenlaakson Orkesterin Oy:n tukea esitetään jatkettavaksi vuodesta 2026 eteenpäin mutta supistettuna. Avustuksen määrä tarkentuu omistajien välisissä neuvotteluissa. Kaupunki edellyttää, että myös orkesteri tehostaa toimintaansa ja hakee kustannussäästöjä tai lisää omia tuottojaan.

Kehysvaikutus vastaavina säästöinä kohdistuu pääosin kulttuurin ja kansalaisopiston vuoden 2026 talousarvioon.

Vapaan sivistystyön mukaista kurssitoimintaa suunnitellaan kaupunkilaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan lukuvuosittain. Tämä tarkoittaa kurssitoiminnan ja opetuksen jatkuvaa kehittämistä. Kansalaisopiston kehittämiskohteena on osaamisperustaisuuteen siirtyminen kaikilla opiston vapaan sivistystyön kursseilla sekä taiteen perusopetuksessa. Kehittämiskohteena myös yhteistyö ja verkostoituminen eri tahojen kanssa.

Kymenlaakson opiston ostopalvelusopimus päättyy vuoden 2023 lopussa, ja kansalaisopisto joutuu jatkossa laajentamaan toimintaa myös Etelä-Kouvolan alueelle. Suunnittelukaudella tiivistetään yhteistyötä maakunnan muiden vapaan sivistyksen oppilaitosten ja toimijoiden kanssa ja tehdään avaus maakunnallisen yhtiömuotoisen vapaan sivistystyön toimijan perustamiseksi.

Riskianalyysi

Tulevaisuudessa henkilöstöriskinä on kasvava osaajapula. Suunniteltujen rakennushankkeiden viivästykset vaikuttavat talousarviokehityksen sisään laskettujen käyttötaloussäästöjen toteutumiseen.

Liikunta- ja kulttuuripalveluiden keskeiset strategiset riskit liittyvät heikkokuntoisiin kiinteistöihin, henkilöresurssin ohuuteen sekä puutteelliseen ennakkovaikutusten arviointiin. Osassa poistuvissa rakennuksissa kuten uimahallit on olemassa riski käyttökatoihin.

Yksintyöskentelyn riskit ovat merkittävät varsinkin talviaikaan erityisesti liikunnassa hiihtolatuksen ja luistelualueiden hoidossa sekä liikunnanohjauksessa. Lisäksi suurissa tapahtumissa ja peleissä vähäinen henkilöstöresurssi sekä osittain vanhentunut työkalusto on turvallisuusriski.

Kansalaisopiston strategisena ja taloudellisena riskinä on nähtävä vapaan sivistystyön merkityksen ja arvon kyseenalaistaminen valtionhallinnossa, joka pahimmillaan voi johtaa valtionosuuksien leikkauksiin valtion talousarviossa.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Lasten ja nuorten harrastusten mahdollistaminen ja edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa	Keskeisimmät toimenpiteet: Taiteen perusopetuksen yhteistyö varhaiskasvatuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Liikuntaseurakyselyn tekeminen. Seurayhteistyötilaisuuksien järjestäminen.			
Mittari(t)				
Järjestötapaamiset (lkm/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	2
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	770	Tavoitearvo 12/2024	700
Tavoite: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen sekä kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Uusien tapahtumien ideointi. Tapahtuma-avustusten hakeminen.			
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2 300	Tavoitearvo 12/2024	2 500
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	110 000	Tavoitearvo 12/2024	116 000
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	5
Tavoite: Pääkirjaston uudistaminen kaikkien yhteiseksi tilaksi yhteistyössä opiston ja muiden käyttäjien kanssa. Erityishuomio kiinnitetään lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin.	Keskeisimmät toimenpiteet: Toimijoiden yhteiset suunnittelukokoukset tilapuolen kanssa. Osallistetaan käyttäjiä suunnittelun yhteydessä.			

Mittari(t)				
Osallistamisen toimenpiteet (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	3
Suunnittelukokousten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	10

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Tavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa	Keskeisimmät toimenpiteet: Liikunnan kulunvalvontajärjestelmien kehittäminen ja liikunnan palveluiden verkkokauppamyynnin kasvattaminen. Timmi- ja Hellewi- varausjärjestelmien integrointi. Museon kokoelmien digitointi avoimeen asiakaskäyttöön			
Mittari(t)				
Digitoitujen objektien määrä	Lähtöarvo 12/2023	4 451	Tavoitearvo 12/2024	6 000
Verkkokaupassa tehdyt ostot	Lähtöarvo 12/2023	231	Tavoitearvo 12/2024	500

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 586	1 365	1 022	1 022	1 022	1 270
Maksutuotot	379	450	460	470	470	470
Tuet ja avustukset	235	58	148	148	148	148
Muut toimintatuotot	1 772	1 733	1 849	1 899	1 901	1 899
Toimintatuotot	4 972	3 606	3 479	3 539	3 541	3 787
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-8 978	-9 503	-6 261	-6 182	-6 131	-6 073
Palkat ja palkkiot	-7 048	-7 516	-5 013	-4 947	-4 905	-4 857
Henkilösivukulut	-1 931	-1 987	-1 248	-1 234	-1 226	-1 216
Eläkekulut	-1 666	-1 674	-1 094	-1 083	-1 075	-1 067
Muut henkilösivukulut	-265	-313	-154	-152	-150	-149
Palvelujen ostot	-2 930	-2 936	-4 822	-4 557	-4 595	-4 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 393	-1 389	-932	-932	-876	-883
Avustukset	-3 248	-3 094	-2 901	-2 901	-2 321	-2 321
Muut toimintakulut	-14 663	-13 695	-14 044	-14 025	-13 625	-13 660
Toimintakulut	-31 211	-30 618	-28 961	-28 597	-27 548	-27 693
Toimintakate	-26 240	-27 012	-25 482	-25 058	-24 007	-23 906
Poistot ja arvonalentumiset	-221	-183	-439	-405	-429	-446

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Liikunta ja kulttuurilautakunta	206,7	184,5	114,4	113,4	105,4	103,4

Liikuntapaikkojenhoidon ja uimahallien henkilökunta siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2024 alussa. Muutos näkyy vertailussa edellisen vuoden henkilötyövuosiin.

3.3 Tekniikka ja ympäristö

Tekniikka- ja ympäristö toimialaan kuuluu kaksi lautakuntaa tekninen lautakunta ja Kymen jätelautakunta. Lisäksi teknisen lautakunnan alaisena toimii lupajaosto. Lupajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena. Teknisen lautakunnan lupajaosto toimii myös ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä terveydensuojelulain tarkoittamana kunnan terveydensuojeluviranomaisena.

Tekniikka ja ympäristö 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	26 053	22 093	27 445	27 299	27 344	27 303
Maksutuotot	1 507	1 384	1 463	1 463	1 463	1 463
Tuet ja avustukset	128	19	1 179	1 179	1 179	1 179
Muut toimintatuotot	7 889	8 640	8 964	9 139	9 194	9 184
Toimintatuotot	35 577	32 136	39 051	39 080	39 179	39 129
Valmistus omaan käyttöön	1 293	1 331	1 444	1 444	1 444	1 444
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-25 651	-23 966	-26 867	-27 065	-27 032	-27 042
Palkat ja palkkiot	-19 560	-18 684	-21 458	-21 623	-21 596	-21 603
Henkilösivukulut	-6 090	-5 281	-5 409	-5 442	-5 437	-5 438
Eläkekulut	-5 325	-4 501	-4 746	-4 775	-4 770	-4 771
Muut henkilösivukulut	-765	-780	-663	-668	-667	-667
Palvelujen ostot	-12 830	-10 472	-17 244	-17 195	-17 195	-17 129
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 344	-6 319	-7 067	-7 066	-7 066	-7 070
Avustukset	-654	-754	-637	-562	-562	-562
Muut toimintakulut	-4 794	-4 929	-5 396	-5 396	-5 396	-5 396
Toimintakulut	-52 274	-46 440	-57 210	-57 285	-57 252	-57 198
Toimintakate	-15 403	-12 973	-16 715	-16 761	-16 628	-16 625
Poistot ja arvonalentumiset	-12 986	-14 962	-14 348	-14 990	-15 294	-15 686

3.3.1 Tekninen lautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluu neljä palvelua; kaupunkisuunnittelu, viranomaispalvelut, yhdyskuntatekniikka ja kiinteistöpalvelut.

Kaupunkisuunnittelun palvelussa kaavoituksen palveluyksikölle kuuluu asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat. Yhdyskuntatekniikan suunnittelun palveluyksikkö valmistelee katujen ja yleisten alueiden suunnitelmat sekä vastaa kaupungin joukkoliikenteen ja koulukuljetuspalveluiden järjestämisestä. Maaomaisuuden palveluyksikkö hoitaa maan hankintaan, hallintaan ja luovutukseen sekä kiinteistörekisterin pitoon liittyvät tehtävät. Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa paikkatietojärjestelmien ylläpidosta, paikkatietoaineistojen ajantasaisuudesta sekä maastomittaustoiminnasta.

Viranomaispalvelut järjestävät rakennusvalvonnan, maaseutupalvelujen, terveysvalvonnan, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelut sekä huolehtivat niiden lainsäädännön mukaisista Kouvolan kaupungille kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä. Ympäristönsuojelu käsittelee ympäristö- ja maa-ainesluvut sekä ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset.

Ympäristönsuojelun vastuulla on lisäksi kaupungin Hinku- ja ympäristöohjelmatyön edistäminen. Terveysvalvonta tekee elintarvike- ja terveydensuojelutoimijoiden valvontaa ja käsittelee toimintoja koskevat ilmoitukset. Terveysvalvonnalla on lisäksi lakisääteinen velvollisuus osallistua ruoka- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöhön osana epidemioiden selvitystyöryhmää. Eläinlääkintähuolto vastaa eläinten terveydenhoidosta vastaanotolla ja asiakaskäynneillä sekä toimii eläinsuojeluviranomaisena.

Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät, maaseudun ja kylien kansalaisosallistumiseen sekä infrastruktuuriin ja kehittämiseen liittyvät asiat. Rakennusvalvonta käsittelee rakentamiseen ja maiseman muuttamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset, vastaa rakennetun ympäristön valvonnasta, hoitaa rakentamisen arkisto- ja tietopalvelua sekä tarjoaa rakentamisen neuvontaa.

Yhdyskuntatekniikan vastuulle kuuluvat kadut ja asemakaava-alueella olevat torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet. Yhdyskunta hallinnoi ja hoitaa näihin kohdistuvat rakennuttamiset sekä pääosin niiden kunnossa- ja puhtaanapidon. Myös kaupungin ajoneuvojen ja työkonien hallinnointi (ml. huolto ja korjaus) on yhdyskuntatekniikan vastuulla. Kymen jätelautakunnan viranomaistehtäviä hoitava henkilöstö on yhdyskuntatekniikassa ja henkilöstön tehtävänä on huolehtia toiminta-alueensa kuntien jätelain mukaisista tehtävistä.

Kiinteistöpalvelut tuottavat puhtaus-, ruoka-, kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluja. Vuoden 2024 alussa palveluun siirtyy sivistyksen toimialalta liikuntapaikkojen hoidon yksikkö.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Tekniikka ja ympäristö -toimialan strategisina painopisteinä ovat kahden kaupungin kärkihankkeen edistäminen, joita ovat yritystonttitarjonnan kasvattaminen ja Käyrälammen kehittäminen. Keskustan kehittäminen nousee vuonna 2024 uudelleen yhdeksi toimialan strategiseksi painopisteeksi.

Vuoden 2024 talousarvion laadinnassa on huomioitu vuonna 2023 määritellyt toimialaa koskevat talouden sopeuttamistoimet. Talouden sopeuttaminen koskee kaikkia toimialan palveluita. Merkittävimpiä yksittäisiä toimenpiteitä ovat yhdyskuntatekniikan vastuulla olevien liikennealueiden ja virkistysalueiden palvelutason muutokset, jotka liittyvät mm. katujen talvihoitoon ja puistojen hoitoluokituksiin. Toimialan palveluverkkoon liittyviä muutoksia on tulossa ja näistä suurin tulee olemaan tulevaisuudessa rakennettava uusi keskuskeittiö, johon keskitettäisiin noin 90 % kaupungin ruoantuotannosta. Eläkepoistumaa tullaan korvaamaan osittain ostopalveluilla kaupungin eilakisääteisissä tehtävissä.

Toimiala jatkaa palveluidensa kehittämistä sujuvoittamalla palveluprosesseja sekä kehittämällä sähköisiä palveluitaan asiakkaiden tarpeisiin. Henkilöstön työhyvinvointi on tärkeää ja sitä seurataan aktiivisesti säännöllisillä mittauksilla. Toimialan työskentelytapoja kehitetään sairauspoissaolojen ja työtapaturmien vähentämiseksi. Toimialan palvelut tukevat kaupunkia työllistämiseen liittyvissä haasteissa tarjoamalla palkkatuki-henkilöille työkohteita ja ammatinhallintaa. Palkkatuella työllistettävien määrä toimialalla pyritään pitämään noin 60–70 henkilössä.

Kaupunkisuunnittelussa palvelun lakisääteisten tehtävien lisäksi vuonna 2024 korostuvat erilaisten toimintojen sijoittumistarkastelut ja niihin liittyvät prosessit. Tällä hetkellä on useita hankkeita, joissa tarkastellaan vaihtoehtoisia sijainteja kaupunkiin sijoittuville uusille yrityksille, uusiutuvalla energialle kuten aurinko- ja tuulivoimalle sekä kaupungin omille palveluille. Tämän tyyppiset prosessit ovat kaupungin elinvoiman kannalta tärkeitä, mutta ne ovat usein kiireellisiä ja ne sitovat palvelun resursseja.

Joukkoliikenteen palveluiden kilpailuttaminen tulee vuonna 2024 olemaan yksi merkittävä palvelun toimenpide. Tavoitteena on tarjota kustannustehokkaat ja riittävän laadukkaat joukkoliikennepalvelut kaupungissa. Kaupunkisuunnittelu vastaa kaupungin toisen kärkihankkeen, Yritysalueet-hankkeen koordinoinnista.

Viranomaispalveluissa rakennusvalvonnan yksikössä työhön tulee vaikuttamaan uuden rakentamislain voimaan astuminen vuoden 2025 alusta ja siihen valmistautuminen vuoden 2024 aikana. Rakennusjärjestys, rakennusvalvontataksa, päätöspohjat, hallintosääntö ja delegointipäätökset on uusittava muutoksen myötä. Myös tietotekniseen ohjelmistoon tarvitaan muutoksia yhdessä ohjelmistotoimittajan kanssa tehden. Saman aikaisesti rakentamislain liitännäislakina rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaki (Ryhti) tuo velvoitteita tiedon tallentamiseen keskitettyyn valtion tietokantaan.

Lakimuutos edellyttää rakennusvalvonnan toimintaprosessien uudistamista sekä korostunutta asiakasneuvonnan tarvetta. Lupamäärät pienenevät ja rakennuslupamaksujen tuotot putoavat noin 90 000–100 000 euroa/vuosi, mikäli taksanmukaiset maksut eivät vastaavasti nouse. Jälkivalvonnan suoritteet oletettavasti kasvavat huomattavasti, prosessien ollessa hallinnollisesti työläitä ja aikaa vieviä. Muutosten vaikutusta henkilöresurssin tarpeeseen on vielä vaikea arvioida.

Uusi hallitus on linjannut, että hyvinvointialueille ei siirrettäisi uusia tehtäviä tällä hallituskaudella. Näin ollen ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle ainakaan alkuperäisen ehdotuksen mukaisesti vuoden 2026 alusta on epävarmaa. Uusi eläinlääkintähuoltolaki on tulossa voimaan mahdollisesti vuoden 2024 aikana. Uudessa laissa kuntien velvoitteita eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä tarkennetaan luetteloimalla järjestämisveloitteen piiriin kuuluvat palvelut. Kuinka lain käytännön toimeenpano toteutetaan ja mitä muutoksia uusi laki Kouvolan eläinlääkintähuollossa tulee aiheuttamaan, on vielä epäselvää.

Ympäristönsuojelussa sähköisen asiointijärjestelmän ensimmäiset lupatyypit otetaan käyttöön vuoden alusta. Tavoitteena saada käyttöön kaikkien lupa- ja ilmoitustyyppien osalta suunnittelukauden aikana.

Maaseutupalveluissa noudatetaan Ruokaviraston ja kaupungin välistä maksajavirastosopimusta, joka määrittelee lakisääteisten maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävien hoitamiseen tarvittavat resurssit ja muut vaatimukset. Viljelijätukien ja maaseudun kehittämisen osalta toteutetaan EU:n ohjelmakauden 2021–2027 ohjelmia ja maa- ja metsätalousministeriön CAP27 -suunnitelmaa. Viljelijätukijärjestelmän muutoksista johtuen muutoksia tulee edelleen myös maaseutupalvelujen tehtäviin sekä uusia tehtäviä.

Maaseudun kehittämistehtäviä hoitava Pohjois-Kymen Kasvu ry toimii ohjelmakaudella 2021–2027 Leader-ryhmänä, jolle maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt rahoituskehityksen EU:n ja valtion varoista. Kouvolan kaupunki on sitoutunut rahoittamaan Leader-toimintaa kuntarahaosuudella. Kuntarahan osuus on 20 % julkisesta kokonaisrahoituksesta eli Kouvolan kaupungin osuus vuodelle 2024 on n. 116 500 euroa, joka on varattu talousarvioon.

Yhdyskuntatekniikan vuoden 2024 talousarvion laadinnassa on huomioitu vuonna 2023 määritellyt toimialaa koskevat talouden sopeuttamistoimet. Merkittävimpiä toimenpiteitä yhdyskuntatekniikan palvelussa ovat liikennealueiden ja virkistysalueiden palvelutason muutokset, jotka liittyvät mm. katujen talvihoitoon ja puistojen hoitoluokituksiin.

Kehittämiskohteina on palveluverkkoihin liittyvät selvitykset ja niiden toimeenpano kuten leikkipaikkojen vähentäminen lapsiväestön vähetessä sekä muiden ei-lakisääteisten palvelujen vähentäminen. Hankintoja tulee kehittää niiden kilpailutusten oikealla ajoittamisella ja erityisesti rakennusurakoiden osalta.

Infran korjausvelka tulee lisääntymään, kun yhdyskuntatekniikan taloudellisia resursseja investoinneissa vähennetään suunnittelukaudella. Kaupungin taloudessa priorisoidaan suunnittelukaudella uusien koulujen ja päiväkotien rakentaminen. Yhdyskuntatekniikka tulee kuitenkin keskittymään yhä enemmän korjausinvestointeihin ja uusinvestointeja arvioidaan suunnittelukaudella erittäin kriittisesti. Euromääräinen pudotus hyödynnetään sillä, että palvelu kehittää toimintaansa entistä tehokkaammaksi suunnittelukauden aikana.

Kiinteistöpalvelut

Liikuntapaikkojen hoito tulee siirtymään vuoden 2024 alussa kiinteistöpalveluihin.

Liikuntapaikkapalvelujen siirtyminen osaksi kiinteistöpalveluja, lisää henkilöstön osaamisen ja käytettävyyden laajentumista. Kiinteistöpalveluissa varaudutaan kaupungin palveluverkon ja ylläpidettävien kiinteistöjen määrän vähenemiseen. Tästä syystä eläköitymisestä johtuvia avoimiksi jääviä vakinaisia toimia on ennakoiden jätetty täyttämättä. Ennakointi vaikuttaa väliaikaisesti määräaikaisen henkilöstön määrän kasvuun.

Kiinteistöhoitopalveluissa jatketaan energiatehokkuuden parantamista yhdessä tilapalvelujen kanssa. Budjetoidun määrärahan riittävyys ja talven pitkittyminen tuovat haasteet talvikunnossapitoon. Puhtauspalvelujen henkilöstön työkyvyn tukemista edistetään tiimityön kautta sekä moniammatillisen työryhmän kokoamien toimenpiteiden pohjalta. Ruokapalveluissa ruokalistasuunnittelussa kuljetaan kohti yhä vastuullisempaa suuntaa raaka-ainevalintojen osalta ja näiden merkitys on suuri, kun kyseessä on isot volyymit. Ruokapalvelut tulee kehittämään kylmävalmistusreseptiikkaa 2024 vuoden aikana, joka tulee pienentämään ruokahävikkiä, vähentämään energian kulutusta sekä mahdollistaa ruokalistasuunnittelussa monipuolisuuden.

Riskianalyysi

Tavoitteiden toteutumisen esteenä voi olla resurssipula. Haasteita aiheuttaa hintojen huomattava kasvu mm. palveluiden ostoissa, materiaaleissa sekä elintarvikkeissa.

Henkilöstön työhyvinvointi koko toimialan tasolla parantui viime vuonna, mutta työkuorma useissa palveluyksiköissä on pysynyt jo vuosia korkealla. Toimialan henkilöstön sairauspoissaolot ovat olleet tavallista korkeammalla. Useissa palveluissa henkilöstön vaihtuvuus ja hakeutuminen muiden työnantajien palvelukseen on myös kasvanut. Henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen ja työkuorman keventämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Riskinä on henkilöstön uupuminen. Lainsäädännön uudistusten ja toimintaympäristön vaatimusten myötä kasvavan ja vaativamman työmäärän takia henkilöstöresurssit on pidettävä työmäärää vastaavalla tasolla. Henkilöstön tilapäinenkin vajaus on riski palvelun toimivuudelle.

Rekrytoinnit asiantuntija-, työnjohto-/esimiestehtäviin tulevat suunnittelukaudella jatkumaan haasteellisina. Avainhenkilöiden pitkä poissaolo tai siirtyminen muiden työnantajien palvelukseen on riski toimialan prosessien ylläpidossa tavoittelussa aikataulussa ja laadussa.

Henkilöstön työmäärän kasvaminen ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien lisääntyminen näkyy osassa palveluita työssäjaksamisessa. Toimialalla on ollut runsaasti vaihtuvuutta viime vuosien aikana. Vuonna 2023 rekrytoinneissa on kuitenkin onnistuttu edellisvuotta paremmin. Työhyvinvoinnista ja kilpailukykyisestä palkkatasosta tulee huolehtia myös jatkossa, jotta Kouvolan kaupungin pitovoima työnantajana säilyy riittävänä.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat merkittävässä roolissa kaupungin valmiuden ylläpidossa, jonka keskeisenä tavoitteena on turvata kaupungin toiminnalle tärkeät palvelut ja toiminnot kaikissa yhteiskunnan häiriötilanteissa. Kasvava uhka on kaupungin katualueiden heikkenevä kunto ja infran korjausvelan kasvu, koska tällä hetkellä joka neljäs katumme on joko tyydyttävässä, huonossa tai erittäin huonossa kunnossa.

Toimialan käyttötalouteen kohdistuu ylimääräisiä määrärahatarpeita esimerkiksi rakennusvalvonnan teettämishan määräysten täyttämiseksi. Teettämishassa kunta kustannuksellaan tekee tai teettää hallintopakolla määrätyn toimenpiteen, mikäli siihen veloitettu laiminlyö velvollisuuteensa. Kustannukset pyritään perimään takaisin veloitteeseen määrättyltä, mutta kustannusten takaisin saaminen on useimmiten epävarmaa.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Tavoite: Laadukkaat kaupungin tekniset palvelut	Keskeisimmät toimenpiteet: Toimialan palveluprosesseja sujuvoitetaan			
Mittari(t)				
Viranomaistoiminnan asiakastytyväisyys (0-10)	Lähtöarvo 8/2023	7.52	Tavoitearvo 12/2024	7.50

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Ydinkeskustan elinvoimaisuuden kasvattaminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Keskustan kehittämissuunnitelma päivitetään			
Mittari(t)				
Valmiusaste (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	100

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Käyrälammen alueen kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Käyrälammen aluetta kehitetään projektisuunnitelman mukaisilla infrainvestoinneilla.			
Mittari(t)				
Investointien toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	100

Kaupunkistrategian tavoite: Yrittäminen: Kouvola on logistisesti keskellä kaikkea

Tavoite: Kaupungin yritystonttivarannon kasvattaminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Kaupungin yritystonttivarantoa kasvatetaan kärkihankkeen projektisuunnitelman mukaisesti.			
Mittari(t)				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	100

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö	Keskeisimmät toimenpiteet: Henkilöstön työhyvinvointia seurataan mm. fiilismittauksella ja noudatetaan työkyvyn toimintamallia.			
Mittari(t)				
Erittäin tyytyväisten ja tyytyväisten osuus (%)	Lähtöarvo 8/2023	72	Tavoitearvo 12/2024	72

Talous

Tekninen lautakunta 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	25 776	21 781	27 087	26 934	26 972	26 925
Maksutuotot	1 507	1 384	1 463	1 463	1 463	1 463
Tuet ja avustukset	128	19	1 170	1 170	1 170	1 170
Muut toimintatuotot	7 889	8 640	8 964	9 139	9 194	9 184
Toimintatuotot	35 300	31 823	38 684	38 706	38 799	38 742
Valmistus omaan käyttöön	1 293	1 331	1 444	1 444	1 444	1 444
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-25 442	-23 722	-26 591	-26 783	-26 744	-26 747
Palkat ja palkkiot	-19 386	-18 490	-21 235	-21 394	-21 362	-21 364
Henkilösivukulut	-6 056	-5 232	-5 357	-5 389	-5 382	-5 383
Eläkekulut	-5 297	-4 459	-4 701	-4 728	-4 722	-4 723
Muut henkilösivukulut	-759	-773	-656	-661	-660	-660
Palvelujen ostot	-12 787	-10 423	-17 189	-17 140	-17 140	-17 074
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 342	-6 318	-7 065	-7 065	-7 065	-7 068
Avustukset	-654	-754	-637	-562	-562	-562
Muut toimintakulut	-4 772	-4 910	-5 361	-5 361	-5 361	-5 361
Toimintakulut	-51 997	-46 127	-56 843	-56 911	-56 872	-56 811
Toimintakate	-15 403	-12 973	-16 715	-16 761	-16 628	-16 625
Poistot ja arvonalentumiset	-12 790	-14 962	-14 348	-14 990	-15 294	-15 686

Henkilöressurit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tekninen lautakunta	620,0	558,0	587,3	564,4	547,4	534,4

Liikuntapaikkojenhoidon ja uimahallien henkilökunta siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2024 alussa. Muutos näkyy vertailussa edellisen vuoden henkilötyövuosiin.

Toiminnan volyymit

Viranomaispalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Rakentamisen luvat	792	800	650	450	450	450
Rakentamisen katselmukset	2 656	2300	1900	1500	1500	1500
Ympäristöluvitettut laitokset yhteensä, kpl (kunta+AVI)	211	193	208	210	210	210
Ympäristölupapäätökset ja annetut lausunnot luvista/vuosi, kpl	7	10	10	20	20	20
Luvitettujen laitosten tarkastukset/vuosi, kpl (kunta+AVI)	42	45	39	40	40	40
Rekisteröinti-ilmoitukset/vuosi, kpl	1	2	1	2	2	2
Muut (ei-ympäristölupa eikä rekisteröinti) ilmoitukset ja annetut lausunnot, kpl	72	45	70	60	60	60
Maa-ainesluvut kpl	2	3	8	12	12	12
Maa-ainestarkastukset kpl	63	70	65	62	60	60
Terveysvalvonnan valvontakohteet, kpl	2 188	2 200	2 100	2 100	2 000	2 000
Terveysvalvonnan rekisteröinti-ilmoitukset ja päätökset, kpl	152	130	150	150	150	150
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset, kpl	644	550	520	550	550	550

Viranomaispalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit, kpl	9 241	8 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Eläinsuojelukäynnit, kpl	203	350	350	350	350	350
Välitetty EU-viljelijätuki, milj. €	28	26	27	27	27	27
Tiloja tukihauun piirissä	860	840	800	780	760	740
Saapuneet hakemukset, kpl (viljelijätukipalvelut)	3 371	3 500	3 300	3 300	3 300	3 300
Hukkakaura- ja vahinkotarkastukset, kpl	24	35	45	45	45	45
Yksityistieavustukset, €	550 000	550 000	500 000	425 000	425 000	425 000

Kaupunkisuunnittelu	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Asemakaavoitettu alue ha/v	188	80	80	80	80	80
Hyväksytyt kaavat kpl/v	8	12	12	12	12	12
Maan osto ha	35	50	50	50	35	35
Luovutettuja AO-tontteja kpl	9	20	15	15	15	15
Metsää ha	3 875	3 450	3 600	3 550	3 450	3 450
Peltoa ha	716	550	600	550	500	450

Yhdyskuntatekniikka	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kadut ja kevyen liikenteen väylät km	948	951	953	954	954	955
Rakennettua puistoa ha	218	220	218	226	226	226
Leikkipaikat kpl	112	112	108	107	107	100
Sillat ja tunnelit kpl	128	124	129	129	127	127
Ulkovalaisimet kpl	28 000	28 000	28 200	28 200	28 200	28 200

Kiinteistöpalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Rakennusten hoito (m2)	505 000	491 039	491 900	470 500	463 900	461 200
Siivottavat neliöt	316 400	274 380	226 317	212 670	207 664	206 292
Ateriamäärät kpl	4 195 244	2 873 921	2 586 528	2 586 528	2 586 528	2 586 528

3.3.2 Kymen jätelautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunta on alueellinen jätehuoltoviranomainen. Jätelautakunnan toiminta-alueella on kymmenen kuntaa; Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Miehikkälä, Mäntyharju, Pertunmaa, Pyhtää ja Virolahti. Kouvolan kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan vastuukuntana. Pertunmaan kunta liittyi Kymen jätelautakuntaan 1.1.2023.

Jätelautakunta huolehtii jätelain mukaan kunnalle kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksymisestä, niistä poikkeamisesta sekä mahdollisista jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksistä.

Jätelautakunnan toiminta ja päätöksenteko edistää jätelain tarkoitusta: edistää kiertotaloutta, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäisee jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimivan jätehuollon sekä ehkäisee roskaantumista.

Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ja jäteyhtiön kanssa. Jätehuolto vaikuttaa asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Jätehuollon sujuvuus ja asiakaslähtöisyys ja -tyytyväisyys onkin edellytys kiertotalouden ja jätelain tavoitteiden toteutumiseksi.

Lautakuntasopimuksen mukaisesti Kouvolan kaupungille ei synny kuluja jätelautakunnan/Alueellinen jätehuolto -yksikön toiminnasta. Lautakunnan toimintakulut katetaan asukkailta kerättävällä jätehuollon perusmaksulla, jonka osana on lautakuntamaksu.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Suunnittelukauden painopisteisiin ja työmäärään vaikuttavat eniten jätelainsäädännössä hiljattain tapahtuneet muutokset sekä vuonna 2023 uusitut jätehuoltomääräykset. Tärkein tehtävä tulevalla suunnittelukaudella on näiden muutosten jalkauttaminen käytäntöön yhteistyössä alueen kuntien ja Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa. Sujuva yhteistyö ja tiedonkulku ovat edellytyksiä muutosten läpiviemisen varmistamiseksi.

Suurin muutos on biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen myös omakoti- ja paritaloihin. Kouvolan, Kotkan ja Haminan keskustaajamissa keräys alkaa 1.5.2024 ja muissa pienemmissä taajamissa 1.5.2026. Omatoiminen kompostointi on vaihtoehto keräykseen liittymiselle, joten myös kompostoivien talouksien määrä ja sitä kautta kompostointi-ilmoitusten määrä nousee. Keräysvelvollisuuden laajeneminen aiheuttaa todennäköisesti myös kohtuullistamis- eli vapautushakemuksia. Edelleen työllistää myös bio- ja pakkausjätekeräyksen sekä Pyhtään loppujätteiden kuljetuksen siirtyminen kunnan eli Kymenlaakson Jätteen järjestettäväksi.

Ensi vuonna päätetään myös jätehuollon tulevista suuntaviivoista ja uudistetaan yhdessä kuntien kanssa Jätepoliittinen ohjelma. Nykyinen Jätehuollon palvelutasomääritys on voimassa vuoden 2024 loppuun, jolloin se päivitetään myös.

Jätelautakunnan toimintatapoja ja prosesseja on syytä tarkastella ja kehittää suunnittelukaudella. Tärkeä tehtävä on loppuvuodesta 2023 toteutettavien uusien nettisivujen viimeistely mahdollisimman asiakaslähtöisiksi. Jätelautakunnan jätteenkuljetus- ja kompostointirekisteriä on kehitettävä siihen suuntaan, että siitä saa helposti tietoa mm. jätehuollon seuranta varten. Toisaalta rekisteriin pitäisi myös helposti saada tietoa, joka ei tällä hetkellä toteudu, esim. kompostointirekisterin osalta. Digitalisaation hyödyntäminen asiakasta helpottamaan ja työmäärän hallintakeinona ovat tärkeitä tavoitteita pidemmällä aikavälillä.

Vuonna 2023 alusta alkaen lietteenkuljettajilla on ollut velvollisuus ilmoittaa lietesirroista uuteen Suomen ympäristökeskuksen SIIRTO-rekisteriin. SIIRTO-rekisterissä on vielä kehitettävää, eikä se itsessään voi toimia jätehuoltoviranomaisen rekisterinä jatkossakaan. Tämä ei ole siten tuonut odotettua helpotusta lieterekisterinpittoon.

Suunnittelukaudella tapahtuu myös Pertunmaan jätteenkuljetusjärjestelmän muutos kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämä aiheuttanee runsaasti yhteydenottoja ja hakemuksia myös jätelautakuntaan. Suunnittelukauden loppupuolella on ensimmäisistä kompostointi-ilmoituksista kulunut viisi vuotta aikaa, jolloin asukkaiden on tehtävä kompostointi-ilmoitus uudestaan.

Toiminnan volyyymiin hakemusten ja ilmoitusten osalta vaikuttavat suunnittelukaudella voimaan tulevat erilaiset velvoitteet eri alueilla.

Riskianalyysi

Tavoitteiden toteutumisen esteenä voi olla resurssipula tai lautakunnan alueen kuntien erilaiset näkemykset jätehuollon toteuttamistavoista. Myös pandemia tai lakko voi aiheuttaa riskin toiminnalle. Myös isot muutokset lainsäädännössä voivat aiheuttaa riskin tavoitteiden toteutumiselle lisäten työn määrää muussa kuin tavoitteen mukaisessa asiassa.

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kymen jätelautakunta	3,1	3,4	4,5	4,5	4,5	4,5

Henkilöstöresurssi ei kasva vuonna 2024, vaan se on organisoitu eri tavalla kuin aiemmin.

Toiminnan volyymit

Kymen jätelautakunta	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS2027
Saapuneiden hakemusten ja ilmoitusten määrä	8 323	4 000	6 000	2 500	4 000	9 500
Tehtyjen viranhaltijapäätösten määrä	1 221	600	800	500	700	500

3.4 Käyttötalous toimialoittain ja toimielimittäin

Käyttötalous toimialoittain ja toimielimittäin, 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Yhteistoiminta	975					
Toimintatulot	-387 250					
Toimintamenot	-386 275	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta						
Toimintamenot	-168	-193	-189	-189	-189	-189
Toimintakate	-168	-193	-189	-189	-189	-189
Kaupunginhallitus						
Toimintatulot	70 800	70 623	68 078	67 346	67 250	67 346
Valmistus omaan käyttöön	204	400	460	460	460	460
Toimintamenot	-66 211	-75 918	-67 410	-78 966	-78 325	-77 439
Toimintakate	4 793	-4 895	1 128	-11 160	-10 616	-9 634
Konsernipalvelut yhteensä						
Toimintatulot	70 800	70 623	68 078	67 346	67 250	67 346
Valmistus omaan käyttöön	204	400	460	460	460	460
Toimintamenot	-66 379	-76 111	-67 599	-79 155	-78 515	-77 629
Toimintakate	4 625	-5 088	939	-11 350	-10 805	-9 823
Kasvatus- ja opetuslautakunta						
Toimintatulot	9 859	9 190	9 306	9 261	9 261	9 261
Toimintamenot	-150 688	-153 068	-154 824	-154 391	-154 859	-155 435
Toimintakate	-140 829	-143 878	-145 519	-145 131	-145 599	-146 174
Liikunta- ja kulttuurilautakunta						
Toimintatulot	4 972	3 606	3 479	3 539	3 541	3 787
Toimintamenot	-31 211	-30 618	-28 961	-28 597	-27 548	-27 693
Toimintakate	-26 240	-27 012	-25 482	-25 058	-24 007	-23 906
Sivistys yhteensä						
Toimintatulot	14 830	12 796	12 785	12 800	12 802	13 048
Toimintamenot	-181 899	-183 686	-183 785	-182 989	-182 408	-183 128
Toimintakate	-167 069	-170 890	-171 000	-170 189	-169 606	-170 080
Tekninen lautakunta						
Toimintatulot	35 300	31 823	38 684	38 706	38 799	38 742
Valmistus omaan käyttöön	1 293	1 331	1 444	1 444	1 444	1 444
Toimintamenot	-51 997	-46 127	-56 843	-56 911	-56 872	-56 811
Toimintakate	-15 403	-12 973	-16 715	-16 761	-16 628	-16 625
Kymen jätelautakunta						
Toimintatulot	277	312	367	374	380	387
Toimintamenot	-277	-312	-367	-374	-380	-387
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Tekniikka ja ympäristö yhteensä						
Toimintatulot	35 577	32 136	39 051	39 080	39 179	39 129
Valmistus omaan käyttöön	1 293	1 331	1 444	1 444	1 444	1 444
Toimintamenot	-52 274	-46 440	-57 210	-57 285	-57 252	-57 198
Toimintakate	-15 403	-12 973	-16 715	-16 761	-16 628	-16 625
Käyttötalous yhteensä						
Toimintatulot	122 181	115 555	119 914	119 225	119 231	119 522
Valmistus omaan käyttöön	1 498	1 731	1 904	1 904	1 904	1 904
Toimintamenot	-687 801	-306 237	-308 595	-319 428	-318 174	-317 954
Toimintakate	-564 122	-188 951	-186 777	-198 299	-197 039	-196 528

4 Tuloslaskelmaosa

Talousarvion tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä taloudellisen käyttöiän mukaisiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa lasketaan yhteen talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot (ulkoiset ja sisäiset). Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- Toimintakate kertoo, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla.
- Vuosikate ilmoittaa paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen.
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.
- Tilikauden yli- tai alijäämä sisältää niin sanotut tuloksenkäsittelyerät eli poistoeron, varausten ja rahastojen muutokset. Tilikauden yli- tai alijäämä lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Vertailussa tilinpäätökseen 2022 on huomioitava kaupungin toiminnassa tapahtuneet muutokset. Talousarvio 2023 on kaupunkitasolla sama sekä alkuperäisessä että muutetussa talousarviossa. Kustannuksia vuosina 2025-2027 kasvattaa valtiolta kunnille siirtyvät TE-palvelut, niiden rahoitus lisää valtionosuuksia.

Tuloslaskelma (ulk.+sis.) 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	122 182	115 554	119 914	119 225	119 231	119 522
Myyntituotot	33 623	28 107	32 093	31 947	31 992	32 199
Maksutuotot	4 316	3 824	3 948	3 943	3 943	3 943
Tuet ja avustukset	9 852	7 674	8 144	7 850	7 754	7 850
Muut toimintatuotot	74 391	75 949	75 729	75 485	75 542	75 530
Valmistus omaan käyttöön	1 498	1 731	1 904	1 904	1 904	1 904
Toimintakulut	-687 801	-306 236	-308 595	-319 428	-318 174	-317 954
Henkilöstökulut	-141 676	-136 708	-136 441	-139 116	-139 293	-139 956
Palkat ja palkkiot	-108 757	-107 853	-109 176	-111 375	-111 510	-112 073
Henkilösivukulut	-32 918	-28 855	-27 265	-27 741	-27 783	-27 883
Eläkekulut	-28 740	-24 347	-23 889	-24 293	-24 329	-24 414
Muut henkilösivukulut	-4 179	-4 508	-3 375	-3 448	-3 454	-3 469
Palvelujen ostot	-455 189	-70 323	-73 884	-74 221	-73 894	-74 023
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 168	-24 478	-22 164	-22 006	-21 818	-21 712
Avustukset	-8 299	-16 850	-14 641	-22 268	-21 138	-20 588
Muut toimintakulut	-56 469	-57 877	-61 464	-61 817	-62 032	-61 676
Toimintakate	-564 122	-188 951	-186 777	-198 299	-197 039	-196 528
Verotulot	380 975	206 000	201 800	209 500	214 900	219 400
Valtionosuudet	179 179	16 600	-4 083	10 152	12 267	14 584
Rahoitustuotot ja -kulut	9 076	6 517	6 321	7 221	6 721	5 721
Korkotuotot	2 094	2 841	1 940	1 940	1 940	1 940
Muut rahoitustuotot	11 063	8 690	11 990	12 490	12 990	12 990
Korkokulut	-2 322	-4 505	-7 400	-7 000	-8 000	-9 000
Muut rahoituskulut	-1 760	-509	-209	-209	-209	-209
Vuosikate	5 108	40 166	17 261	28 574	36 849	43 177
Poistot ja arvonalentumiset	-25 181	-28 300	-27 600	-27 883	-28 362	-30 500
Suunnitelman muk. poistot	-25 061	-28 300	-27 600	-27 883	-28 362	-30 500
Arvonalentumiset	-120	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 074	11 866	-10 339	691	8 487	12 677
Poistoeron muutos	71	71	71	71	71	71
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-20 002	11 937	-10 268	762	8 558	12 748

Seuraavassa on esitetty kaupungin ulkoinen tulolaskelma (sisäiset erät eliminoitu). Ulkoisesta eli virallisesta tuloslaskelmasta lasketaan tunnusluvut.

Tuloslaskelma (ulk.) 1000 e	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	51 455	43 961	44 410	42 568	42 476	42 443	42 782
Myyntituotot	13 121	8 167	7 900	7 693	7 674	7 681	7 935
Maksutuotot	4 258	3 799	3 610	3 904	3 899	3 899	3 899
Tuet ja avustukset	9 852	7 674	8 400	8 144	7 850	7 754	7 850
Muut toimintatuotot	24 224	24 321	24 500	22 827	23 052	23 109	23 097
Valmistus omaan käyttöön	1 498	1 731	1 600	1 904	1 904	1 904	1 904
Toimintakulut	-617 075	-234 643	-238 030	-231 249	-242 679	-241 387	-241 214
Henkilöstökulut	-141 676	-136 708	-140 000	-136 441	-139 116	-139 293	-139 956
Palkat ja palkkiot	-108 757	-107 853	-111 200	-109 176	-111 375	-111 510	-112 073
Henkilösivukulut	-32 918	-28 855	-28 800	-27 265	-27 741	-27 783	-27 883
Eläkekulut	-28 740	-24 347	-24 300	-23 889	-24 293	-24 329	-24 414
Muut henkilösivukulut	-4 179	-4 508	-4 500	-3 375	-3 448	-3 454	-3 469
Palvelujen ostot	-434 771	-50 380	-51 380	-49 423	-49 888	-49 522	-49 699
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 995	-24 479	-24 000	-22 164	-22 006	-21 818	-21 712
Avustukset	-8 299	-16 850	-16 150	-14 641	-22 268	-21 138	-20 588
Muut toimintakulut	-6 334	-6 225	-6 500	-8 579	-9 401	-9 616	-9 260
Toimintakate	-564 122	-188 951	-192 020	-186 777	-198 299	-197 039	-196 528
Verotulot	380 975	206 000	211 500	201 800	209 500	214 900	219 400
Valtionosuudet	179 179	16 600	16 600	-4 083	10 152	12 267	14 584
Rahoitustuotot ja -kulut	9 076	6 517	3 800	6 321	7 221	6 721	5 721
Korkotuotot	2 094	2 841	2 900	1 940	1 940	1 940	1 940
Muut rahoitustuotot	11 063	8 690	7 300	11 990	12 490	12 990	12 990
Korkokulut	-2 322	-4 505	-5 700	-7 400	-7 000	-8 000	-9 000
Muut rahoituskulut	-1 760	-509	-700	-209	-209	-209	-209
Vuosikate	5 108	40 166	39 880	17 261	28 574	36 849	43 177
Poistot ja arvonalentumiset	-25 181	-28 300	-28 000	-27 600	-27 883	-28 362	-30 500
Suunnitelman muk. poistot	-25 061	-28 300	-28 000	-27 600	-27 883	-28 362	-30 500
Arvonalentumiset	-120	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 074	11 866	11 880	-10 339	691	8 487	12 677
Poistoeron muutos	71	71	71	71	71	71	71
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-20 002	11 937	11 951	-10 268	762	8 558	12 748
Tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	8,4	18,9	18,8	18,6	17,6	17,7	17,9
Vuosikate, % poistoista	20,3	141,9	142,4	62,5	102,5	129,9	141,6
Vuosikate euroa/asukas	64	512	508	222	370	482	571
Kertynyt yli-/alijäämä	-455	11 482	11 496	1 228	1 990	10 548	23 296
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-6	146	147	16	26	138	308
Asukasmäärä	79 434	78 462	78 462	77 916	77 145	76 391	75 659
Toimintakatteen muutos %	3,3	-66,5	-66,0	-2,7	6,2	-0,6	-0,3

Toimintatuotot vuonna 2024 ovat 42,7 milj. euroa. Toimintakuluiksi muodostuu -231,2 milj. euroa. Henkilöstökulut ovat 136,4 milj. euroa. Vaikka henkilöstömäärä vähenee, valtakunnalliset palkkaratkaisut ovat lisänneet henkilöstökuluja. Talouden sopeuttamistoimenpiteet vähentää toimintakuluja kakista tiliryhmistä. Valkealan monitoimitalon valmistuminen näkyy muiden toimintakulujen kasvuna.

Toimintakatteeksi vuonna 2024 muodostuu -186,8 milj. euroa. Toimintatuotot kattavat 18,6 % toimintakuluista.

Korkotuottojen kertymä vuonna 2024 on 1,9 milj. euroa, josta antolainojen korkotuotot ovat 1,8 milj. euroa. Korkokulut ovat 7,4 milj. euroa. Ne muodostuvat lainojen korkokuluista 7,0 milj. euroa ja maksuliikennetilin korosta 0,4 milj. euroa. Korkokulut kasvavat lainamäärän lisääntymisen ja korkotason nousun vuoksi.

Rahoitustuottojen kertymä vuodelle 2024 on 12,0 milj. euroa. Osinkotuottotavoitteeksi on asetettu 10,7 milj. euroa. Arvopapereiden luovutusvoittoja arvioidaan saatavan 1,0 milj. euroa ja muita rahoitustuottoja 0,3 milj. euroa. Rahoituskulut, 0,2 milj. euroa, muodostuvat pääosin arvopapereiden luovutustappiosta.

Vuosikatteen muodostuu 17,3 milj. euroa ja se kattaa suunnitelman mukaiset poistot 62,5 prosenttisesti. Suunnitelman mukaisten poistojen arvioidaan olevan 27,6 milj. euroa ja poistoeron muutokset noin 0,1 milj. euroa. Tilikauden alijäämäksi vuonna 2024 muodostuu -10,3 milj. euroa. Talousarviovuoden 2024 ja taloussuunnitelmavuosien kertyneen yli-/alijäämän sekä toimintakateen muutoksessa laskennassa on huomioitu tilinpäätösennusteen 2023 mukaiset luvut.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / toimintakulut, %

$$= 100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittää kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista, %

$$= 100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kaupungin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistoalaisten investointien omahankinta-menoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kaupungin toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Erityisesti silloin, kun kaupungin talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot koostuvat tulo-, yhteisö- ja kiinteistöverosta. Kouvolan kaupungin vuoden 2024 tuloveroksi esitetään 8,90 prosenttia.

Vuoden 2024 kiinteistöveroprosentteja ei ole vielä vahvistettu. Hallituksen esityksen kiinteistöverolain muuttamisesta mukaan maapohjan kiinteistöveroprosentti eriytettäisiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alaraja korotettaisiin yleisen kiinteistöveroprosentin alarajasta 0,93:sta 1,30:aan. Yläraja säilyisi 2,00 prosentissa. Muutoksella ei ole vaikutusta Kouvolan kiinteistöveroprosentteihin.

Kouvolan kiinteistöveroprosentit säilyvät aiemmalla tasolla:

- maapohjan kiinteistövero 1,45 % (vaihteluväli 1,30-2,00, Hallituksen esitysluonnos 18.9.2023)
- yleinen kiinteistövero 1,45 % (vaihteluväli 0,93-2,00)
- vakituisten asuntojen kiinteistövero 0,65 % (vaihteluväli 0,41-1,00)
- muiden asuinrakennuksien kiinteistövero 1,35 % (vaihteluväli 0,93-2,00)
- voimalaitoksien kiinteistövero 3,10 % (vaihteluväli 0,93-3,10)
- rakentamattoman rakennuspaikan veroa ei määritetä erikseen, jolloin se on sama kuin yleinen kiinteistöveroprosentti (jos määritetään, vaihteluväli 2,00-6,00)

Verotulot, 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnan tulovero	314 413	152 000	148 500	155 000	159 000	163 000
Kiinteistövero	30 016	30 000	31 300	31 300	31 400	31 400
Osuus yhteisöveron tuotosta	36 546	24 000	22 000	23 200	24 500	25 000
Yhteensä	380 975	206 000	201 800	209 500	214 900	219 400

Valtionosuudet jakautuvat valtiovarainministeriön hallinnoimaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaiseen valtionosuuteen, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuudet sisältävät vuosittainen paljon muutoksia. Kaupungin opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on negatiivinen, koska kunnilta peritään valtionosuuksien yhteydessä omarahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen (192,82 euroa/asukas v. 2023). Myös lukiokoulutuksesta kaupungilta peritään omarahoitusosuus, mutta opetuksen järjestäjänä kaupunki saa lukiokoulutuksesta oppilaskohtaisen valtionosuuden.

Peruspalveluiden valtionosuuksista vähennetään toteutuneisiin sote- ja pelakustannuksiin perustuvat kustannusten siirto kunnilta valtiolle sekä tulopohjan tasaus. Lisäksi vuosina 2024 ja 2025 leikataan vuonna 2023 maksettujen siirtyvien tulojen liikaa maksettu valtionosuus.

Valtionosuudet, 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	142 227	10 800	-9 812	3 604	5 240	6 922
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-7 243	-7 500	-7 416	-7 416	-7 416	-7 416
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 350	0	0	0	0	0
Verotulomenetyksen kompensatio	42 846	13 300	13 145	13 964	14 443	15 078
Yhteensä	179 179	16 600	-4 083	10 152	12 267	14 584

4.1 Investointiosa

Investointimenot talousarviovuodelle 2024 ovat yhteensä 34,6 milj. euroa. Investointitulot, 0,6 milj. euroa, muodostuvat lähes kokonaan investointien luovutustuloista, joita kertyy 0,5 milj. euroa. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 34,0 milj. euroa vuodelle 2024, josta kärkihankkeiden osuus on 4,1 milj. euroa. Investoinneissa noudatetaan 10 vuoden investointisuunnitelmaa, jota tarkastellaan ja päivitetään jatkuvasti.

Kehitys- ja sopeuttamistoimet vaikuttavat laajasti investointien priorisointeihin. Korjausrakentaminen on edelleen erittäin vähäistä, kiireellisiä korjaushankkeita tehdään lähinnä pieninvestointien kautta. Rakennusinvestoinneissa korostuu panostus lapsiin ja nuoriin strategian mukaisesti, mikä näkyy vahvana panostuksena koulurakentamiseen. Rakennusinvestoinnissa korostuu aiempaa enemmän käyttötaloussäästöjen hakeminen. Pienemmissä investoinneissa tämä tarkoittaa esimerkiksi huomion kiinnittämistä takaisinmaksuaikaan (lämmitystapamuutokset). Isoissa investoinneissa laaditaan kaupunkitasoinen käyttötalouselaskelma, jolla todennetaan kustannusvaikutukset.

Kymmenvuotissuunnitelman investointeja on tarkasteltu ja haettu niistä kustannussäästöjä. Vuonna 2018 arvioituihin hintoihin on lisätty ainoastaan viisi prosenttia kustannusten nousua. Tämä tarkoittaa, että alkuperäisiä suunnitelmia on pakko supistaa. Koulujen ja päiväkotien osalta aikataulua on edelleen tarkennettu. Aikaisemmat verkkopäätökset viedään toteutukseen, vaikkakin pienempinä kuin aiemmin on arvioitu.

Talouden tasapainottamiseksi yhdyskuntatekniikan perusinvestointeja on supistettu tulevilta vuosilta. Perusinvestointitaso tulee vähenemään viime vuosien keskiarvosta noin 13,3 milj. eurosta noin 8 milj. euroon vuosina 2024 ja 2025. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdyskuntatekniikka tulee keskittymään yhä enemmän korjausinvestointeihin. Uusinvestointeja arvioidaan suunnittelukaudella erittäin kriittisesti. Investointien hyötyjen tulee kattaa niistä aiheutuvat poistojen lisäykset. Yhdyskuntatekniikan poistot ovat kasvaneet 2015-2023 vuosien aikana 7 milj. euroa vuositasolla.

Aineettomat hyödykkeet

ICT-investointeihin on vuodelle 2024 varattu 0,9 milj. euroa. ICT-investointeja kohdistetaan digitalisaation keinoin tapahtuvaan toimintaprosessien kehittämiseen sekä lainsäädännön vaatimiin toimenpiteisiin. Digitalisaation tulee näkyä niin sisäisten toimintaprosessien kehittymisenä kuin kuntalaisille suunnatuissa palveluissa, joissa tietoturva ja saavutettavuus ovat merkittävässä roolissa. ICT-investoinneilla edistetään sisäisten toimintaprosessien kehittämistä sekä kuntalaisille tarjottavien palveluiden digitalisointia. Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmää uudistetaan vastaamaan paremmin palvelutarvetta ja lain vaatimuksia. Investoinneissa huomioidaan myös TE24 ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) tuomat ICT muutostarpeet sekä HR-järjestelmän uusinta. Myös rakennusvalvonnan arkiston siirtäminen sähköiseen arkistoon jatkuu.

Yhdyskuntatekniikan pitkävaikutteisiin menoihin on varattu vuodelle 2024 kaupungin osuus hulevesien investointeihin yhteensä noin 0,3 milj. euroa.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueiden hankintaan on varattu 2,5 milj. euroa ja luovutustuloja on 0,5 milj. euroa. Määrärahasta on varattu 1,0 milj. euroa yritystonttituotantoon.

Tilapalveluiden rakennusinvestointeihin vuodelle 2024 on varattu 18,3 milj. euroa:

- Marjoniemen yhtenäiskoulu 1,0 milj. euroa (kokonaiskustannusarvio 42,0 milj. euroa)
- pääkirjaston peruskorjaus 0,2 milj. euroa (10,7 milj. e)
- teatteri 0,3 milj. euroa (30,0 milj. e)
- Urheilupuiston uimahalli 7,7 milj. euroa (32,8 milj. e)

- Lumon Areena, Kouvolan jäähalli 1,4 milj. euroa (7,3 milj. e)
- Eskolanmäen liikuntahalli 2,9 milj. euroa (5,0 milj. e).

Muulla rahoituksella rakennetaan Valkealan monitoimitaloa 4,5 milj. eurolla (kokonaiskustannusarvio 29,9 milj. euroa), Inkeröisten monitoimitaloa 17,0 milj. eurolla (30,8 milj. e), Kuusankosken yhtenäiskoulu 0,1 milj. euroa (22,2 milj. e) ja Kaunisnurmen päiväkotia 1,5 milj. eurolla (8,0 milj. e). Pienten lasten taloja suunnitellaan Pohjois-Valkealaan ja Sippolaan.

Tulevien hankkeiden hankesuunnitteluihin varataan 0,2 milj. euroa ja ensikalustuksiin noin 1,2 milj. euroa. Monitoimiareenan valmistelua Urheilupuistoon jatketaan yhdessä konsultin kanssa niin, että siinä haetaan kumppanuutta yksityisen toimijan kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön investointiavustuksia liikunta- ja kulttuuritilojen peruskorjaus- ja perustamishankkeisiin tullaan hakemaan mm. teatterin uudisrakennukseen sekä peruskorjaukseen, koulujen yhteyksissä oleviin liikuntatiloihin, uimahallin rakentamiseen ja peruskorjaukseen sekä muiden liikuntatilojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen. Avustukset huomioidaan kaupungin talousarviossa, kun ministeriö vahvistaa rahoitussuunnitelmansa.

Pieninvestointeihin vuodelle 2024 on varattu 2,5 milj. euroa ja energiatehokkuusinvestointeihin 1,0 milj. euroa. Pieninvestointina toteutetaan kiinteistöjen korjaustöitä, jotta omalle palvelutuotannolle voidaan tarjota terveelliset ja turvalliset tilat. Pieninvestointiprosessia uudistetaan ja lautakunnat käsittelevät pieninvestointien priorisointia syksyn aikana ennen kuin kaupunginhallitus tekee pieninvestointikohteista päätöksen osana käyttösuunnitelmaa.

Kaupungin poistosuunnitelman mukaan hallinto- ja laitosrakennusten poisto-aika on 20 vuotta. Marjoniemen ja Korian yhtenäiskouluille sekä teatterin ja uimahallin laajennuksiin on perusteltu määritellä poistoajaksi 30 vuotta taloudelliseen poisto-aikaan perustuen.

Yhdyskuntatekniikan perusinvestoinnit ovat noin 8,4 milj. euroa ja rahoitusosuuksia arvioidaan saatavan noin 0,1 milj. euroa. Katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien investointeihin on varattu 4,6 milj. euroa, viheralueisiin, siltoihin ja erikoisrakenteisiin 0,7 milj. euroa ja ulkovalaistukseen noin 0,3 milj. euroa.

Käyrälammen alueen investointeihin on varattu 2,3 milj. euroa. Aluetta vahvistetaan kaupungin matkailupalveluiden keskuksena sekä kaupunkilaisten monipuolisena virkistysalueena. Suunnittelukaudelle varataan määrärahoja alueen infran parantamiseen, joilla edistetään yksityisten investointien toteuttamista alueelle. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa nykyistä enemmän matkailupalveluiden sijoittumista Käyrälammelle. Ohjausryhmä on linjannut vuonna 2024 toteutettaviksi investoinneiksi mm. Käyrälammenraitti ja sen ympärille rakennettavat puistoalueet sekä ydinkeskustan ja Tykkimäen suunnista tulevien kevyen liikenteen väylien parantaminen.

Yritysalueiden tonttutuotannon kasvattamiseen on varattu investointimäärärahaa 1,8 milj. euroa jakautuen maanhankinnan sekä yhdyskuntatekniikan investointeihin. Hanketta toteutetaan hankkeen ohjausryhmän hyväksymän projektisuunnitelman mukaisesti. Yritystonttutuotantoa kasvatetaan Teholan, Jokelan, ydinkeskustan, Korjalan, Tervaskankaan, Korian ja Suviojan alueilla. Projektisuunnitelmassa on määritelty uusien yritysalueiden maanhankinnan, asemakaavoituksen, infran rakentamisen, tonttien esirakentamisen sekä tonttien luovutuksen aikataulut.

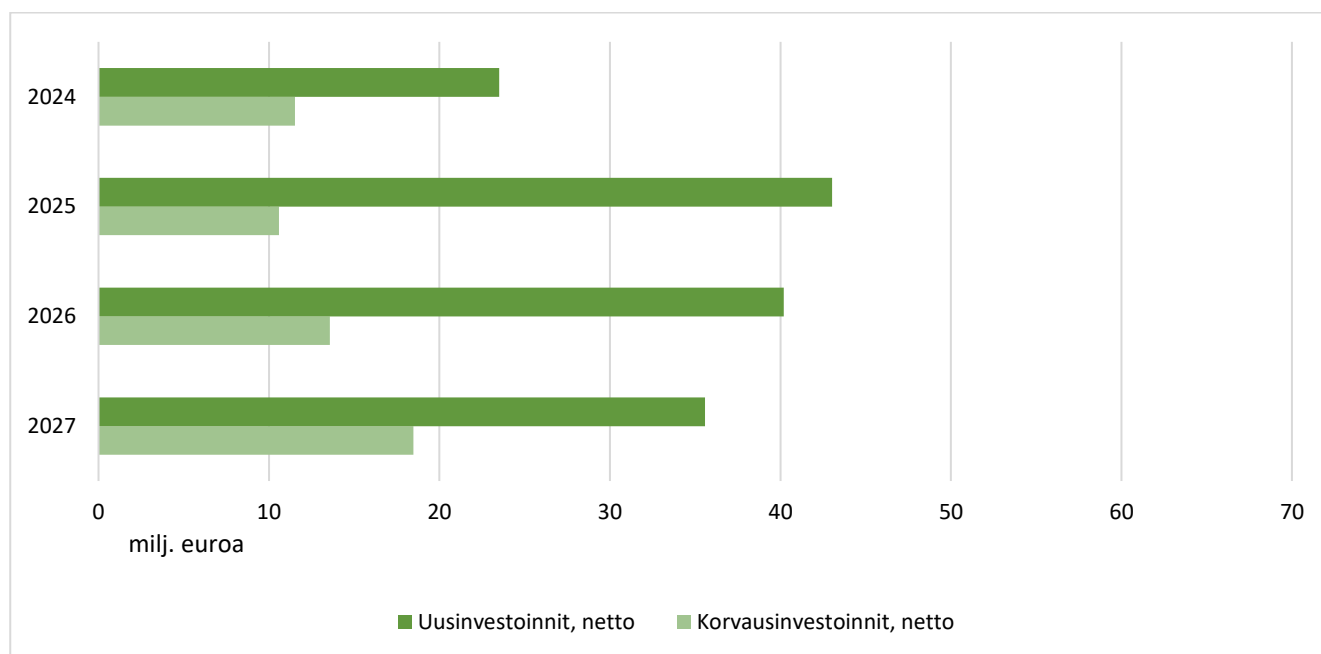
Sijoitukset

Osakkeisiin ja osuuksiin on varattu noin 0,3 milj. euroa mm. sijoitukseen Itärata Oy -hankeyhtiöön sekä muihin mahdollisiin kaupunginhallituksen osake- ja osuussijoitusten hankintoihin.

Investoinnit sis. kärkihankkeet 1000 e	TA 2023	MTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Aineettomat hyödykkeet	-2 075	-2 072	-1 193	-1 570	-1 570	-1 570
Aineelliset hyödykkeet	-40 528	-40 528	-33 163	-50 490	-56 075	-54 285
Sijoitukset	-260	-3 260	-290	-410	-410	-1 080
Investointimenot yhteensä	-42 863	-45 860	-34 646	-52 470	-58 055	-56 935
Rahoitusosuudet	378	378	0	0	0	0
Investointien luovutustulot	500	500	618	1 000	1 000	2 000
Investointitulot yhteensä	878	878	618	1 000	1 000	2 000
Nettoinvestoinnit yhteensä	-41 985	-44 982	-34 029	-51 470	-57 055	-54 935
Leasing, vuokraus tai muu rahoitusmalli	-29 870	-29 870	-29 594	-28 100	-12 100	-3 400

Kärkihankkeet 1000 e		TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	Kokonais- kust.arvio
Yritysalueet	Menot	-5 000	-1 750	-675	-900	-675	-11 000
Yritysalueet	Tulot		0	0	0	0	0
Yritysalueet	Netto	-5 000	-1 750	-675	-900	-675	-11 000
Käyrälammen alueen kehittäminen	Menot	-3 452	-2 300	-380	0	-2 950	-12 891
Käyrälammen alueen kehittäminen	Tulot	289	0	0	0	0	379
Käyrälammen alueen kehittäminen	Netto	-3 163	-2 300	-380	0	-2 950	-12 512
Kärkihankkeet yhteensä	Menot	-8 452	-4 050	-1 055	-900	-3 625	-23 891
Kärkihankkeet yhteensä	Netto	-8 163	-4 050	-1 055	-900	-3 625	-23 512
Nettoinvestoinnit ilman kärkihankkeita		-33 822	-29 979	-50 415	-56 155	-51 310	

Kaupungin taseeseen tulevista investoinneista vuonna 2024 korvausinvestointien osuus on 11,5 milj. euroa ja uusinvestointien 23,5 milj. euroa. Suunnitelmavuosina korvausinvestointeja on 10,6-18,5 milj. euroa ja uusinvestointeja 35,6-43,0 milj. euroa.

4.1.1.1 Uus- ja korvausinvestoinnit vuosina 2024-2027

Investointisuunnitelma vuosina 2024-2027

Investoinnit projekteittain kaupunginhallituksen alainen toiminta, 1000 e							
	KI/UI	Menot Tulot	Kust.arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
ICT-investoinnit	UI	Menot		-943	-900	-900	-900
Osakkeet ja osuudet	UI	Menot		-290	-410	-410	-1 080
Tilojen hankesuunnittelut	KI	Menot		-200	-200	-200	-100
Kouvolan jäähalli	KI	Menot	-7 300	-1 363	-690	0	0
Kaupungintalo Kouvola	KI	Menot	-12 000	0	0	-200	-5 500
Mansikka-ahon liikuntahalli	KI	Menot	-5 000	0	0	-100	-100
Pääkirjaston peruskorjaus	KI	Menot	-10 700	-150	-200	-5 000	-4 550
Energiatehokkuusinvestoinnit	KI	Menot		-1 000	-1 000	0	0
Pieninvestoinnit	KI	Menot		-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Teatteri, laajennus ja peruskorjaus	UI/KI	Menot	-30 000	-275	-1 000	-7 000	-11 000
Marjoniemen yhtenäiskoulu	UI	Menot	-42 000	-1 000	-14 000	-14 000	-12 900
Uusi uimahalli	UI	Menot	-32 800	-7 700	-15 700	-8 520	0
Korian yhtenäiskoulu	UI	Menot	-10 700	0	0	-100	-200
Liikuntahalli Eskolanmäki	UI	Menot	-5 000	-2 900	-2 000	0	0
Liikuntahalli Naukio	UI	Menot	-5 000	0	-1 000	-3 600	-400
Kalustus rakennushankkeisiin	UI	Menot		-1 170	-550	-1 375	-860
Yhteensä	KI/UI	Menot	-160 500	-19 491	-40 150	-43 905	-40 090

Investoinnit projekteittain tekninen lautakunta, 1000 e							
	KI/UI	Menot/ Tulot	Kust.arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Maa- ja vesialueet	UI	Menot	0	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Maa- ja vesialueet	UI	Tulot	0	500	1 000	1 000	2 000
Maa- ja vesialueet	UI	Netto	0	-2 000	-1 500	-1 500	-500
Muut pitkävaikuttiset menot	KI	Menot	0	-100	-70	-70	-70
KI Kadut tiet ja kevyt liikenne	KI	Menot	0	-4 140	-4 200	-3 400	-4 000
KI Viheralueet	KI	Menot	0	-550	-400	-740	-700
KI Sillat ja erikoisrakenteet	KI	Menot	0	-745	-600	-850	-300
KI Ulkovaistutus	KI	Menot	0	-250	-200	0	-100
KI Suunn. ja pieninvestoinnit	KI	Menot	0	-250	-250	-300	-300
KI Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Menot	0	-240	-240	-210	-250
KI Liikenteen ohjauslaitteet	KI	Menot	0	-30	-30	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	UI	Menot	0	-150	-600	-600	-600
UI Kadut tiet ja kevyt liikenne	UI	Menot	0	-460	-1 200	-2 790	-3 150
UI Viheralueet	UI	Menot	0	-700	-510	-50	-700
UI Ulkovaistutus	UI	Menot	0	0	0	-100	-100
UI Suunn. ja pieninvestoinnit	UI	Menot	0	-230	-250	-400	-400
UI Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Menot	0	-660	-165	-1 210	0
UI Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Tulot	0	68	0	0	0
UI Liikenteen ohjauslaitteet	UI	Menot	0	-100	-50	-30	-50
UI Liikenteen ohjauslaitteet	UI	Tulot	0	50	0	0	0
Yritysalueet	UI	Menot	-11 000	-1 750	-675	-900	-675
Yritysalueet	UI	Tulot	0	0	0	0	0
Yritysalueet	UI	Netto	-11 000	-1 750	-675	-900	-675
Käyrälammen kehittäminen	UI	Menot	-12 891	-2 300	-380	0	-2 950
Käyrälammen kehittäminen	UI	Tulot	379	0	0	0	0
Käyrälammen kehittäminen	UI	Netto	-12 512	-2 300	-380	0	-2 950
Yhteensä	KI/UI	Menot	-23 891	-15 155	-12 320	-14 150	-16 845
Yhteensä	KI/UI	Tulot	379	618	1 000	1 000	2 000
Yhteensä	KI/UI	Netto	-23 512	-14 538	-11 320	-13 150	-14 845

Investoinnit projekteittain kaupunki, 1000 e	KI/UI	Menot/ Tulot	Kust.arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Investoinnit yhteensä		Menot	-184 391	-34 646	-52 470	-58 055	-56 935
Investoinnit yhteensä		Tulot	379	618	1 000	1 000	2 000
Investoinnit yhteensä		Netto	-184 012	-34 029	-51 470	-57 055	-54 935

Vaihtoehtoiset rahoitusmallit, 1000 e		Menot/ Tulot	Kust.arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Valkealan monitoimitalo		Menot	-29 900	-4 494	0	0	0
Kuusankosken yhtenäiskoulu		Menot	-22 200	-1 000	-9 500	-9 500	-2 200
Inkeröisten monitoimitalo		Menot	-30 800	-17 000	-6 800	0	0
Kaunisnurmen päiväkotit 10 ryhmää		Menot	-8 000	-1 500	-5 000	-1 400	0
Pohjois-Valkealan päiväkotit ja alkuopetus 1-2		Menot	-2 400	0	0	0	-1 200
Sippolan päiväkotit ja alkuopetus 1-2		Menot	-2 400	0	-1 200	-1 200	0
Keskuskeittiö uudisrakennus		Menot	-7 800	-3 900	-3 900	0	0
Mansikkamäen koulun ruokailutilat		Menot	-3 400	-1 700	-1 700	0	0
Yhteensä		Menot	-106 900	-29 594	-28 100	-12 100	-3 400
Investoinnit yhteensä (sis. vaihtoeht.rah.mallit)		Menot		-64 240	-80 570	-70 155	-60 335
Investoinnit yhteensä (sis. vaihtoeht.rah.mallit)		Tulot		618	1 000	1 000	2 000
Investoinnit yhteensä (sis. vaihtoeht.rah.mallit)		Netto		-63 623	-79 570	-69 155	-58 335

5 Rahoitusosa

Rahoituslaskelma 1000 e	TP 2022	MTA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	5 108	40 166	39 880	17 261	28 574	36 849	43 177
Tulorahoituksen korjauserät	-13 065	-1 290	-1 809	-1 195	-1 370	-1 425	-1 415
Toiminnan rahavirta	-7 957	38 876	38 071	16 066	27 204	35 424	41 762
Investointien rahavirta							
Investointimenot yhteensä	-35 017	-45 860	-35 300	-34 646	-52 470	-58 055	-56 935
Rahoitusosuudet	2 342	378	500	118	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 076	1 790	2 373	1 695	2 370	2 425	3 415
Investointien rahavirta	-26 598	-43 692	-32 427	-32 834	-50 100	-55 630	-53 520
Toiminnan ja investointien rahavirta	-34 556	-4 816	5 644	-16 767	-22 896	-20 206	-11 758
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	93	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Antolainasaamisten vähennykset	75	52 069	52 069	167	137	3 250	3 426
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000	35 000	35 000	60 000	83 000	52 000	59 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-43 184	-34 000	-34 000	-31 600	-60 000	-35 000	-50 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	85 640	-50 000	-35 000				
Oman pääoman muutokset	-415						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 138		-30 000				
Rahoituksen rahavirta	85 070	2 869	-12 131	28 367	22 937	20 050	12 226
Vaikutus maksuvalmiuteen	50 515	-1 947	-6 487	11 600	42	-156	468
Rahavarat 31.12.	30 506	28 559	24 019	35 619	35 660	35 504	35 972
Rahavarat 1.1.	30 284	30 506	30 506	24 019	35 619	35 660	35 504
Tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-82,5	-74,2	-63,7	-34,7	-103,1	-88,8	-66,0
Investointien tulorahoitus, %	15,6	88,3	114,6	50,0	54,5	63,5	75,8
Lainakanta, 1 000 euroa	349 539	300 539	315 539	343 939	366 939	383 939	392 939
Lainakanta e/as	4 400	3 830	4 022	4 414	4 756	5 026	5 194
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	1,1	1,0	0,5	0,7	0,8	0,9
Asukasluku vuoden lopussa	79 434	78 462	78 462	77 916	77 145	76 391	75 659

Rahoituslaskelman toiminnan rahavirta muodostuu tuloslaskelman vuosikatteesta, satunnaisista eristä ja tulorahoituksen korjauseristä. Vuosikatteeseen ja satunnaisiin eriin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutusvoitot ja -tappiot oikaistaan tulorahoituksen korjauserissä. Luovutusvoittoja on arvioitu vuonna 2024 saatavan 1,2 milj. euroa. Toiminnan rahavirta osoittaa käytettävissä olevan tulorahoituksen määrän investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2024 ovat 34,6 milj. euroa ja niihin arvioidaan saatavan rahoitusosuuksia 0,1 milj. euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja 1,7 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran tavoitteena pitkällä aikavälillä pitää olla investointien rahoitus omarahoituksella. Kestävä investointitaso riippuu poistojen sekä käytettävissä olevan tulorahoituksen määrästä.

Rahoituksen rahavirta muodostuu antolainauksen ja lainakannan muutoksista. Antolainauksen muutoksissa esitetään taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien lainasaamisten lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja talousarviovuoden lyhennykset sekä mahdolliset nettomuutokset lyhytaikaisissa lainoissa. Vuonna 2024 lainakannan arvioidaan kasvavan 28,4 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen lisäystä on 60,0 milj. euroa ja lyhennyksiä 31,6 milj. euroa.

Taloussuunnittelukaudella laskennallisen lainanhoitokatteen arvioidaan olevan 0,4-0,8 välillä. Rahoituslaskelmassa on käytetty vertailuna vuoden 2023 tilinpäätösennustetta, jotta lainakannan määrä on oikealla tasolla.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet (mutta ei luovutustuloja).

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kaupungin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kaupungin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluvun arvo on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

6 Liitteet

6.1 Tilivelvolliset

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot

Lautakunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Konsernipalvelut:

Kaupunginjohtaja
 Apulaiskaupunginjohtaja
 Kehitysjohtaja (täyttämättä)
 Arviointipäällikkö
 Hallintojohtaja
 Henkilöstöjohtaja
 Viestintä- ja markkinointipäällikkö
 Talousjohtaja
 Tietohallintojohtaja
 Hyvinvointipäällikkö
 Toimitilajohtaja

Sivistys/kasvatus- ja opetus:

Sivistysjohtaja
 Kasvatus- ja opetusjohtaja
 Varhaiskasvatuspäällikkö

Opetuspalvelupäällikkö

Sivistys/liikunta- ja kulttuuri:

Liikuntapäällikkö
 Liikuntapaikkapäällikkö
 Kirjastopalvelujohtaja
 Museonjohtaja
 Kulttuuripäällikkö
 Kulttuuritalojen tuotantopäällikkö
 Kansalaisopiston rehtori

Tekniikka ja ympäristö:

Tekninen johtaja
 Ympäristöjohtaja
 Kaupungeingeodeetti
 Kaupungininsinööri
 Jätehuoltopäällikkö
 Kiinteistöpalvelujohtaja

6.2 Investointien 10 vuoden suunnitelma

Investointikohde	Elinkeinopol/ Perusinv.	Alkuperäinen kust.arvio	Kustannus- arvio	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	TA 2029	TA 2030	TA 2031	TA 2032	TA 2033
Osakkeet ja osuudet	E			-290	-410	-410	-1 080	-1 380	-1 380	-320	-100	-500	-500
Ict-investoinnit	P			-943	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900
Marjoniemen yhtenäiskoulu	P	-43 450	-42 000	-1 000	-14 000	-14 000	-12 900	0	0	0	0	0	0
Korian yhtenäiskoulu	P	-10 170	-10 700	0	0	-100	-200	-5 400	-5 000	0	0	0	0
Pääkirjaston peruskorjaus	P	-10 200	-10 700	-150	-200	-5 000	-4 550	-800	0	0	0	0	0
Teatteri laajennus ja peruskorjaus	E	-30 000	-30 000	-275	-1 000	-7 000	-11 000	-8 000	-2 600	0	0	0	0
Uimahalli peruskorjaus ja laajennus	E	-28 755	-32 800	-7 700	-15 700	-8 520	0	0	0	0	0	0	0
Jäähalli Kouvola	P	-5 622	-7 300	-1 363	-690	0	0	0	-1 713	-1 850	0	0	0
Mansikka-ahon liikuntahalli peruskorjaus	P	-4 746	-5 000	0	0	-100	-100	-3 000	-1 800	0	0	0	0
Liikuntahalli Eskolanmäki	P	-2 825	-5 000	-2 900	-2 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikuntahalli Naukio peruskorjaus tai uudisrakennus	P	-2 825	-5 000	0	-1 000	-3 600	-400	0	0	0	0	0	0
Kaupungintalo peruskorjaus	P	-12 430	-12 000	0	0	-200	-5 500	-5 500	-800	0	0	0	0
Korjausrakentamishankkeet (erittelemätön)	P			0	0	0	0	0	0	-6 000	-8 000	-8 000	-10 000
Kalustus rakennushankkeisiin	P			-1 170	-550	-1 375	-860	-500	-250	-250	-250	-250	-250
Tilojen hankesuunnitelut	P			-200	-200	-200	-100	-100	-100	-100	-100	-300	-300
Pieninvestoinnit/tilapalvelut	P			-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Energiatehokkuusinvestoinnit	P			-1 000	-1 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	P			-2 000	-1 500	-1 500	-500	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0
Muut pitkävaik. menot/tela	P			-250	-670	-670	-670	-670	-670	-670	-670	-670	0
Kärkihankkeet/Yritysalueet	E	-11 000		-1 750	-675	-900	-675	-750	-750	-750	-750	0	0
Kärkihankkeet/Käyrälampi	E	-12 276	-12 512	-2 300	-380	0	-2 950	0	0	0	0	0	0
Tela/perusininvestoinnit	P			-8 238	-8 095	-10 080	-10 050	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Yhteensä (nettoinvestoinnit)				-34 029	-51 470	-57 055	-54 935	-42 500	-31 463	-26 340	-26 270	-26 120	-26 450
Muut rahoitusmuodot													
Valkealan monitoimitalo	P	-29 900		-4 494	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusankosken yhtenäiskoulu	P	-21 175	-22 200	-1 000	-9 500	-9 500	-2 200	0	0	0	0	0	0
Inkeröisten monitoimitalo	P	-27 500		-17 000	-6 800	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaunisnurmen päiväkotia 10 ryhmää Pohjois-Valkealan päiväkotia ja alkuopetus 1-2	P	-3 500	-8 000	-1 500	-5 000	-1 400	0	0	0	0	0	0	0
Sippolan päiväkotia ja alkuopetus 1-2	P	-2 260	-2 400	0	0	0	-1 200	-1 200	0	0	0	0	0
Keskuskeittiön uudisrakennus	P	-6 000	-7 800	-3 900	-3 900	0	0	0	0	0	0	0	0
Mansikkamäen koulun ruokailutilat	P	0	-3 400	-1 700	-1 700	0	0	0	0	0	0	0	0
Monitoimiareena uudisrakennus	E	-25 000		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmuodot yhteensä				-29 594	-28 100	-12 100	-3 400	-1 200	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä				-63 623	-79 570	-69 155	-58 335	-43 700	-31 463	-26 340	-26 270	-26 120	-26 450

6.3 Merkittävimpien investointien erittelyt

Investointihankkeen talousarviolomake

Leasing

Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Kuusankosken yhtenäiskoulu

Kuvaus

Kuusankosken yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Kuusankoski-Jaalan perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Kuusankosken yhtenäiskouluun yhdistetään uuden koulurakennuksen valmistumisen jälkeen Naukion yhtenäiskoulu, Hirvelän koulu, Pilkanmaan koulu ja Kymintehtaan koulun yläkouluopetus. Samoin kouluun sijoittuu osa Tähteenkadun koulun opetusta sekä erikoisluokkia. Hankesuunnittelussa koulu mitoitetaan 680 oppilaalle. Kuusankosken alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet. Koulun yhteyteen sijoittuu alueen erityisen tuen osaamiskeskus. Naukion päiväkodin uudisrakennus sijoittuu samalle alueelle, mikä mahdollistaa joustavan esi- ja alkuopetuksen järjestämisen. Rakennukseen varataan tilat myös nuorisopalvelulle ja suunnittelussa otetaan huomioon myös kansalaisopiston toiminta. Koulun käyttöön tulevat liikuntatilat toteutetaan erillisenä liikuntahalli -hankkeena.

Riskiarvio

Kuusankosken yhtenäiskoulu on ratkaisu alueen peruskorjaustarpeisiin sekä palveluverkon tiivistämiseen Kuusankoski-Jaala perhekeskusalueella. Kuntokartoitusten osalta Hirvelän- ja Pilkanmaan koulu ei kannata peruskorjata ja Naukion yhtenäiskoulun peruskorjaustarve on 5-10 vuoden päästä.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Kuusankosken yhtenäiskoulu vastaa Kuusankoski-Jaalan alueen yläkouluopetuksesta ja toimii 1-6 -luokkien lähikouluna. Uudessa koulussa voidaan opetus ja tarvittava erityinen tuki järjestää tehokkaasti ja samalla saadaan modernit ja turvalliset opetus- ja työtilat.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa valtuuston hyväksymää perusopetuksen kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään sekä henkilöstö- että kiinteistökuluissa. Erityisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille, vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähänke								
Investointimenot	22 200	0	0	1 000	9 500	9 500	2 200	0
Rahoitusosuudet								
Yhteensä	22 200	0	0	1 000	9 500	9 500	2 200	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalusteet	600						600	0
Yhteensä	600	0	0	0	0	0	600	0
Investointi- kustannukset yhteensä	22 800	0	0	1 000	9 500	9 500	2 800	0
Käyttötalouden kustannukset								
Pienkalustus	90						90	0
Naukion koulun purku	150						150	0
Yhteensä	240	0	0	0	0	0	240	0
Yhteensä	23 040	0	0	1 000	9 500	9 500	3 040	0

Investointihankkeen talousarviolomake

Leasing

Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Inkeröiden monitoimitalo**Kuvaus**

Inkeröiden monitoimitalo on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Myllykoski-Inkeröinen perhekeskusalueen kouluinvestointeja sekä osa päiväkotiverkon kehittämissuunnitelmaa.

Inkeröiden monitoimitaloon yhdistetään Inkeröiden yhteiskoulu, Anjalan koulu ja Tehtaanmäenkoulu.

Tämän hetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 446 oppilasta sekä varhaiskasvatuksena lasten määrä 166 lasta eli yhteensä 612 lasta.

Inkeröiden monitoimitalo, joka käsittäisi alueen oppilaiden peruskoulun (1-9lk), alueen erityisen tuen osaamiskeskuksen pienryhmineen, 8-ryhmäisen päiväkodin, tilat kirjastolle ja nuorisopalveluille. Monitoimitalo palvelisi myös kuntalaisia ja järjestöjä.

Riskiarvio

Inkeröiden monitoimitalo olisi ratkaisu peruskorjaustarpeisiin ja palveluverkon tiivistämiseen. Monitoimitila palvelisi iltaisin ja viikonloppuisin myös alueen järjestöjä, seuroja, kansalaisopistoa, musiikkiopistoa, kuvataidekoulua. Maailman taloustilanteen myötä hintojen nousu aiheuttaa riskin ja kustannuspaineita tilojen mitoitukseen.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Varhaiskasvatus saadaan yksin tiloihin. Tulevaisuudessa Inkeröiden monitoimitalo, ja siinä sijaitseva yhteiskoulu vastaa Inkeröiden alueen 1-9 luokkalaisten yleis- ja erityisopetuksesta.

Erytisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille, vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla. Lisäksi nuorisotilan ja kirjaston sijoittuminen monitoimitaloon tuo rakennukselle yhteisöllisyyttä sekä laajemman käyttäjäkunnan.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään henkilöstökuluissa.

Erytisen tuen järjestämisessä omassa lähikoulussa säästetään kuljetuskustannuksissa.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähanke								
Investointimenot	30 800	409	18 000	17 000	6 800	0	0	0
Rahoitusosuudet								
Yhteensä	30 800	409	18 000	17 000	6 800	0	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalusteet (käyttäjän hankinta) 2012 valmistuneen osan muutos- ja korjaustyöt, aiemmat kustannukset hankesuunnittelua	800				800			
	0	12						
Yhteensä	800	12	0	0	800	0	0	0
Investointi- kustannukset yhteensä	31 600	421	18 000	17 000	7 600	0	0	0
Käyttötalouden kustannukset								
Pienkalusto, mm. liikuntasalin varusteet	80				80			
Yhteiskoulun purku	400	370						
Yhteensä	480	370	0	0	80	0	0	0
Yhteensä	32 080	791	18 000	17 000	7 680	0	0	0

Investointihankkeen
talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Marjoniemen yhtenäiskoulu, Kouvola

Kuvaus

Marjoniemen yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskeisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Marjoniemen yhtenäiskouluun yhdistetään Kaunisnurmen koulu, Kouvolan yhteiskoulu ja Urheilupuiston koulu. Lisäksi kouluun liitetään vaikeimmin kehitysvammaisten opetus koko kaupungista, mm Carea-koulun vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, sairaalaopetus ja kaikkein vaativin muu erityisopetus. Kouluun sijoittuu myös erityisen tuen osaamiskeskus ja kaupunkitason vaativan tuen yksikkö sekä erikoisluokkaopetusta. Suunnittelun pohjana on ollut 966 oppilaan koulu, sisältäen erityisen vaativan tuen oppilasmäärät. Käyttäjryhmät ja mitoitettava oppilasmäärä tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä. Keskustan alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Kouluun sijoittuva Carea-koulu on tällä hetkellä väistötiloissa. Kaunisnurmen koulun, Kouvolan yhteiskoulun ja Urheilupuiston koulun peruskunto edellyttää peruskorjausta. Kouluverkon kuntotarkastuksessa Kaunisnurmen koulun ja Kouvolan yhteiskoulun peruskorjaustarve on 1-5 vuotta. Urheilupuiston koulun peruskorjaustarve on 5-10 vuotta.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Marjoniemen yhteiskoulu vastaa keskeisen radan yläpuolisen alueen E-9 luokkalaisten yleis- ja erityisopetuksesta. Lisäksi erityisen tuen osaamiskeskus ja kaupunkitason vaativan tuen yksikkö sijoittuisivat kyseiseen kouluun.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään henkilöstökuluissa. Erityisen tuen järjestämisessä omassa lähikoulussa säästetään kuljetuskustannuksissa.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähanke								
Investointimenot	42 000	50	3 000	1 000	14 000	14 000	12 900	0
Rahoitusosuudet								
Yhteensä	42 000	50	3 000	1 000	14 000	14 000	12 900	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalusteet	1 250						1 250	
Katualueet	1 800				1 000		800	
Johdosiirrot	100			100				
Yhteensä	3 150	0	0	100	1 000	0	2 050	0
Investointi- kustannukset yhteensä	45 150	50	3 000	1 100	15 000	14 000	14 950	0
Käyttötalouden kustannukset								
Pienkalustus, mm. liikuntasalin varusteet	100						100	
Terveyskeskuksen purku	300		300					
Yhteensä	400	0	300	0	0	0	100	0
Yhteensä	45 550	50	3 300	1 100	15 000	14 000	15 050	0

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi
Korvausinvestointi

Nimi: Teatterin uudisrakennus ja peruskorjaus

Kuvaus

Teatterin laajennus ja peruskorjaus, joka kuuluu osana kulttuurikortteli kokonaisuuteen. Teatteri tarvitsee kävijämäärien kasvattamisen, oheispalvelujen ja tilavuokrauksen lisäämisen mahdollistamiseksi ajanmukaiset ja riittävän kokoiset näyttämötilat ja erillisen harjoitussalin. Nykyisten teatteritilat pysyvät teatterin käytössä ja laajennukseen mahtuu nykyaikainen suuri näyttämö. Poikilo-museoiden siirtyminen keskustakortteliin tarkastellaan tilavarauksena teatterin tontille. Neljän kulttuurilaitoksen sijoittuminen yhteen kortteliin synnyttää Kouvolan keskustaan nykyaikaisen ja eläväisen kohtaamispaikan kaupunkilaisille ja matkailijoille. Kaupunkilainen voi helposti löytää itselleen sopivaa kulttuuritoimintaa, tapahtumia, yhteisöllisen toiminnan ja oppimisen mahdollisuuksia, tapaamisen paikkoja, työskentelytiloja ja kokoontumispaikkoja.

Riski-arvio

Kouvolan kansalaisopiston, pääkirjaston ja teatterin kiinteistöt ovat kaikki teknisen elinkaarensa päässä. Tilojen sopimattomuus nykyaikaisiin ja monipuolisiin kulttuuripalveluihin vähentää Kouvolan keskustan vetovoimaa. Vanhentuneet rakennukset ovat myös imagohaitta kaupungille. Teknisen käyttöikänsä päässä olevat putket, hissi ja ilmastointi ym. aiheuttavat kasvavia vuosittaisia korjausmenoja. Tilojen työ- ja asiakasturvallisuusriskit lisääntyvät ja epäkäytännölliset tilat heikentävät työn tehokkuutta. Vanhojen tilojen esteettömyys (myös muilta osin kuin liikunnalliset esteet) on kaikissa kiinteistöissä heikko, joten ikääntyvän väestön osallistumisen mahdollisuus ei ole taattu. Teatterin laajennus on riippuvainen Kuntotalon tilanteesta ja opiston toimintojen sijoittamisesta muihin tiloihin.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Teatteri tarvitsee kävijämäärien kasvattamisen, oheispalvelujen ja tilavuokrauksen lisäämisen mahdollistamiseksi ajanmukaiset ja riittävän kokoiset näyttämötilat ja erillisen harjoitussalin. Nykyisten teatteritilat pysyvät teatterin käytössä ja laajennukseen mahtuu nykyaikainen suuri näyttämö. Poikilo-museoiden siirtyminen keskustakortteliin tarkastellaan tilavarauksena teatterin tontille. Neljän kulttuurilaitoksen sijoittuminen yhteen kortteliin synnyttää Kouvolan keskustaan nykyaikaisen ja eläväisen kohtaamispaikan kaupunkilaisille ja matkailijoille. Kaupunkilainen voi helposti löytää itselleen sopivaa kulttuuritoimintaa, tapahtumia, yhteisöllisen toiminnan ja oppimisen mahdollisuuksia, tapaamisen paikkoja, työskentelytiloja ja kokoontumispaikkoja.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Mikäli teatteri (n. 40 000 maksavaa kävijää) saa käyttöönsä harjoitusnäyttämön ja salien kokoa hieman kasvatetaan, pystytään saleja vapauttamaan vierailuesityksille sekä muuhun oheis- ja vuokrakäyttöön huomattavasti enemmän. Tällä järjestelyllä kävijämääriä ja tuottoja voidaan kasvattaa jopa 30 % nykyisestä eli n. 50 000 maksavaan kävijään ja tuottojen kokonaismäärää yli 1 milj. euroon. Museon mahdolliselle uudisrakennukselle varataan teatterin yhteyteen tilavaraus. Museon uudisrakennusta tarkastellaan nykyisen kymmenvuotis-suunnittelukauden päätyttyä uudelleen. Kansalaisopiston väistötilat keskusta-alueella ovat tärkeä osa kokonaisuutta, jotta kulttuurikortteli kokonaisuus ei haja.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähanke								
Investointimenot	30 000		250	275	1 000	7 000	11 000	10 600
Rahoitusosuudet	0							
Yhteensä	30 000	0	250	275	1 000	7 000	11 000	10 600
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi- kustannukset yht	30 000	0	250	275	1 000	7 000	11 000	10 600
Käyttötalouden kustannukset								
Ei ole vielä arvioitu								
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	30 000	0	250	275	1 000	7 000	11 000	10 600

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava

Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Uusi Uimahalli peruskorjaus ja laajennus**Kuvaus**

Nykyiset uimahallit ovat olleet jo kauan ollut perusteellisen korjausten tarpeessa. Uuden uimahallin hankesuunnittelun käynnistävänä tekijänä on uimahallin tekninen kunto ja palvelutason laatu. Kouvolan uusi uimahalli tulee olemaan kaupungin tärkein sisäliikuntapaikka, joka palvelee laajasti kaikkia väestöryhmiä. Uimahallipalveluita parantamalla luodaan kuntalaisille mahdollisuuksia lisätä liikumista ja lisätään ennaltaehkäisevää hyvinvointia. Kouvolan uimahallit ovat perinteisesti toteutettu ns. perusuimahalleja, josta puuttuvat nykyaikaiset uimahallipalvelut. Kävijämäärätavoite on asetettu 400 000 kävijään, jota voidaan pitää realistisena. Kouvolan uusi uimahalli palvelee Kouvolan kaupungin asukkaiden ja seurojen lisäksi lähikuntien asukkaita omatoimisena virkistys ja kuntoilupaikkana sekä muun muassa lasten ja nuorten uimaopetuksessa.

Riski-arvio

Suurimpana haasteena on ikääntyvän uimahalliverkon korjaustarve lähivuosina arvion mukaan 23,6 milj. euroa, heikko palveluvarustus sekä pienenevät kävijämäärät. Nykyisten uimahallien heikko kunto asettaa toiminnallisen riskin. Uimahalliverkkoselvityksen ohjausryhmän tutustumiset eri paikkakunnilla nostivat esille vahvasti uuden nykyaikaisen uimahallin rakentamisvaihtoehdon.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Uuden uimahallin rakentamisen tavoitteena on uinti- ja kuntoliikunnan harrastajien olosuhteiden laadullinen parantaminen, uuden uimahallin käyttökustannussäästöt vanhaan uimahalliverkkoon nähden, kaupunkilaisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien lisääminen sekä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen. Uusi uimahalli monipuolistaa Kouvolan palvelutarjonnan laajaan ja huonokuntoiseen uimahallikantaan nähden. Uuden uimahallin valmistuminen mahdollistaa nykyisen Kouvolan uimahalliverkon vähentämisen, joka luo säästöjä, lisää monitoimisuutta sekä parantaa energiatehokkuutta 5-10 %. Uudisrakentamisen etuna on pienempi riski ongelmille rakentamisessa. Uimahalli tulee suunnitella vastaamaan tehokkaasti kaikkien käyttäjäryhmien nykyaikaisiin tarpeisiin ja suunnittelussa tulee huomioida kuntalaisten, yhdistyksien ym. tarpeet sekä lisäksi esteettömyys, monikäyttöisyys ja suosiota kasvattaneet vesiliikuntalajit.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Kouvolan nykyisten uimahallien käyttökustannukset ovat 2,3 milj. euroa. Uuden uimahallin käyttökustannukset arvioidaan olevan 1,3 milj. euroa. Riippuen jäljelle jäävän uimahalliverkon laajuudesta säästöt ovat 0,4-1,8 milj. euroa. Myös tuottojen arvioidaan kasvavan kävijämäärän kasvun myötä. Energiatehokkuus paranee merkittävästi, varovaisesti arvioiden 5-10%, tekniikan kehittyessä jopa enemmän. (vrt hiilineutr.tavoitteet).

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähanke								
Investointimenot	32 800	112	1 000	7 722	15 722	8 572	0	0
Rahoitusosuudet								
Yhteensä	32 800	112	1 000	7 722	15 722	8 572	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalustus	500					500	0	
Yhteensä	500	0	0	0	0	500	0	0
Investointi- kustannukset yhteensä	33 300	112	1 000	7 722	15 722	9 072	0	0
Käyttötalouden kustannukset								
Käyttökustannukset/vuosi								
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	33 300	112	1 000	7 722	15 722	9 072	0	0

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava

Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Käyrälammen kehittäminen**Kuvaus**

Käyrälammen aluetta vahvistetaan edelleen kaupungin matkailupalveluiden keskuksena sekä kaupunkilaisten monipuolisena virkistysalueena. Suunnittelukaudelle varataan määrärahoja infran parantamiseen, millä mahdollistetaan yksityisten investointien toteuttamista alueelle. Suurimpia investointeja vuonna 2024 tulevat olemaan kunnallisteknisten järjestelmien sekä pysäköintialueen rakentaminen alueen lounas- ja länsiosaan sekä uuden Käyrälamentien suuntaisen Käyrälammen raitin ja sitä ympäröivän rantapuiston rakentaminen. Lisäksi liikenteen aiheuttaman melun suojausta rakennetaan valtatie kuuden varrelle. Liikuntapalveluiden ja esteettömyyden parantaminen uimaranta-alueella ovat investointeja, joilla on suuri merkitys alueen kehittämisessä ja palveluiden lisäämisessä kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Riskiarvio

Viivästykset sekä kustannusten nousu mahdollisia. Urakoiden viivästyminen myös materiaalien saatavuuden mukaan. Hankkeen toimenpiteiden edistyessä muista toimijoista tms. ulkoisista tekijöistä johtuvat riskit pienenevät.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Käyrälammen kehittäminen on kaupungin kärkihanke, joka koetaan erittäin tärkeänä koko kaupungin elinvoiman kasvattamisen sekä asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmista. Investoinnit Käyrälammelle tukevat nykyisiä yrittäjiä ja mahdollistavat uuden matkailun yritystoiminnan saamisen alueelle. Investoinnit parantavat työllisyyttä ja lisäävät matkailutuloa sekä hyödyttävät terveyttä ja parantavat alueen tunnettua niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Käyrälammen etelä- ja lounaisosaan valmistuu yleissuunnitelma, joka tukee näitä tavoitteita. Hanke pohjautuu vuonna 2020 laadittuun kehittämissuunnitelmaan.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Kehittämishankkeesta ei koidu suoria tuottoja, mutta alueelle mahdollistetaan uusia matkailupalveluiden tontteja ja rakennuspaikkoja, joista kaupunki voi saada vuokratuloja. Tavoitteena on kasvattaa alueen ja sitä kautta Kouvolan vetovoimaa ja parantaa yrittämisen mahdollisuuksia, mistä toivotaan koituvan matkailutuloa sekä uusia työpaikkoja ja verotuloja. Kansalaisten hyvinvointiin ja virkistys- ja ulkoilumahdollisuuksiin panostamisella on kansanterveydellinen positiivinen vaikutus, jolla voi olla välillinen vaikutus terveydenhuollon ja poissaoloista johtuvien menojen pienemiseen.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028-
Päähanke								
Investointimenot	12 891	755	3 452	2 300	380	0	2 950	0
Rahoitusosuudet	-379	-95	-289					
	12 512	660	3 163	2 300	380	0	2 950	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi- kustannukset yhteensä	12 512	660	3 163	2 300	380	0	2 950	0
Käyttötalouden kustannukset								
Projektitoimisto	80	30	40	0	0	0	0	0
Yhteensä	80	30	40	0	0	0	0	0
Yhteensä	12 592	690	3 203	2 300	380	0	2 950	0

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointiNimi: Yritysalueet**Kuvaus**

Tällä kärkihankkeella kasvatetaan kaupungin yritystonttituotantoa. Projekti toteutetaan seuraavien neljän vuoden aikana ja sille on määritelty erillismäärärahat maanhankinnalle sekä yhdyskuntatekniikan investoinneille. Yritystonttituotantoa kasvatetaan Teholan, Jokelan, ydinkeskustan, Korjalan, Tervaskankaan, Korian ja Suviojan alueilla. Hankkeelle tällä hetkellä määritellyt investointimäärärahat mahdollistavat kaupungin tonttivarannon kasvattamisen maanhankinnan ja asemakaavoituksen osalta siten, että kaupungista löytyisi tulevaisuudessa jopa yli 200 ha uutta yritystonttitarjontaa eri puolilta kaupunkia. Määritellyt investointimäärärahat keskittyvät maanhankinnan tehostamiseen, mutta ne eivät mahdollista juurikaan tonttien esirakentamista ja vain vähäisessä määrin uuden infran ja katujen rakentamista.

Riskiarvio

Hankkeen projektisuunnitelman laadinnan yhteydessä laaditaan tarkempi ennakkovaikutusten arviointi sisältäen riskiarvion. Jos hanketta ei toteuteta niin kaupungin elinvoima heikkenee jos kaupunkiin ei toteuteta jatkossa ollenkaan uusia yritysalueita. Jos laajennettavat yritysalueet tai osa niistä ei kiinnosta yrityksiä, aiheutuu kaupungille ns. hukkainvestointeja jos alueet jäävät rakentamatta. Tätä riskiä on pienennetty siten, että valikoidut laajennettavat yritysalueet ovat niitä, joilta yritykset ovat tällä hetkellä osoittaneet eniten kiinnostusta. Riskiä madalletaan myös sillä, että alkuvaiheessa kaupunki hankkii maa-alueita omistukseensa ja asemakaavoittaa ne tonttivarannoksi. Pääosin kohteiden infran ja katuverkoston toteutus käynnistetään vasta sitten, kun alueelle on tonttivaraus tai muu sitova sopimus yrityksen sijoittumisesta alueelle. Kaikkein tärkeimmillä yritysalueilla rakennetaan jo valmiiksi uusia katuja ja esirakennetaan tontteja. Kaupungissa on oltava tarjolla myös täysin valmiita yritystontteja, koska tämä pienentää riskiä sille, että yritys hakeutuisikin jollekin toisen kunnan alueelle niissä tapauksissa, joissa yritys haluaa päästä rakentamaan heti. Kärkihankkeen prosessiin liittyviä riskejä ovat mm. mahdolliset viivästymiset tai maanomistajien kieltäytymiset tarvittavista maakaupoista, asemakaavoista, katusuunnitelmista tai lupaprosesseista tehtävät valitukset tai tulevista urakoista tehtävät valitukset, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia projektin toteutumiseen tai sen aikatauluun.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Kouvolassa ei ole tällä hetkellä riittävästi ja riittävän monipuolista yritystonttitarjontaa. Hankkeella kasvatetaan kaupungin yritystonttitarjontaa erityisesti tilaa vaativan kaupan, teollisuuden ja logistiikan osalta. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on houkutella kaupunkiin uusia yrityksiä monipuolisemman tonttitarjonnan myötä sekä mahdollistaa kaupungissa toimivien yritysten kasvun edellytykset. Yritysten kasvun myötä myös työpaikkojen määrän on mahdollista kasvaa kaupungissa ja siten vaikuttaa positiivisesti kaupungin väestönkasvuun.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Hankkeen hyödyt näkyvät pitkän ajan kuluessa. Kaupunki saa suoria tuloja yritystonttien myynnistä ja vuokraamisesta sekä kasvavista kiinteistöverotuloista. Tontinmyyntitulot eivät kuitenkaan kata yritysalueiden infraan tarvittavia investointitarpeita. Välillisiä tuloja kaupungin on mahdollista saada uusien yritysten sijoittumisen myötä kaupungin elinvoiman kasvuna mikä näkyy uusien työpaikkojen sekä yksityisten investointien lisääntymisenä kaupungissa.

Kokonaiskustannus- arvio 1000 e	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	2028 -
Päähanke								
Investointimenot	11 000	0	5 000	1 750	675	900	675	3 000
Rahoitusosuudet								
Yhteensä	11 000	0	5 000	1 750	675	900	675	3 000
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
maanhankinta (netto)	0	0	1 000	1 000	500	500	-500	0
Yhteensä	0	0	1 000	1 000	500	500	-500	0
Investointi- kustannukset yhteensä	11 000	0	6 000	2 750	1 175	1 400	175	3 000
Käyttötalouden kustannukset								
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	11 000	0	6 000	2 750	1 175	1 400	175	3 000